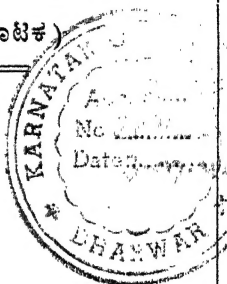

ನಿರ್ಮಲಾ

(ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ)

ನಾಟಕ ಕರ್ತೃ:

ಡಿ. ದುರ್ಗಾದಾಸ

1958

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಮಲ್ಲಪ್ಪ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪ್ಪ ಅರಳಿ,
ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಗದಗ.

೧೯೫೮]

[ಬೆಲೆ: ೧-೮-೦

894.84 205

1228 1458

ಪ್ರಾಚೀನ ವಾಸ್ತವೇದನೆ

ಪರಮ ಪವಿತ್ರಳಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆಯ ನಲ್ಮೆಯ ನಾಟ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಾವಿದರು ಆಡಿ ನೋಡಿ ನಲಿಯಲೆಂದು ಬರೆದ “ನಿರ್ಮಲಾ” ಎಂಬ ನೂತನ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕವು ನಾಟ್ಯ ಜೀವಿಯಾದ ನನ್ನ ದ್ವಿತೀಯ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ನವನೂತನ ನಾಟಕವನ್ನು ಕಲಾರಂಗದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಪಾತ್ರ ಸಾಧನ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಂದ ಅಭಿನಯಿಸಿ ಶಾರದಾ ನಾಟ್ಯ ಮಂಡಳಿ ಗೋಕಾಕ ಇವರು ಕನ್ನಡ ಕಲಾಭಿಮಾನಿಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಉಪಕೃತನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನಾಟಕರಸಾಸ್ವಾದನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಹೊಸದು ಹಳೆಯದೆಂಬ ಭೇದ ವನ್ನೆಣಿಸದೆ ಗುಣಗ್ರಾಹಿಗಳಾದ ಕಲಾಭಿಜ್ಞರು, ನಾಟಕದ ಹೆಣಕೆ ಎಣಕೆ ಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಮೋದಿಸುವರೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಈ ನಾಟಕ ಬರೆ ದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನನ್ನ ನಾಟಕವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶ ಪಡಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಪ್ಪಾ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪ್ಪಾ ಅರಳಿ ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಗದಗ ಅವರಿಗೂ ನಾಟಕ ಶುದ್ಧಿಗೆ ನೆರವಿತ್ತ ಶ್ರೀ ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿಚಂದ್ರ ಪಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿ ನಲವಡಿ ಅವರಿಗೂ, ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಹೆ. ಸ. ನಂದಿಗೌಡ ಅವರಿಗೂ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಕಲೆಯ ನಿಜವಾದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯೇ ನಾಟಕದ ನೋಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯ ಕೂಡದು.

“ಕಲಾಕಿನ್ನರ”

ಡಿ. ದುರ್ಗಾದಾಸ

ಮುನ್ನು

ಯಾವದೇ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಬೇಕಾದರೆ. ಅವನು ಆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಸತತ ಅಭ್ಯಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಆ ಕಲೆಯು ಮನದಟ್ಟಾಗಿ ಅವನು ಕಲಾವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಲಾಫಲಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆನಂದ ಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹೆನ್ನೆರಡುವರ್ಷದ ಸತತಾಭ್ಯಾಸವಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯೆ, ಕಲೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಯಂತ್ರ, ಕೃಷಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಮೊದಲಾದ ಸಕಲವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನುಷ್ಯನು ಒಂದು ಪಟ್ಟ ಕಳೆದರೆ. ಅವನು ಒಂದು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಆ ಕಲೆಯ ಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ.

ಆಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದಿದ್ದವರೂ ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಸಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ “ಓದು ಒಕ್ಕಾಲು ಬುದ್ಧಿ ಮುಕ್ಕಾಲು” ಎಂಬ ಗಾದಿಯಂತೆ ದೇವದತ್ತವಾದ ಬುದ್ಧಿ ಬಲದಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರಂತೆ “ಕಲಾಕಿನ್ನರ” ಡಿ. ದುರ್ಗಾದಾಸ ಇವರು ೨೫ ವರ್ಷ ಸತತವಾಗಿ ಕಲಾಸೇವೆಯ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿ ಅನೇಕ ನೂತನ ನಾಟಕ ಬರೆದು ಉತ್ತಮ ನಾಟಕಕಾರರಾಗಿರುವುದು ಕಲಾದೇವಿಯ ಕೃಪೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರು ಬರೆದ “ವೀರ ಧನಂಜಯ” ಅರ್ಧಾತ್ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರ ನಾಟಕವು ಮುದ್ರಣವಾದ ಮರುಕ್ಷಣವೇ ನೀತಿನಿರ್ಮಲವಾದ “ನಿರ್ಮಲಾ” ಎಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕವು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿರುವುದು. ನಾಟಕವು ಸುಂದರ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೂ ಸುಮನೋಹರ ಭಾವಗರ್ಭದಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ಕಲಾರಂಗವನ್ನು ಬೆಳಗಿ ಕಲಾಭಿಮಾನಿಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಲೆಂದು ಹಾರೈಸುವೆ.

ಈ ನಾಟಕವು ನೀತಿ ನಿರ್ಮಲರಾದ ಹಾಗೂ ಪತಿವ್ರತೆಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪವಿತ್ರ ಮನೋಭಾವವನ್ನೂ ಪತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಅಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವ ಜಾರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅನೀತಿಯ ನಡೆಯನ್ನೂ, ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ನೀತಿ ಕಲಿಸುವದೇ ನಾಟಕಕಾರರ ಧೈಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿ ಅಳಿಯ ಹೆಂಡತಿ ಇವರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಹಾಸ್ಯರಸಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ “ನಿರ್ಮಲಾ” ನಾಟಕವು ಕಲಾನಿರ್ಮಲವಾಗಿದೆ. ಅಭಿನವವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

“ನಾಟಕವಿ ಕೇಸರಿ”

ಹನಮಂತರಾವ ಕಂದಕಲ್ಲ.

ಪಾತ್ರ ಸರಿಚೆಯ

ಪುರುಷಪಾತ್ರ

೧. ನರೇಂದ್ರ
೨. ಕಲ್ಲಪ್ಪ
೩. ಪ್ರೇಮನಾಥ
೪. ಅಶೋಕ
೫. ಶ್ರೀಕಾಂತ
೬. ಚಿಂತಾಮಣಿ
೭. ಅನುರಕಾಂತ

ಸ್ತ್ರೀಪಾತ್ರ

೧. ನಿರ್ಮಲಾ
೨. ರೇಣುಕಾ
೩. ಕುಸುಮ
೪. ಯಮನವ್ವಾ
೫. ಕನಕಿ

ಜಜ್ಞ, ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ,
ಮೊದಲಾದವರು

॥ ೨೬ ॥

ನಿರ್ಮಲಾ

(ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ)

ಪ್ರಥಮಾಂಕ

ನಾಂದಿ : ರಾಗ : ಭೂಪ, ತಾಳ : ಝಂಪಾ

ನಟವರನೆ ನಟರಾಜ ನಟವಂದ್ಯನಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ॥

ನವಭಾವ | ಕಲಾಸೇವಾ || ಪ ||

ಝನ ಝನ್ ಝನತ ಝನಕ |

ನಾದ ತಾಲವರ ಹರ || ಅ. ಪ. ||

ನಾಟ್ಯಸೇವ ತವ ಪ್ರಿಯ |

ಕಾವ್ಯಸೇವ ತಜಿಸು ಧೀಯ ಝಂ ಝಂ || ೧ ||

ಪ್ರವೇಶ ೧.

(ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯ ಮನೆ. ಗಾಂಧಿ, ನೆಹರು, ಪಟೇಲ ಮುಂತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವೀರರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳು. ನಿರ್ಮಲಾ ಅಂಬಿಕೆಯ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಆರುತಿ ಬೆಳಗಿ ಗೀತೆ ಹಾಡುವಳು, ಗೀತೆಯು ಮುಗಿಯುವದರೊಳಗಾಗಿ ಸುರೇಂದ್ರ ಬರುವನು.)

ಸುರೇಂದ್ರ— ನಿರ್ಮಲಾ,

ನಿರ್ಮಲಾ— ಸುರೇಂದ್ರಾ, (ನೋಡಿ ನಾಚಿ ಶರಗೆಳೆದುಕೊಂಡು)

ನರೇಂದ್ರ— ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಂಠದಿಂದ ಸೂಸಿಬರುವ ಸಂಗೀತ ಸುಧಾರಸವ ಉಣಿಸಿದೆ ಮನಕೆ. ನೈಜಕಲೆಯು ಮಾನವನ ಅಂತರಂಗ ವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡು ಸರ್ವವನು ಮರೆಯಿಸಿ, ಆನಂದದಲಿ ತೇಲಿಸುವದು.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಕಲೆಯೇ ಜೀವಿಗಳ ಸವಿಬಾಳು. ನರೇಂದ್ರ, ಮಿತಿ ಮೀರಿದ ವರ್ಣನೆಯಿಂದ ನನ್ನಿಂದ ನೀನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದುದೇನು ?

ನರೇಂದ್ರ— ನಿನ್ನಿಂದ ಪಡೆಯಬೇಕಾದುದನ್ನು, ನಿಸರ್ಗದ ಒಲುವಿ ನಲಿ ಅಮರಪ್ರೇಮದಲಿ ನಿನ್ನಾತ್ಮವನೆ ನನಗೆ ನೀಡಿರುವೆ ! ಆತ್ಮವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮ ಮೂರ್ತಿಯು ರೂಪಗೊಂಡಿರುವದೆಂದ ಮೇಲೆ, ಬೇಡಿಕೆಯ ಭಾವವೆಲ್ಲಿದೆ ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ತನ್ನವನಿಗಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ಮನವು ನಂಬುಗೆಯ ನೀಡಿ ದಂತೆ, ತನ್ನವಳಿಗಾಗಿ ಪುರುಷನ ಮನವು ಹಂಬಲಿಸುವದು ವಿರಳವಲ್ಲವೇ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಈ ಕೊಂಕು ಶಬ್ದಗಳ ಮತಿತಾರ್ಥವೇನು ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ಹಾ, ಹಾ, ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳಬೇಡಿ ! ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪರಾಶಿಯಲಿ ಬೆರೆತು, ಕ್ಷಣವಾದರೂ ಮನಸೋತು, ತನ್ನವ ಳಿಗೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡುವ ಅಕಾಲಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಪರಿಪಾಠವು ಪುರುಷ ಜೀವಿ ಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ.

ನರೇಂದ್ರ— ಆತ್ಮವಂಚನೆಯ ಅಧಮರಿಗೆ ಈ ಉಪಮೆ ಸಲ್ಲುವದ ಲ್ಲದೆ, ನಿರ್ಮಲ ಪ್ರೇಮದ ತಿರುಳು ತಿಳಿದಿರುವ ಆತ್ಮಿಗಳಿಗಲ್ಲಾ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಕೋಪವೇಕೆ ? ನಿಮಗಾಗಿ ನಾನೀ ಶಬ್ದಗಳ ನುಡಿಸಿ ದವಳಲ್ಲಾ. ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾವನೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡುವೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ಅಪರಾಧವಿಲ್ಲದಿರಲು ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡುವದೇಕೆ ! ನೀನು ನನ್ನ ಜೀವನದ ಬೆಳಕು. ಸತ್ಯಶೀಲ ನಿರ್ಮಲ ಜ್ಞಾನದೇವತಾ ಈ ನಿರ್ಮಲಾ

ಡೈಲಾಗ ಪದ ರಾಗ : ಮಿಶ್ರಪಹಡಿ ತಾಳ : ಕೇರವಾ

ನರೇಂದ್ರ— ಬಾಯುವತಿ ಜೀವನಗಳತಿ | ನೀತಿನಿರ್ಮಲಾ ಗುಣಭಾರತಿ |

ನಿರ್ಮಲಾ— ಈಸುಮತಿ ನೀಡುವ ಸದ್ಗತಿ | ನಿ ಸಂಸಾರರಥ ಸಾರಥಿ |

ನರೇಂದ್ರ— ಈ ಸಂಯೋಗ ಸುಖವೇ ಜೀವಿತಾ |

ನಿರ್ಮಲಾ—ಈ ಆನಂದ ಮಿಲನವೇ ಜೀವಿತಾ |

ನರೇಂದ್ರ— ನಿರುತದಿ ಸರಸದಿ ಬಾಳುವಾ |

ನಿರ್ಮಲಾ—ತವಪದ ಗತಿಆದೆ ಹೊಂದುವಾ |

ನರೇಂದ್ರ— ಬಾ, ಗೆಳತಿ ಬಾ, ಬಾ |

ನಿರ್ಮಲಾ—ಬಾ, ಪ್ರಿಯತಮಾ ಬಾ, ಬಾ |

ಇಬ್ಬರೂ— ಕೂಡಿ ನಡೆ ಬಾಳುವ ಬಾಳಿನಲಿ |

ನಿರ್ಮಲಾ— ಈ ಬಾಲೆಯಲಿ ನೀನಿರಿಸಿದ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ನಾನು ರುಣಿ.

ನರೇಂದ್ರ— ಅವಿವಾಹಿತ ತರುಣಿ, ಮನಮೆಚ್ಚಿದ ಮಾನಿನಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಲಾರದು ಮನವು ಅಸ್ಥಿರದ ಸಂಪದವನ್ನು. ನಿರ್ಮಲೆ, ಪ್ರೇಮಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ವಸ್ತು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲಾ ಜಗದೊಳಗೆ. ಮಾನವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ನಾನಾದರೂ ಶ್ರೀಮಂತನೇ, ನಿನ್ನಂತೇ ಬಡಜೀವಿ. ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಶಾರದೆಯ ಆರಾಧನೆ ಗೈದು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ದುಡಿದು, ಜೀವನದ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಸಾಧಿಸ ಬೇಕಲ್ಲದೇ ಬೇರೇನು.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಬರಲಿರುವ ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯಭೋಗ್ಯಗಳ ಸವಿ ವಿಲಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಮತೆಯಿಂದಲಿ ಮನಸಿಜಳನು ಮರೆಯದಿರು ನರೇಂದ್ರ.

ನರೇಂದ್ರ— ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಷ್ಟು ತಿಂಗಳಾಯಿತು.

ನಿರ್ಮಲಾ—ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಮೀರಿದವು ನೊನ್ನೆ ಪತ್ರಬಂದಿದೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ಏನೆಂದು ಬರೆದಿರುವರು, ಮಗಳ ನೆನಪೇ ಅವರಿಗೆ ಮರವಾಯಿತೇ. ಕಣ್ಣೀರೇಕೆ ಹೇಳು ನಿರ್ಮಲಾ, (ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ ಹೇಳುವಳು. ಯಮನವ್ವಾ ಕೇಳುವಳು)

ನಿರ್ಮಲಾ— ನಮ್ಮಿಬ್ಬರೂ ಸಮ್ಮಿಲನದಲಿ ಅಂಕುರಿಸಿ ಬೆಳೆದ ಈ ವಿಷಯವು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ತಿಳಿದರೆ, ನಾನೇನೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಲಿ!

ನರೇಂದ್ರ— ಇದಕ್ಕಾಗಿ ದುಃಖಿಸಬೇಕೆ? ವಂಶದೀಪವನೆ ಬೆಳಗಿ ಸಲು ಜನಿಹೊಂದಿಬರುವ ಕಂದಮ್ಮನಿಗಾಗಿ ನೀನೇಕೆ ಚಿಂತಿಸುವೆ? ನೀನು ನನ್ನ ಧರ್ಮದೇವತೆಯೆಂದು ವಚನ ನೀಡಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿರುವೆನೆಂದ ಮೇಲೆ ಭಯಪಡುವದೇಕೆ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ಕೊನೆಗಾಣುವದಾಗಲಿ, ಉದಯವಾಗುವದಾಗಲಿ, ನಿನ್ನೊಲವನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆನ್ನ ಬಾಳು!

ನರೇಂದ್ರ— ಪದೇ ಪದೇ ಅದೇ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯುವದು, ಹೆಣ್ಣು ದ್ವಿಯ ಸ್ವಭಾವ! ನಿನ್ನ ಬಾಳನ್ನು ಮಸಣಗೂಡಿಸುವದಾದರೆ, ನಾನೀನಂಬುಗೆಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೆನೆ? ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗುವೆ. ನಡೆ ಊಟ ಮಾಡುವ ವೇಳೆಯಾಗಿದೆ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಹಸಿವೆ, ನಿದ್ರೆ-ನೀರಡಿಕೆಗಳನೇ ಮರೆಸಿದೆ ಈ ಭಾರವಾದ ಮನದ ಬೇಸರಿಕೆ! ಪ್ರಚಂಡ ಬಿರುಗಾಳಿಯೊಳು ಸಿಲುಕಿರುವೆ, ನನ್ನ ಸುಖಸೊಬಗಿನ ಜೀವನವು ಮಸಣಗೂಡುತಿದೆ ನರೇಂದ್ರಾ.

ನರೇಂದ್ರ— ನಿರ್ಮಲಾ, ಏನಿದು ಭ್ರಾಂತಿಯೇ! ಬಾ, ನಾನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಭೋಜನ ಮಾಡುವೆ. (ಹೋಗುವರು.)

ಯಮನವ್ವ—ಎವ್ವಾ, ಏನ ಧೈರ್ಯನ ಈ ಹೆಂಗಸೂರ್ದು. ಒಳಗಿಂದೊಳಗ ಹೊಟ್ಟೆ ಬೆಳಸಿಕೊಂಡಳಲ್ಲಾ ನಿರ್ಮಲವ್ವಾ. ಏನಿದ್ರೂ ಹೆಂಗಸೂರ್ನ ನಂಬಬಾರ್ದು ಅಂತಾರ ಇದಕ್ಕು! ಹಗಲೆಲ್ಲ ದೇವರ ದ್ಯಾನ ಮಾಡಿಕೊಂತಾ ಒಬ್ಬರ ಉಸಾಬರಿಗೆ ಹೋಗದಂತಾ ಮನಶ್ಯಾಗ ಆ ಮುದಿತಂದಿಗೆ ಮಂದ್ಯಾಗ ಮಾರೀ ಮ್ಯಾಕ ಎತ್ತದಂಗ ಮಾಡಿದ್ದು. ನಾಳೆ ಅಪ್ಪಾರು, ಊರಿಂದ ಬಂದ್ರ ಏನೈತೇನ ಇಬ್ಬುದು. ಅಪ್ಪಾರು ಊರ್ಲಿಂದಾ ಬರ್ತೋ ತನಕಾ ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡಿರು ಅಂತಾ ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದು. ಇದೇ ನಾತ ಎವ್ವಾ!

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಯಾಕ ಯತ್ತೀ, ಮಾರಿ ಸಣ್ಣದಾಗೇತಿ.

ಯಮನವ್ವ— ಏನ ಮಾಡೋದು, ಅದನ್ನ ಹೇಳಾಕ ಬರಂಗಿಲ್ಲಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಅಬಾಬಾ ಆಟ ತಿಳ್ಳಾಕಿಲ್ಲ ನನಿಗೆ ಅದ ನನ್ನಮದವಿ ಇಚಾರಾ.

ಯಮನವ್ವ— ಅಹಾಹಾ, ಅದ ಹುಡುಗಿ ಸಣ್ಣದೈತೇ, ಈಗ ಅರು ತುಂಬಿ ಯೆಳರಾಗ ಬಿದ್ದಿತೆ ಹುಡುಗಿಗೆ ದೊಡ್ಡದರ ಆಗಲೀ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಯೆಟಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ್ರು ಅಟ, ಹಿಂಗ ಯಡ್ಡ ಉಗಾದಿ ದಾಟಿದ್ರ ವಂಭತ್ತಾಗ ಬೀಳತ್ತಿತೆ ಆಮ್ಯಾಲೇನು ಮದಿವ್ಯಾಗ ಸುರಗಿ ನೀರು ಬಿದ್ದ ಬುರುಬುರು ಉಬ್ಬಿ ಹುಡುಗಿ ಕೈಗೆ ಬರತ್ತಿತೆ ಈಟ್ಯಾಗ ಚಿಂತಿ.

ಯಮನವ್ವ— ಹಂಗಮಾಡ್ತಿನಿ ಮಲಗಹೋಗು ಹೊತ್ತು ಬಾಳಾಗೈತೆ

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಹೌದಯತ್ತಿ ಮ ನ ಸು ಚಟಪಟಸಾಕ ಹತ್ತೀತಿ. (ಹೋಗುವರು) ಬರುವರು ನರೇಂದ್ರ ನಿರ್ಮಲಾ ಮಲಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಪ್ಪ ಅಕಳಿಸುತ್ತ ಬರುವನು)

ನರೇಂದ್ರ— ನಿರ್ಮಲಾ, ಕಲ್ಲನೆಯಿಂದ ಏಕಿನಿತು ಭೀಷಣ ಚಿತ್ರ ಗಳನ್ನು ನೆನೆ ನೆನೆದು ಮನವ ನಡುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಿ ಮಲಗಿಕೋ. (ಮಲಗುವಳು) ಏಕೆ ಕಲ್ಲಪ್ಪಾ ಇನ್ನು ಮಲಗಲಿಲ್ಲ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಮಲಗಬೇಕಂತಾ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಹಾಸಗೀನು ಹಾಸಿದ್ದೇ ಹಂಗಬಂದೇ ನೀವು ಇನ್ನು ಮಲಗಿಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಹೋಗುನೂ ಅಂತಾಬಂದೆ (ನೋಡಿ) ಅವರು ಯಾಕ ಮಾರಿಸಣ್ಣದ ಮಾಡ್ಯಾರಾ ಬಾಳ ತರಾಸ ಅದ್ದಂಗ ಕಾಣಸತ್ತೆ ಉರಿಗೆಹೊದ ತಂದಿಯಸಣಾ.

ನರೇಂದ್ರ— ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಇವರ ಸ್ವಭಾವವೇ ಹಾಗೆ. ನಡೆ ಮಲಗು.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನೀವು ಅವು ಚಿಕ್ಕಂದಿಲೇ ಕೂಡಿ ಆಡಿ ಬೆಳದವು ನಿಮಗ ಗೊತ್ತು. ನೀವು ಮಕ್ಕೊಳ್ಳಿ ಬಾಗಲಾ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಹಾಕ್ರಿ ಮತ್ತ ಅಗಳಿ ಹಾಕಾಕ ಮರ್ತೀರಿ. (ಹೋಗುವನು. ನರೇಂದ್ರ ಕೂತು ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡಿ ವಿಚಾರ ಮಗ್ನನಾಗಿ)

ನರೇಂದ್ರ— ಅವ ವಿಚಾರದ ಕೊನೆಯ ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲಾ ಮನವು ಸ್ಥಿರವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ನಿರ್ಮಲೆಯ ನನ್ನ ಸಂಬಂಧವು ಇವಳ ತಂದೆಗೆ ತಿಳಿದರೇ, ಇವಳ ವಂಶವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊಡಲೆಯ ಪೆಟ್ಟಿನಿಟ್ಟು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಂಚಕನಾಗಿ ಹೀನ ಬಾಳಿನಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯ ಬೇಕು. ಕರೆದು ಕೊಂಬುವದಿಲ್ಲ. ಬೇಸಿ

ಕೊಂಬುವರಿಲ್ಲಾ, ಕಕ್ಕುಲತೆಯಿಂದ ಅನ್ನವಿಕ್ಕುವರಿಲ್ಲಾ, ಹೀಗಾದರೇ ಮುಂದೇನು ಜೀವಿತಾ ಪುಣ್ಯದಂಶವನು ಕಾಣದೆ ಈ ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಜಗದಲಿ, ಮಾನವರೇಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ ಜನಿ ಹೊಂದಿದಾ ಕ್ರೂರ ಜಲಚರ ಜೀವ ಜಂತುಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ಅದರನ್ನದಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರಲು ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಮಾನವನಿಗೆ ಜೀವಿತವು ಕಠಿಣವೇ ಇದೇ ನಿರ್ಧಾರಾ. ನರೇಂದ್ರನ ಭಾಗ್ಯ ಚಕ್ರ ಸುಖಸೌಖ್ಯದ ಶಿಖರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿ. ಆನಂದ ಪಡೆಯಲಿ. (ಆನಂದದಿಂದ ನಗುವನು. ನರೇಂದ್ರನ ತಂದೆಯ ಭೂತ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದು. ಪೈಶಾಚಿಕ ನಗುವಿನಲ್ಲಿ ಶಾಡೋದಲ್ಲಿ ಭೂತದ ನೆರಳು ಕಾಣುವದು.)

ಭೂತ— ನರೇಂದ್ರಾ, ಒಂದೇ ಆತ್ಮದ ಎರಡು ದೇಹಿಗಳಾಗಿ ಗೆಳೆತನದಿಂದ ಬಂಧುತ್ವ ಬೆಳೆದು, ನಾನು ಕಣ್ಮರೆಯಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಗನಿಗಿಂತಲೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಸಿ, ನಿನಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಹಗೆಬಗೆದು ದ್ರೋಹಿಯಾದೆ. ನನ್ನ-ಅನನ ಮಿತ್ರತ್ವದ ಅಮರಪ್ರೇಮವನ್ನು ಮಣ್ಣುಗೂಡಿಸಿದೆ! ನೀತಿ-ಶೀಲಗಳಿಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯನು ನೀಡಿದೆ! ಮನುಷ್ಯತ್ವವನು ಮರೆತ ನಿನ್ನಂಥ ಪಾಪಿಗೆ ರವರವನರಕವೇ ಪ್ರಾಪ್ತಿ! ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಒಡಲನು ಬೇಯಿಸಿ, ಪಿತೃದ್ರೋಹಿಯಾದಿ! ನನ್ನ ಮಿತ್ರನ ಮಗಳನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ, ಗರ್ಭವತಿಯಾದ ಅವಳ ಜೀವನವನ್ನೇ ನಾಶ ಮಾಡಿದಿ! ನಿನ್ನಿನ್ನು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ; ಹೊರಬೀಳು. ಪವಿತ್ರ ದೇವಮಾನವರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಂಥ ಪಾಪಿ-ಪಿಶಾಚಿಗಳ ಸಂಚಾರಬೇಡ. ಕ್ರೂರಕರ್ಮ, ಚಾಂಡಾಲಾ, ತೊಲಗು! ಕಣ್ಮರೆಯಾಗು! (ನಗುವಿನ ಘೋರಧ್ವನಿ, ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ ಹೋಗುವನು. ಬಾಗಿಲ ಸಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಲೆ ಎಚ್ಚರಾಗುವಳು. ನರೇಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಗುವಳು. ದೇವಿಯ ಮುಂದಣ ದೀಪ ಶಾಂತವಾಗುವದು, ಚೀರಿ ಬೀಳುವಳು. ಕಲ್ಲಪ್ಪ, ಯಮನವ್ವ ಬರುವರು.)

ನಿರ್ಮಲಾ— ನರೇಂದ್ರಾ, ಜಗನ್ಮಾತಾ, (ಬೀಳುವಳು)

ಯಮನವ್ವ— ಎವ್ವಾ, ಏನಾತಯವ್ವಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಕಳ್ಳಾ, ಕಳ್ಳಾ. ಯತ್ತೀ, ಯತ್ತಿ. ಹಿಡಿಬಾ ಕೈಯಾಗ ಐತಿ

ಯಮನವ್ವ— ಏನ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಇಲ್ಲಿ ಐತಿ, (ಕಂಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಕಂಬಳಿ ತೆಗೆ ಯುವನು, ತಲೆದಿಂಬು ಬೀಳುವದು. ಚೀರಿ ನಡಗುತ್ತಾ ಅತ್ತಿಯನ್ನು ತೆಕ್ಕೆ ಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವನು.) ಐಯ್ಯಯಪ್ಪಾ, ಕುರಿ ತೆಲಿ.)

ಯಮನವ್ವ—ಕುರಿತೆಲಿ ಅಲ್ಲಾ, ನಿನ್ನ ತೆಲಿ. ಮೂಳಾ, ತಲೆದಿಂಬಿಗಿ ಎಟಿ ಹಾರಿ ಬೀಳ್ತ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಅಯ್ಯಯ್ಯವ್ವಾ ಏನಾತ ಯತ್ತೀ.

ಯಮನವ್ವ— ಏನಾತ ಏನ, ನನಗೂ ತಿಳಿಲೇ ಇಲ್ಲಾ. ಚೀರಿದ ಕೂಗು ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಬಂದು ನೋಡೂದ್ರಾಗ, ಅವ್ವ ಬಿದ್ದಿದ್ದು.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನಾ, ಕಳ್ಳ ಬಂದ್ರಂತ ಕಪ್ಪರಿಸಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಗ್ವಾಡಿ ಧಡಾನ ಹಾದು, ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬಿದ್ದೆದ್ದು, ಬಡಗಿ ತಗೊಂಡು ಬಂದೆ ಹೊಡಿ ಯಾಕ. (ನೋಡಿ) ನರೇಂದ್ರಪ್ಪ ಇಲ್ಲಾ, ಏನ ಎಲ್ಲಾ ಯಿಚಿತ್ರ ಆಗೇತಲ್ಲ!

ಯಮನವ್ವ— ತಲಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಹತ್ತೀತೆ. ಹಿಡಿ, ಅವ್ವನ್ನ ಒಳಗ ಮಲಗಿಸಿ ಬರೋನು. (ಕಲ್ಯಾ ನಿರ್ಮಲೆಯ ಕಾಲುಕಡೆ ಕುಳಿತು)

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಯತ್ತೀ, ಎಂದನಾಡ್ತಿ ಮದವೀನಾ,

ಯಮನವ್ವ— ಎಂತಾ ಹೊತ್ತ್ಯಾಗಲಾ ಮೂಳಾ, ಮದಿವಿ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳೋದು. ಹಿಡಿ, ಹಿಡಿ. (ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು.)

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— (ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಬರುವನು.) ಅಪ್ಪಾ, ಎಲ್ಲಿ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನು! ಅವ್ವಾ, ಯಾಕ ಚೀರಿದ್ದು. ಆಂ? ನಾನು ಘನ ಇಚಾರ ಮಾಡ್ತೇನಿ, ತೆಲೀನ ಓಡವಲ್ಲು.

ಪ್ರೇಮನಾಥ— (ಒಳಗಿನಿಂದ) ಕಲ್ಯಾ, ಯಮನವ್ವಾ, ಏ ಕಲ್ಯಾ, ಯಮನವ್ವಾ, ನಿರ್ಮಲಾ.

• ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಯತ್ತೀ, ದೊಡ್ಡಪ್ಪಾರು ಬಂದ್ರು.

ಯಮನವ್ವ— ಹೋಗು; ಗಂಟು, ಟೆರೆಂಕು ತಗಂದು ಬಾ.

ಪ್ರೇಮನಾಥ— ಯಮನವ್ವಾ, ಏ ಕಲ್ಯಾ ಬಹು ಅನಂದದ ಸುದ್ದಿ

ಯಮನವ್ವ— ಎಷ್ಟು ಬಂದ್ಯಾ, ಒಳ್ಳೇ ಯಾಳ್ಳೇಕ್ಕೆ ಬಂದಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಎಟದಿವಸ ಮಾಡಿದ್ರಿ ಬರಾಕೆ.

ಪ್ರೇಮನಾಥ— ಯಮನವ್ವಾ ನನ್ನ ನಿರ್ಮಲೆ ಬಹುಭಾಗ್ಯಶಾಲೀ. ಸಲ್ಲಕ್ಷಣ ಸುಗುಣಿ ಸಿರಿಕುವರ ಸಿಕ್ಕನು, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅಂತು ನನ್ನ ನಿರ್ಮಲೆಗೆ ತಕ್ಕ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ನಿರ್ಮಲಾ, ನಿರ್ಮಲೆಯನ್ನು ಕರೇ (ಇಬ್ಬರೂ ಗೋಣು ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ಸುಮ್ಮನಿರುವರು) ಏಕೆ ? ಕರೆ ನನ್ನ ಮುದ್ದುಮಗುವನ್ನು ಈ ಸುದ್ದಿ ಯನ್ನು ಅವಳಿಗೂ ತಿಳುಹಿಸುವೆ, ಹೋಗು, ಹೋಗು ಬೇಗಹೋಗು.

ಯಮನವ್ವ — ಎನ ಹೇಳಬೇಕಿ, ಅವ್ವಾ ತಲಿವಡದು ಎಚ್ಚರದಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಾಳೆ.

ಪ್ರೇಮನಾಥ— ನಿರ್ಮಲಾ, ನಿರ್ಮಲಾ. (ಹೋಗುವನು)

ಕಲ್ಲಪ್ಪ—ಯತ್ತಿ ನಿನಗರ ತಿಳಿದೈತೆ ಯೇನಾತಿದು ಗದ್ದಲಂಚೋದು

ಯಮನವ್ವ— ನನಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದೈತೆ ಎನಮಾಡೋದು.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— (ಭುಜಬಡಿದು) ಭಪ್ಪರೇ ನಮ್ಮತ್ತಿ, ನೀನು ಪಕ್ಕಾ ದೊರಳಗ ಅಗದೀ ಪಕ್ಕಾ ಹೆಣ್ಣು. ಯಲ್ಲೊಳ್ಳಿ ಗ್ವಾಡೀಮರಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಹೊಡಕೊಂಡಾಳ ಸುದ್ದೀನ. ಯತ್ತಿ ಏನದು ಹೇಳಬಾರ್.

ಯಮನವ್ವ— ನಿನಗ್ಯಾಕ ಬೇಕು. ಸುಮ್ಮಿರು, ನರೇಂದ್ರಪ್ಪಾ ಯಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಾ,

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಹೌದತಡಿ ಪತ್ತೀಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬರತೀನಿ. ಯತ್ತಿ, ನನ್ನ ಮದವೀ ಕೆಲ್ಲಾ ಆಟಕ್ಕಾ ನಿಂತೆಲ್ಲಾ.

ಯಮನವ್ವ— ಹೂ, ಅಂದೇನಿ ಸುಮ್ಮ ಹೋಗಬಾರದ

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಹೇ, ಹೌದಲೇ ಹೌದೊ (ಹಾರಿ ಓಡುವನು)

ಪ್ರೇಮನಾಥ— ಹೀಗಾಗಿರಲು ಕಾರಣವೇನು, ನರೇಂದ್ರನು ಮನೆ ಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಯಮನವ್ವ— ಯಪ್ಪಾ, ನೀವು ಸಿಟ್ಟುಗೋದಿಲ್ಲ ಅಂದ್ರ ವಂದ
ಮಾತು ಹೇಳ್ತಿನಿ.

ಪ್ರೇಮನಾಥ— ಏನದು ?

ಯಮನವ್ವ— ಈಗಿನ ದಿನಮಾನ ಕೆಟ್ಟವು, ಯಾರ್ನ ನಂಬಿ
ಜೋಪಾನ ಮಾಡ್ತಿವೋ ಅವನ ಮಗ ಇಸಾ ಆಕ್ಕಾವ.

ಪ್ರೇಮನಾಥ— ಅಂದರೇ ! ನರೇಂದ್ರನೇ ನನಗೆ ದ್ರೋಹ ಬಗೆ
ದಿರುವನೇ.

ಯಮನವ್ವ— ಅಂತಾ ಇಂತಾದು ಮಾಡಿಲ್ಲಾ. ನಿಮ್ಮ ಮಾರಿಗೆ
ಮಸಿಹಚ್ಚಿ, ಅಬರೂ ಕಳದಾನ. (ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಳು)

ಪ್ರೇಮನಾಥ— ನರೇಂದ್ರಾ ! ನಿರ್ಮಲಾ....! (ಎಳೆತಂದು)
ನಿರ್ಮಲಾ, ನಿಜಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ, ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ !
ಜಾರಿಣಿ !

ನಿರ್ಮಲಾ — ತಾತಾ, ಜಾರಿಣಿಯಲ್ಲ; ಗೃಹಿಣಿ ! ಪತಿಯನ್ನು
ವಂಚಿಸಿ ನೀತಿಗೆಟ್ಟು ಜಾರಿಣಿಯಲ್ಲಾ. ಇಂದಿಗೂ ಎಂದೆಗೂ ಜೀವಾಂತ್ಯದ
ವರೆಗೂ ಅವನೇ, ಆ ನರೇಂದ್ರ ನನ್ನ ಪತಿ; ನಾನವನ ಪತಿ !

ಪ್ರೇಮನಾಥ— ವಂಶಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬ ಮಗಳೆಂದು ಮಮತೆ
ಯಿಂದ ಬೆಳಸಿ, ಬಡವನಾದರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಶಿರಿತನದ ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ನಿನ್ನ
ಜೀವನವು ಸುಗಮವಾಗಲಿ, ಮಗಳು ಉಂಡುಟ್ಟು ಸುಖದಿಂದ ಬೆಳೆಯಲಿ
ಎಂಬ ಆಶೆಯಿಂದ ಗೆಳೆಯನಿಗೆ ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟು, ನಿನ್ನ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡ
ಬೇಕೆಂದು ಸಿದ್ಧನಾದ ನನಗೆ, ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಮಾರಿಸಿದಿ
ಧೂ ನಿರ್ಲಜ್ಜಳೇ !

ನಿರ್ಮಲಾ— ತಾತಾ, ನಾನಾವ ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡಿದವಳಲ್ಲ.
ಮನವೊಪ್ಪಿ, ಪವಿತ್ರ ಗೃಹಿಣಿಧರ್ಮದಿಂದ, ಆರ್ಯಕುಲಯೋಷಿತೆಯರಿಗೆ
ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಿರುವ ಸತ್ಪಥದಲ್ಲಿ, ಸನ್ಮಾರ್ಗಿಯಾಗಿ ವರಿಸಿರುವೆ, ಚಂದಿರನ
ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಪತಿಯೆಂದು ಆ ನರೇಂದ್ರನನ್ನು.

ಪ್ರೇಮನಾಥ— ಮಿತ್ರನ ಮಗನೆಂದು ಜೋಕೆಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನಿಂದ ನನಗಿತ್ತನು ಈ ಪ್ರತಿಫಲವಾ. ಇದುವೇ ಉಂಡಮನೆಗೆರಡುಬಗೆಯವ ಕುಲಾಧಮರ ನೀತಿ! ನಿರ್ಮಲೇ, ಅವಿವಾಹಿತಳಾಗಿ ಬಸುರಿಯಾಗಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಸಮಾಜವು ನನ್ನನ್ನಾವಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವದು

ನಿರ್ಮಲಾ— ಸಮಾಜ! ಧರ್ಮದ ಪೊಳ್ಳು ಕೂಗನ್ನೇ ಅಡಗಿಸ ಬಲ್ಲ ಪವಿತ್ರ ಆತ್ಮದ ಅಮರಪ್ರೇಮ! ಆದನ್ನು ಮೀರಿದ ಧರ್ಮ ಬೇರಾವುದಿಲ್ಲ. ಆ ನಿರ್ಮಲಾತ್ಮದ ಬಲದಿಂದಲೇ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿಹರು ಪಂಚಕನ್ಯೆಯರು ಅಮರ ತಾರೆಯರಾಗಿ ಜಗಕಾದರ್ಶರಾಗಿ ಮನವಿಲ್ಲದೇ ಮಾಂಗಲ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಧನದಾಶೆಗಾಗಿ ಮಗಳನ್ನು ಮಾರಿ, ಅವಳು, ಸತಿಯಾಗಿ, ಸತಿ ಕುಲಕ್ಕೆ ಕಲಂಕಿಣಿಯಾಗುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮನ ಮೆಚ್ಚಿದ ಮನದನ್ನನಲ್ಲಿ, ಅವನೇ ಸರ್ವ ದೈವತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಮಾನವತಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಳೇ ಅವಳೇ ಗೃಹಿಣಿ ಸತ್ಕುಲಸತಿಮಣಿ.

ಪ್ರೇಮನಾಥ— ನಿಲ್ಲಿಸು ನಿನ್ನ ಬಡಬಡಿಕೆಯನ್ನು. (ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದು) ನಿರ್ಮಲಾ ನೀನೆನ್ನ ಸರ್ವ ಭಾಗ್ಯ ಜೀವಿತವೆಂದು ನಂಬಿದ ಭಾವನೆಯು ಬಯಲಾಯಿತು. ನೀನೆನ್ನ ಮಗಳಲ್ಲಾ, ನನ್ನ ಮನೆತನವನೇ ಮಸಣ ಗೂಡಿಸಿದ ಮಾರಿ, ಎನ್ನ ಮೃತ್ಯುಕಾರಿ ಎದ್ದೇಳು ಹೊರಬೀಳು ಮನೆಯಿಂದ!

ನಿರ್ಮಲಾ— ತಾತಾ, ನಿರ್ದಯನಾಗದಿರು! ನನ್ನೀಕ್ಷಿತಿಯಲಿ ರಕ್ಷಕರು ನನಗೆ ಯಾರು.

ಪ್ರೇಮನಾಥ— ಯಾವನಿಗಾಗಿ ನಿನ್ನ ಹೆತ್ತಾತನನು ವಂಚಿಸಿ ಬಸುರಿಯಾಗಿರುವಿಯೋ, ಅವನೇ ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಕನು. ನಿರ್ಮಲಾ ನಿನ್ನ ರೂಪಾವಲೋಕನದಿಂದ ಹೃದಯದಲಿ ರಕ್ತವು ಕುದಿದೇಳುತಿದೆ ನಡೆ ಆಚೆ ಮುಟ್ಟದಿರು. (ಒಡೆಯುವನು)

ನಿರ್ಮಲಾ— ತಾತಾ, ತಾತಾ (ಹೊರದೂಡುವನು ಬಾಗಿಲು ಹಾಕುವನು, ಬಾಗಿಲು ಬಡೆಯುತ್ತ ಅಳುತ್ತ) ತಾತಾ, ತಾತಾ, ತಾತಾ.

ಪ್ರೇಮನಾಥ— ಮಮತೆಯಿಂದ ಉಣಲಿಕ್ಕಿ, ಬೆಳೆಸಿದ ಶಿಶುವು ನನ್ನ ವೈರಿಯಾಯಿತೇ! ಮಿತ್ರನ ಮಗನು ಶತ್ರುವಾದನು. ನರೇಂದ್ರಾ, ನನ್ನ ಜೀವಿತವ ನಾಶ ಗೈದ ನರೇಂದ್ರಾ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಮೃತ್ಯು, ನನ್ನ ಮಗಳು ಜಾರಿಣಿ, ಮದುವೆ ಯಾಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆದಳು ಗರ್ಭಿಣಿ, ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸಿ ಬಳಿದ ನನ್ನ ಮೃತ್ಯುಕಾರಿಣಿ. (ಕೆಮ್ಮುತ್ತ ಹಾರ್ಟ್‌ಫೆಲ್ ಆಗಿ ಸಾಯುವನು)

ಪ್ರವೇಶ ೨. ಜಂಗಲ್ ರಸ್ತಾ

ನಿರ್ಮಲಾ— ಪದ ರಾಗ : ಚಾಂದ ತಾಳ : ಆಧಾ

ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವಿತ ಕಷ್ಟದ ಬಾಳು |

ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ವಿಧಿಕೊಟ್ಟ ಇಷ್ಟಿದು ಗೋಳು |

ಹೆಣ್ಣೆ ಬಾಳಿನ ಕಣ್ಣಲ್ಲವೇ ಹೇಳು ||ಪಲ್ಲ||

ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಆಧಾರಾ ಹಡೆದವ್ವ ಒಬ್ಬಳು |

ಮಣ್ಣಿಗೆ ಹೋದರ ಕಣ್ಣಿರು ಇಡುವಳು |

ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹಿತರಿಲ್ಲಾ ಸುತರಿಲ್ಲಾ ಕೇಳು |

ಹೆಣ್ಣು ಕೆಟ್ಟರೆ ಜಗದಿ ಬೆಲೆಯೆಲ್ಲಾ ಹಾಳು |

ನಿರ್ಮಲಾ— ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಳು ದುರಂತ ಕರುಮಕಾಂಡದಿ ಮುಳಿ ಗೆದ್ದ ಬಾಳು. ತಾಯಿಯನು ಕಾಣದಿದ್ದೆನಗೆ ತಂದೆಯ ಆಶ್ರಯವು ದೂರಾಯಿತು. ಎರವಾದೆ ತವರೂರಿಗಿಂದಿನಿಂದಾ, ನರೇಂದ್ರನೆಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಲಿ ಎಲ್ಲೆಂದು ಅವನನ್ನು ಕಾಣದಿಹ ದಾರಿಯನು. ನೋಡದಿಹ ದೇಶವನು ಪರ ದೇಸಿಯಾಗಿ ಅಲೆದಲಿದು ಸಾಯುವದೊಂದು ದೇಗುಲದಿ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನಕೆ ತಾಯಿಯ ಆಧಾರವೇ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಹೊತ್ತ ಮಮತೆ, ಹೆತ್ತ ಮಮತೆ, ಬಾಲ್ಯದಾಟ ನೋಡಿ ಅಕ್ಕರದಿ ಬೆಳೆಸಿ, ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿ, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನು ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಿಟ್ಟು ನಲಿಯುವ ಮಮತೆ, ಇಂಥಾ ತಾಯಿ ಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಾನೇ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಳು. ಇಂದು ತಾಯಿ ಇದ್ದರೇ, ನನ್ನ

ಬಾಳು ಈ ಗೋಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತೆ. ಅಮ್ಮಾ ಎಂದೊಡೆನೆ ಹೆತ್ತಕರುಳು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಜೋವಾಸನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳಲ್ಲವೇ, ತಾಯಿ, ತಾಯೀ. (ಬೀಳುವಳು. ರೈತ ಹುಲ್ಲಿನ ಹೊರೆಹೊತ್ತು ಹಾಡುತ್ತ ಬರುವನು)

ರೈತ— ಪದ

ನಮ್ಮದಿ ಒಕ್ಕಲನಾಡು | ನಮ್ಮದಿ ಚಿನ್ನದ ಭೂಮಿಯಬೀಡು |
 ಸಿರಿಸಂಪದದ ಸಗ್ಗದ ಗೂಡು | ಇದು ಕರಿನಾಡು |
 ಎಲ್ಲರ ತಾಯ್ನಾಡು | ಕನ್ನಡ ನಾಡು || ಪ ||
 ಅನ್ನಕ್ಕೆ ನೆಲೆಬೀಡು | ಮನ್ನಣೆ ಕಲೆಬೀಡು |
 ಘನತೆ ಪಡೆದ ಒಕ್ಕಲ ನಾಡು |
 ಎಲ್ಲರ ತಾಯ್ನಾಡು ಕನ್ನಡ ನಾಡು || ನಮ್ಮದಿ....

(ನೋಡಿ ತತ್ರಾಣಿಯೊಳಗಿಂದ ನೀರು ಹಾಕಿ ಎಬ್ಬಿಸಿ)

ರೈತ—ಯಾರ ಎವ್ವಾ, ಹಿಂಗ್ಯಾಕ ಅಳತೀದಿ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕ ಬಿದ್ದಿದ್ದಿ, ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಯವ್ವಾ ನಿನಗ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ತಂದೆ, ನಾನು ಪರದೇಶಿ. ಇರಲು ಮನೆಯಿಲ್ಲಾ, ತಿನ್ನಲು ಕೂಳಿಲ್ಲ!

ರೈತ— ಎವ್ವಾ ನಾವು ಒಕ್ಕಲಿಗೇರು. ನಿನ್ನೊಬ್ಬಾಕಿ ಹೊಟ್ಟೆ ನಮಗೇನ ಹೆಚ್ಚಾಕೈತ, ಮಾರಿನೋಡಿದ್ದು. ದಿಮ್ಮನ ಮನಶ್ಯಾಳಂಗ ಕಾಣತ್ಪಿತಿ, ನಡಿಯವ್ವಾ ಹೋಗೂನು. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಆಸರಾಗಾಕಬೇಕು.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಬೇಡ ತಂದೆ, ನನಗಾರ ಆಶ್ರಯವೂ ಬೇಡಾ. ಹೋಗಿಗೊಡು.

ರೈತ— ಎವ್ವಾ ಎಲ್ಲಾರ್ನು ಕಾವಾಡಾವ ದೇವ ಅದಾನ. ಎಲ್ಲರ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತೀ ಅಂದ್ರ, ಹಗಲೆಲ್ಲ ಹುಟ್ಟಿಬರಾಕ ಹುಲ್ಲು ಜೀವಲ್ಲಾ. ನೀ ಸಾಯದಲ್ಲ ಹೊಟ್ಟಾಗರೊ ಕಂದಮ್ಮನ್ನ ಕೊಂದು ವಾಪ ಕಟ್ಟಿಕೊಂತಿಯಾ, ಹುಚ್ಚಮ್ಮಾ, ನಡೀ ನನಗೂ ಮಕ್ಕಿಲ್ಲಾ. ನೀ ನನ್ನ ಮಗಳಂತಾ ಜ್ವಾಕಿ ಮಾಡತೇನಿ, ಬಾ ಯವ್ವಾ.

ಪ್ರವೇಶ ೩.

(ಶ್ರೀಕಾಂತನ ಮನೆಯ ಸೀನು, ಮಹಡಿಯಮನೆ, ಖುರ್ಚಿ, ಟೇಬಲ್ನು (ಫ್ಲಾವರ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್) ಹೂವನ್ನಿರಿಸಿದ ಕಾಜಿನ ಹೂಜೆ, ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ರೀತಿ ಕಾಣಬೇಕು.)

ಅಶೋಕ— ನರೇಂದ್ರ, ಬೇಗ ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ದಿನ ತಡೆದ ಕಾರಣ.

ನರೇಂದ್ರ— ಕೆಲಸವಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಬರುವದು ತಡವಾಯಿತು, ಕ್ಷಮಿಸು.

ಅಶೋಕ— ನನಗೇಕೆ ಆ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರಿಸಿದೆ, ನಿನ್ನಂತೆ ನಾನಲ್ಲವೇ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಮಿತ್ರ, ಯಾವದರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ, ಇಹದ ಸುಖ ಭೋಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ! ಶಿರಿ-ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಿ ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಜನಸೇವೆಯ ಸದುದ್ದೇಶ ಮೈದೋರುವದು ಅದರ್ಶ. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕಕ್ಕನದೊಂದು ಆತಂಕ. ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವನಿಗೆ ಬೇಸರಿಕೆ, ಧನ ವಂತರು ದರಿದ್ರರೆಂಬ ಭೇದವೇಕೆ, ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಈ ವಿಷಯವು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಆಘಾತವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭೇದವನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಡಿದಾಡಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅವನತಿಯನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವರಲ್ಲದೇ ಮತ್ತೇನು ಮನುಷ್ಯರು ಒಂದೇ ಜೀವನವೂ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯು ಸರ್ವರಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅದೇ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನ.

ಅಶೋಕ— ಆ ಉಚ್ಚ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಬಹು ದಿನವಿದೆ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಮೂಲ ಮಂತ್ರವನೆ ಜನತೆಯ ಹೃದ್ ಭೂಮಿಯಲಿ ಬಿತ್ತಿ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ನಿಷ್ಠೆಯ ವೀರತ್ವವನು ರಕ್ತನಾಳ ನಾಳಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ಅಹಿಂಸೆಯ ತತ್ವದ ಸತ್ವವನು ಸಾರಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶವನು ಅಖಿಲ ಹಿಂದಿಯರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾ

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸತ್ಪಲಕೆ ಭಾರತೀಯರು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಮನವು ಉದಾಸೀನ ಸಂತಾಪಗಳಿಂದ ಕುದಿದೇಳುತ್ತಿದೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ನಿನ್ನ ನುಡಿಯು ಸತ್ಯವನೆ ಸಾರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಮಾಜೋನ್ನತಿಗೆ ಕೇಡು ಕೆಡಿಗಳಂತಿರುವ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮಾತ್ಸರ್ಯಗಳು, ಮಾನವನ ಮನವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವದರಿಂದ ಸಮತೆಗೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾಲವಿಲ್ಲಾ ಏಳಿಗೆಗೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲಾ.

ಅಶೋಕ— ಹುಟ್ಟುವಂದಾಗಿ ಜೀವನವಂದಾಗಿ ಸಾವುವಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ ಹೋಗುವ ನಶ್ವರ ದೇಹಾಭಿಮಾನವನವಲಂಬಿಸಿ, ಆತ್ಮ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿ, ದಯವನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿ, ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಧರ್ಮ ಪ್ರವಚನವನ್ನೇ ಸಾರಿ, ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧರ್ಮ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಸವಿವಿಲಾಸಗಳ ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ಲೋಲಾಡುವ ಕೆಲ ಶುಭ್ರ ವೇಷಧಾರಿಗಳಾದ ಡಾಂಭಿಕರು, ನಿಜ ಮಾನವರಾಗಿ ಸರ್ವರೊಂದೆ ಎಂಬ ಮಾನವ ನಿಜಧರ್ಮವನ್ನು ಭಾರತೀಯರ ಜನಮನಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವರೋ ಅಂದೇ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಮತೆಯುಗವು ಉದಯವಾಗುವದು.

ನರೇಂದ್ರ— ಧನ್ಯ ಮಿತ್ರ, ನಿಜ ಮಾನವನು ನೀನೇ, ನಿನ್ನೊಲವೇ ನನ್ನೊಲವು, ನಿನ್ನಡಿಯೊಳಿಡಿಯಿಟ್ಟು ಸೇವೆಯಲಿ ದೇಹವನ್ನು ಬಲೆಗೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಿರುವೆನು.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— (ಒಳಗಿಂದ) ಅಶೋಕಾ, ಅಶೋಕಾ.

ಅಶೋಕ— ಬಂದನು ನೋಡು ಕೃಪಣ ಸಾರ್ವಭೌಮಾ. ನೀನೇ, ಹರಟೆ ಹೊಡೆ ಅವನೊಡನೆ (ಹೋಗುವನು)

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಮನೆಹಾಳಾ, ಬಡ್ತಿಹಣವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಾಕಿ ಸುಳ್ಳು ನುಡಿದಿಯಾ ಕಳ್ಳ. (ಹೊಡೆಯುವನು ನರೇಂದ್ರ ತಿರುಗಿ ನೋಡುವನು) ಯಾರು ನರೇಂದ್ರಾ ಎಂತಹಾತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆ, ಅಶೋಕನೇ ಎಂದು ಕೋಪಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪೆಟ್ಟು ನಿನಗೆ ತಾಕಿತು.

ನರೇಂದ್ರ— ಹೊಡೆದರೇನಾಯಿತು, ಅವನ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಭೇದವೇನಿದೆ, ನಾನು ನಿಮಗೆ ಮಗನ ಸ್ವರೂಪನಲ್ಲವೆ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ನಿನ್ನ ಅವನ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ಭೇದವಿದೆ, ನೀನು ಸರಲ ಸ್ವಭಾವದ ಸುಗುಣಿ, ಅವನು ಮನೆಮುರುಕ, ಅವನ ಹೆಸರು ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗ ಉರಿದೇಳುವದು, ಕೈಯಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸುವದೆ, ನಾನು ಎಷ್ಟೆಂದು ಕಾಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ವಂಶಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಧೂಮಕೇತು.

ನರೇಂದ್ರ— ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೇಡುಮಾಡುವ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಅವನಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಅವನೇ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವಲ್ಲವೇ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಏಕೆ ನೀನು ಅವನನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ತುತಿಸುವೆ, ಹೂ ನೀನು ಅವನ ಮಿತ್ರನಲ್ಲವೇ ?

ನರೇಂದ್ರ— ನಾನಂದುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿದೆ ನೀವೇ ಇನ್ನೊಂದು ವಿವಾಹವಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅವನ ಆಶೆಯೇ ಕಡಿದು ಹೋಗುವದಲ್ಲಾ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ನಮಗೇಕೆ ಇನ್ನು ಆ ಆಶೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ನಿಮಗೇನು ಅಂತಹ ವಯದ ಭಾರ ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿದೆ ನಿರಾಶರಾಗಲು.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಸಂತಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ಸೂತ್ರದ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೈಗೊಂಬೆ ಆಟವಾಡುವದೇ ಸಂಸಾರ ವೆಂದರೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ಒಣಗಿದ ಮರವನ್ನು ಫಲದ್ರೂಪಗೊಳಿಸುವ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಂತಹ ಭೀಮದೇಹಿಗಳು ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾದುದೇನು ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ನಿಜವಾಗಿ ಆ ಶಕ್ತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವದೇ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಓಹೋ, ಇರದೇನು ಶ್ರೀಮಂತರೇ! ಹಲ್ಲುಗಳು ಉದುರಿರುವವೋ, ಮುಖಕಾಂತಿ ಹೀನವಾಗಿರುವದೇ, ದೇಹ ಬಾಗಿರುವದೇ ಏನಾಗಿದೆ ? ನವಯೌವನದ ಕಳೆ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಈ ದೇಹದಿಂದ !

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಈ ವಿಚಾರ ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಿಜ ನಿರ್ಧಾರವು ನಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ ಮನದಲ್ಲಿ !

ನರೇಂದ್ರ— ಈ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯೇ ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆಡೆಗೊ
ಗೊಟ್ಟಿದೆ. ಸುರವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಸಮಪೋಲುವ ನಿಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯಶ್ರೀಯನ್ನು ಉಪ
ಭೋಗಿಸುವದಕ್ಕಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಕಲ್ಲಾ !

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಅಂತಹ ಸುಗುಣ ಸುಲಕ್ಷಣ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡ
ಲೊಪ್ಪುವರಾರು ನನುಗೆ ?

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಎಪ್ಪಾ, ನಿಮ್ಮನ್ನ ಕಾಣಾಕ ಯಾರೋ ಬಂದಾರಿ.

ನರೇಂದ್ರ— ನೀವು ಹೂಂ, ಎಂದರೆ.... ಆದರ ಹೊಣೆ ನನಗಿರಲಿ.
ತಲೆಭಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿವೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣುಗಳು. ಪ್ರಸ್ತಾಪವೆತ್ತಿ
ದರೆ ಪ್ರಸ್ತಾ ಮುಗಿದೇಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಆಗಲಿ, ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಮಾಡು. ನಾನು
ಲಗ್ನದ ವಿಚಾರ ಎತ್ತುವದೇ ತಡ, ಯಾರಾದರೂ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಲು ಬಂದಿರು
ತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನವೆಲ್ಲಿ ಬರುವದೋ ಎಂದು ಅನು
ಮಾನ ! ನರೇಂದ್ರ, ಕುಳಿತುಕೋ ಬಂದೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ಸದ್ಭಾವನೆಯ ಸತ್ಯಶೀಲ ಕುವರ, ಜಿಪುಣತೆಯಿಂದ
ಶಿರಿಗದ್ದಿಯನ್ನೇರಿದ ತಂದೆ, ಇವೆರಡರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಹಸದ ಸಸಿಯ
ನೆಟ್ಟರೆ, ಬೆಳೆದು ಮಹಾಮರವಾಗದೇ ಎನ್ನಾಶೆಯ ಫಲವೃಕ್ಷ ! ಇದುವೇ
ಮಾನವನಶಕ್ತಿ, ಇದುವೆ ಮಾನವನಯುಕ್ತಿ, ಇದುವೆ ಮಾನವನ ಮುಕ್ತಿ !

ಕುಸುಮ— (ಬಂದು) ನಮಸ್ತೆ ಅಶೋಕ !

ನರೇಂದ್ರ— ಅಶೋಕನಲ್ಲ; ನರೇಂದ್ರ ! ನಮಸ್ತೆ.

ಕುಸುಮ— ಅಂದು ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದವರು, ಇಂದು
ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರಿ. ನಂಬಿದವಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಪನಂಬಿಕೆಯ ವರ್ತನೆಯೇಕೆ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಕುಸುಮಾ ಹೇಳುವಾಗ್ಗೆ ಆ ಭಾನನೆ ಇರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ.
ಇರಲಿ, ಈಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ
ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಧಾರನು ನಟಿಯನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಟಿಯ
ಪ್ರವೇಶವೇ ಆಗಿ ಹೋಯಿತಲ್ಲಾ.

ಕುಸುಮ— ನೀನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವದು ಆವ ನಾಟಕ.

ನರೇಂದ್ರ— ಕುಸುಮಾ ಪರಿಣಯ.

ಕುಸುಮ— ಯಾರೊಡನೆ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಶ್ರೀಮಂತ ಶ್ರೀಕಾಂತರೊಡನೆ(ಗಾಬರಿಯಾಗುವಳು)
ಏಕೆ ಭೀತಿಯೇ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ನೀಡಲಾರಿಯಾ.

ಕುಸುಮ— ಮುದುಕನಿಗೆ ಬಲಿಗೊಟ್ಟರೇ, ಅದರಿಂದ ನಿನಗೇನು
ಫಲ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಫಲಾಫಲಗಳ ಫಲಿತಾಂಶದ ವಿಮರ್ಶ ನಿನಗೇಕೆ ತಂದೆ
ತಾಯ್ಗಳನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತಬ್ಬಲಿಯಾದ ನೀನು ಸಿರಿತನಕೆ ಒಡತಿಯಾಗಿ
ಬೇಡಿದುದೆಲ್ಲವನು ನೀಡಬಲ್ಲ ಸುರತರುವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಸುಖಿಸಲಾರೆಯಾ.

ಕುಸುಮ— ಆ ಭಾಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ನೀನಿರುವದಾದರೆ
ನಿನ್ನಿಚ್ಛೆಯೇ ನನ್ನಿಚ್ಛೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ಕಾಮಧೇನು ಬಳಿ ಬರುವದಾದರೆ ಬೇಡೆನ್ನಬಹುದೇ?
ನೀನೆನ್ನ ಪ್ರೇಮ ದೇವತಾ. (ಕೈಗೆ ಮುದ್ದಿಡುವನು ಶ್ರೀಕಾಂತ ಬರುವನು)

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ನರೇಂದ್ರಾ ತಡನಾಯಿತೇ ಬಡವರ ಕಷ್ಟವನ್ನು
ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುವದಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಧನವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗಾಗಿ
ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿರುವೆ. ಕಲ್ಲಾ ಚಹಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ(ನೋಡಿ)
ನರೇಂದ್ರಾ ಬಾ ಇಲ್ಲಿ ಇವರಾರು?

ನರೇಂದ್ರ— ಇವರೇ ನಿಮ್ಮವರಾಗಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕಾಲಿಡುವವರು.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ನೀನು ಬಹು ಕುರ್ಜೇಷ್ಟ್ಯವನು, ನೀನಿಂದ ಮಾತು
ನಿಜವೇನೋ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಇನ್ನು ಅನುಮಾನವೇ ನಿಮಗೆ, ಹೇಗಿದೆ ಶ್ರೀಮಂತರೇ

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಇವಳ ರೂಪಾವಲೋಕನದಿಂದ ನನಗೆ ಎಲ್ಲದರ
ಸ್ಮೃತಿಯೇ ತಪ್ಪಿದೆ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಮಿಸ್ಟರ ಬ್ರಹ್ಮ.

ನರೇಂದ್ರ— ಕುಸುಮಾತಾಯಿ, ಇವರೇ ಶ್ರೀಮಂತ ಶ್ರೀಕಾಂತರು.

ಕುಸುಮ— ನಮಸ್ತೆ ಶ್ರೀಮಂತರೆ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹೀ, ಹೀ, ಹೀ, ನಮಸ್ತೇ ನಮಸ್ತೆ.

ಕುಸುಮ— ಇಂದು ಇವರ ದರುಶನವು ಲಭಿಸಿರುವದು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯೋದಯವೇ ಸರಿ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಯಾತರದು ಯಾತರದು.

ನರೇಂದ್ರ— ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ವಧುವರರ ರೂಪದರುಶನವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಕುಸುಮ— ನರೇಂದ್ರ, ಎಲ್ಲವು ನಿನ್ನದೆ. ನನಗೇನು ತಿಳಿಯದು.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹೌದು ಹೌದು, ಇವಳದು ನಮ್ಮದೂ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡುವವನು ನೀನೇ, ಇವಳದೆ ನಿನಗೆ ಹೊಸದಲ್ಲ ಪರಿಚಯಾ, ನಮ್ಮದೂ ನಿನಗೆ ಅರಿಯದ್ದಲ್ಲಾ, ಇದೇನು ಹಾಗೆ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲಾ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಚಹಾ (ಕುಸುಮ ಚಹಾ ಕೊಡುವಳು)

ನರೇಂದ್ರ— ಇದೇನು ಕುಸುಮಾತಾಯಿ, ಸೇವೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಿ ರಲ್ಲಾ. ಮನಗಳು ಮಿಲನವಾದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೊರಗಿನವರೇ ಏಕೆ ಕುಸುಮಾತಾಯಿ.

ಕುಸುಮ— ಸಾಕು ನಿಮ್ಮ ಕುಚೇಷ್ಟೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ಓಹೊ, ಚಿಂತಾಮಣಿಯೇ ಬಂದನಲ್ಲಾ, ಬರಬೇಕು.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಇರುವಿರಿ, ಓಹೊ ಇವರು ಇಲ್ಲೇ ಇರುವರು ನಮಸ್ತೆ, ನಮಸ್ತೆ.

ಕುಸುಮ— ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಇವರು ಶ್ರೀಮಂತ (ನರೇಂದ್ರನಿಗೆ ಕೈಯಿಂದ ತಿವಿಯುವಳು)

ನರೇಂದ್ರ— ಹಾ, ಹಾ ಶ್ರೀಕಾಂತರು. ನೋಡಿ ಶ್ರೀಮಂತರೇ ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಹೇಳಲು ಎಷ್ಟು ನಾಚಿಕೆ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಛೇ. ಛೇ, (ನಾಚಿ ನಗುವನು)

ಕುಸುಮ— ಇವರ ಹೆಸರು ನರೇಂದ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾ ಧುರೀಣರು ಬಡವರ ಎಳ್ಳೆಯೇ ಇವರ ಹೆಗ್ಗುರಿ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಇವರ ಪರಿಚಯ ನನಗಿದೆ. ಇವರ ಆಶ್ರಯ ದಿಂದಲೇ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಪಾಠಶಾಲೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವುದು ನಮಸ್ತೆ ಶ್ರೀಮಂತರೇ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಕುಳಿತುಕೋ ಚಿಂತಾಮಣಿ.

ನರೇಂದ್ರ— ಇವರಿಗೆ ನೃತ್ಯ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವಿದೆ. ಚಿಂತಾಮಣಿ ನೃತ್ಯ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಿಯಾ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಹೊ, ಹೊ, ಹೊ, ಭರತ ನಾಟ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಶುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ, ಶುದ್ಧ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ರಮವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಭರತನಾಟ್ಯ ವಿಶಾರದ ಕರ್ನಾಟಕ ಗಮಕ ಗುಣಾನ್ವಿತ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆ, ಬುದ್ಧಿ, ಸಿದ್ಧಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಿತ ಕಲಾಲಲಾಮ ಚಿಂತಾಮಣಿ ನಾಟ್ಯ ರಾಜರತ್ನ ಎಂದು ಬಿರುದು ಬಂದಿದೆ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಹೆಂಗದಾನ ನೋಡ್ರಿವ ಬುಡುಬುಡುಕ್ಕಾ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಸಾಹುಕಾರರೇ, ಕುಸುಮ ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ಭರತ ನಾಟ್ಯ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವಿದೆ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಓಹೋ, ಇರದೇನು ಶ್ರೀಮಂತರೇ ಕುಸುಮ ತಾಯಿ ಬಹು ಗುಣವಂತಿ. ಮುಂದೆ ಬರಬರುತ್ತಾ ಗೊತ್ತಾಗುವದು, ಇವರ ಗುಣ ನಿಮಗೆ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನೋಡಿದ್ರ ಗೊತ್ತಾಗತ್ಯೆ ಹುಡುಗಿಯಂತಾ ಗುಣವಂತಿ ಅನ್ನೋದು, ಅದರಾಗ ಇವರ ಕೈವಾಡದಾಗ ಅಡೇ ತಂದಮ್ಮಾಲೆ ಕೇಳೋ ದೇನಿ, ಎಲ್ಲಾ ಮುಗದ ಹೋಗೇತಿ.

ಕುಸುಮ— ನರೇಂದ್ರಾ, ಎಷ್ಟೊಂದು ಸ್ತುತಿಸುವದು ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಇವಳ ಗಂಭೀರ ನಡತೆ, ಉದಾರ ಸ್ವಭಾವ, ನೀತಿ ಶೀಲಗಳನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದ ವಾಗಿದೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ಸಾಹುಕಾರರೇ, ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತಾ ಮಣಿಯ ಡಾನ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮಿಗಾಗಿ ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಡಿರಿ.

ಕುಸುಮ— ಅಹುದು, ನಾನಾದರೂ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಇವಳ ಇಚ್ಛೆಯೇ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ. ಚಿಂತಾ ಮಣಿ ನಮ್ಮ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಡಾನ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ ಆಗಲಿ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ತಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹ.

ನರೇಂದ್ರ— ನಡೆಯಿರಿ ಶ್ರೀ ಮಂತ್ರರೇ, ಸಿನಿಮಾಕ್ಕಾದರೂ ಹೋಗುವಾ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಓಹೋ, ಆಯಮಾರಿಡಿ. ಕಲ್ಯಾ, ಡ್ರಾಯವ್ವರನನ್ನು ತರಲು ಕಾರಿಗೆ ಹೇಳು.

ಕುಸುಮ— ಹಾ, ಹಾ, ಅವಸರದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಕಾರು ತರಲು ಡ್ರಾಯವ್ವರನಿಗೆ ಹೇಳು.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಓ, ಆಯಮಾ ಸ್ವಾರಿ, ಸ್ವಾರಿ, ಬೇಗ ಡ್ರೈಸ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ. (ಹೋಗುವನು)

ನರೇಂದ್ರ— ಕಮಾನ್ (ಕುಸುಮಳ ಕೈಹಿಡಿದು ನಗುತ್ತ ಹೋಗುವನು.)

ಕಲ್ಪಪ್ಪ— ಎಪ್ಪಾ, ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೇನಿರೇ,

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಚಿಂತಾಮಣಿ.

ಕಲ್ಪಪ್ಪ— ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಚಿಂತಾಮಣಿ, ನಿಮ್ಮ ತಂದಿ ಹೆಸರು ಕುಣಿ ಕುಣಿ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಹೆಸರು ಚಿಣಿಪಿಣಿ ಅಂತ ಇದ್ದಿತ್ಯಾಶ್ರೀ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಏ, ಸುಮ್ಮನಿರೋ ಫೂಲ್. (ಹೋಗುವನು)

ಪ್ರವೇಶ ೪. ರಸ್ತಾ

.....

ನಿರ್ಮಲಾ— ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಸಾಕಾಯ್ತು. ನರೇಂದ್ರನ ಮುಖವನ್ನು ಕಾಣದಾದೆ, ಹೊಟ್ಟೆಯಲಿ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಗದೀಶಾ, ನನ್ನಲ್ಲಿ

ನಿನಗಿಷ್ಟು ನಿರ್ದಯತೆಯೇ! ಅವ ಸುಖವಿಲಾಸದಿ ತಿರಿಮಂದಿರದಲ್ಲಿರು ವನೋ! ನರೇಂದ್ರಾ, ಮರುವಾಯಿತೆ ನನ್ನ ನೆನಪು ಅವನಿಗೆ. ಪರಿಚಯವಿ ಲ್ಲದಿಹ ಅವನ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಯಾರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ! ಉರಿ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಉರಿದೇಳುತಿದೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲಿ ಸಂಕಟ! ಈ ಸರವನ್ನು ಮಾರಿ ಹಸಿವೆ ಹಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ನರೇಂದ್ರನ ಶೋಧ.

ಶಾಮ— ಓಹೋ! ನೀವು ನಮ್ಮ ಇವರ ಮಗಳಲ್ಲವೆ? ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಹೆಸರೇನೋ ಇದೆ. ಬಹುದಿನವಾಡ್ದರಿಂದ ಮರವಾಗಿದೆ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಪ್ರೇಮನಾಥ.

ಶಾಮ— ಎಸ್, ಪ್ರೇಮನಾಥ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಊರಿನವನೇ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಗುಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆ. ಆಗ್ಗೆ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಮಾತಾಡಿ ಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿ, ಮರೆತಿರುವಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಲೀಲಾ....

ನಿರ್ಮಲಾ— ನಿರ್ಮಲಾ.

ಶಾಮ— ಎಸ್ ಎಸ್. ನಿರ್ಮಲಾ, ಇದೇನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸರವ ನ್ನೇಕೆ ಹಿಡಿದಿರುವಿರಿ.

ನಿರ್ಮಲಾ—ಈ ಸರವನ್ನು ಮಾರಿ ನನಗೆ ಹಣ ಕೊಡಿಸಿರಿ. ಬಹಳ ಉಪಕಾರವಾಗುವದಷ್ಟಾ

ಶಾಮ— ಓಹೋ, ಯಾರಬೇಡೆನ್ನುವರು ಸಿಷ್ಟರ್ ತನ್ನಿ ಹೋಗುವಾ (ಹೋಗುವಾಗ ಕಲ್ಯಾ ಡಿಕ್ಕೆ ಹೊಡೆಯುವನು)

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಈ ಡಬಲ್ ಚಣ್ಣದ ಮಾದಿಗೆ ಕಣ್ಣು ನೆತ್ತಾಗ ಸಿಕ್ಕಂಡಾವ ಮಂದಿನ ಕಾಣಂಗಿಲ್ಲಾ.

ಶಾಮ— ಎ ಬ್ಲೆಡಿ ಯಾರೋ ನೀನು ?

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನಾ ಎಳ್ಳಿ.

ಶಾಮ— ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು ?

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಕಲ್ಲಪ್ಪ

ನಿರ್ಮಲಾ— ಕಲ್ಲಪ್ಪ (ನೋಡಿ) ಕಲ್ಲಪ್ಪಾ !

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಯಾರ ನಿರ್ಮಲವ್ವಾ ಅಯ್ಯ ಎಟದಿವಸಕ್ಕ ಕಂಡಿ
ಯವ್ವಾ, ಇವರಾರು.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಈ ಅಣ್ಣನು ಯಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ ಈ ಸರ
ವನ್ನು ಮಾರಿ ಹಣ ಕೊಡಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ—ಅಯ್ಯ ಅಣ್ಣಾ, ಈ ಅಣ್ಣಾ ನಿನ್ನ ಮುಂಗೈಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ
ದ್ದಲ್ಲಾಯವ್ವಾ ತಾರಲೇ ತಾ ಮಂಗ ಹಳೆಮಂಗಾ.

ಶಾಮು— ಎಚ್ಚೇಡಿ ನಾನೆನ್ನ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಅವರು ನಮ್ಮ ದೇಶಬಿಟ್ಟು ಹೋಗ್ಯಾರ ಆ ಯಂಜಲದ
ಮಾತು ಮಾತಾಡಬ್ಯಾಡಲೇ ಮೂಳಾ.

ಶಾಮು— ಮ್ಯಾನ ಹೀಜ್ ಮಂಕೆ ಪೋಲೀಸರ ತಾಬಾ ಮಾಡೇನು
ಕೊಡು ಸರ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಅವರು ನಿಮ್ಮವರ ಆಗ್ಯಾರ್ಲೆ ಅದಕ ನಿಮಂಥ ಕಳ್ಳ
ಹಗಲೇದರೋಡೆ ಮಂದಿ ಬಾಳಾಗ್ಯತೆ ಸುಮ್ಮ ಹೋಗು ಒಂದ ಹೊಡತಕ್ಕ
ಮೀಸಿ ಬಂದು ಹಣಿಗೆ ಹತ್ತಾವು (ಹೋಡೆಯಲು ಹೋಗುವನು ಓಡುವನು)
ಯವ್ವಾ ಏನನ್ನಿನ್ನಗತಿ ತಂದಿ ಮಕ ಮಗಳ ನೋಡ್ಲಿಲ್ಲಾ ಮಗಳ ಮಕ ತಂದಿ
ನೋಡ್ಲಿಲ್ಲಾ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಅಂದರೆ ಕಲ್ಲಪ್ಪಾ ತಂದೇ !

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಸತ್ವಯವ್ವಾ, ಏನ ಹೇಳಬೇಕು ಎಲ್ಲ ಇಚಿತ್ರ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ದುರ್ಧೈವಿ ನಿರ್ಮಲಾ, ನಿನ್ನ ಬಾಳು ಹಾಳಾಯ್ತು
ಕಲ್ಲಪ್ಪಾ ನಾನೆಂಥಾ ಹತಭಾಗಿನಿ ತಂದೆ ಮುಖವನ್ನು ಕಾಣದಾದೆ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಮಾಡೋದೇನವ್ವಾ, ದೈವದಾಗ ಇದ್ದದ್ದು ತಪ್ಪತ್ತೆ,
ಸರಾ ಕೊಳ್ಳಾಗ ಹಾಕಿಕೊ. ಎವ್ವಾ, ದೊಡ್ಡ ಊರಾಗ ಹುಶಾರಿ ಇರಬೇಕು
ದೊಡ್ಡರಾಗ ಹೆಂಗಸರ ರೊಕ್ಕಾ ತಿನ್ನಾವು ಬಾಳಮಂದಿ ಇಂತಾವು.
ಅಪ್ಪಾರು ಇಲ್ಲೇ ಆದಾರ, ಶ್ರೀಕಾಂತಪ್ಪ ಸಾವಕಾರ ಮನ್ಯಾಗ ನನ್ನ ನೌಕ
ರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಶಾರ. ನನ್ನ ಹೆಣ್ಣು, ನಮ್ಮತ್ತಿ ಇಲ್ಲೇ ಗಿರಣಿ ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾರ

ಬಾ ಎನ್ನಾ, ಅಪ್ಪಾರ್ ಬಿಟ್ಟೆ ಮಾಡ್ತಿನಿ. ಎನ್ನಾ, ಅವರ ಬರಾಕ ಹತ್ತಾರ ಮಾತಾಡ್ತಿನಿ. ನಾ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ವೈತೀನಿ ಸಾವಕಾರ ಮನಿಗೆ. (ಹೋಗುವನು. ನರೇಂದ್ರ ಬರುವನು.)

ನಿರ್ಮಲಾ— ನರೇಂದ್ರಾ, ನರೇಂದ್ರಾ !

ನರೇಂದ್ರ— (ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಅರಿಯದವನಂತೆ ನಟಿಸಿ)
ಯಾರು ನೀನು ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ನಾನು ನಿನ್ನ ನಿರ್ಮಲಾ.

ನರೇಂದ್ರ— ಯಾವ ನಿರ್ಮಲಾ ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ನಿರ್ಮಲ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಈ ದೇಹವನ್ನು ನಿನಗರ್ಪಿಸಿದ ನಿರ್ಮಲಾ ! ಹೆತ್ತವರನ್ನು, ಹಿತದವರನ್ನು ಮರೆತು, ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದಿರುವ ನಿರ್ಮಲಾ ! ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಅರ್ಥಾಂಗಿನಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಧರ್ಮದೇವತೆ ನಿರ್ಮಲಾ !

ನರೇಂದ್ರ— ನೀನು, ನನ್ನ ಪತ್ನಿ ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ಅಲ್ಲದೇನು ?

ನರೇಂದ್ರ— ಯಾರು ಹೇಳುವರು ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ನಿನ್ನವಳಾಗಿರುವ ನಾನಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳುವರಿನ್ನಾರು ?

ನರೇಂದ್ರ— ಹುಚ್ಚಿನಿಂದಲಿ ಬಡಬಡಿಸುವ ನಿನ್ನ ಭ್ರಮಣಬುದ್ಧಿಯ ನುಡಿ ಕೇಳಿ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಮನಕೆ ! ನಿರ್ಮಲ ಪ್ರೇಮದ ತಿರುಳಿಲ್ಲ, ಗಂಡನಾರೆಂಬ ಅರುವಿಲ್ಲ, ಕಂಡವರಿಗೆ ಉಸುರುತಿರುವಿ ನಿನ್ನ ಸತಿಯೆಂದು !

ನಿರ್ಮಲಾ— ನಿನ್ನ ಬಿರುನುಡಿಯ ಸಿಡಿಲೆರೆತರುಳದಿಂದ ಕಮರಿ ಕಪ್ಪಾಯಿತು ನನ್ನ ಶಿಶುವಿನ ಬಾಲ್ಯಜೀವನ ! ಅಧಃಪಾತದ ದರಿಯಲಿ ನೂಕು ತಿರುವಿ ನಿಷ್ಪಾಪ ಹೃದಯದ ಬಾಲೆಯಾ !

ನರೇಂದ್ರ— ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜವೆಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವಿ ಹೆತ್ತಿರುವಿ ಆವನಿಗೆ ಶಿಶುವಾ, ಹೊತ್ತು ತಂದಿರುವೆ ನಿನ್ನ ಕರ್ಮದ ಬುತ್ತಿಯ ನನ್ನ ಆಶ್ರಯದಿ ಬೆಳೆಯಗೊಡಲೆಂದು ನೀತಿಯನು ಬಿಟ್ಟಿರುವೆ, ತೀಲವನು ಬಿಸುಟಿರುವೆ, ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಹಗೆ ಬಗೆದಿರುವೆ ನಡೆ ಆತ್ತ ತೊತ್ತೇ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ನಿನ್ನ ಕಾಮವಾಸನೆಯ ಆಶಾ ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ದಿಯಾ ಈ ಕುವರಿಯನು, ನರೇಂದ್ರಾ ನೀನು ನನ್ನ ನಿಜ ಸತಿಯೆಂದು ನುಡಿಸಿದ ಆ ಧರ್ಮವಾಕ್ಯವೆಲ್ಲಿ, ಪರಿಶುದ್ಧ ಹೃದಯದಿಂದ ನೀನಿತ್ತ ಸತ್ಯ ವಚನವೆಲ್ಲಿ? ಅದೆಲ್ಲ ಟೆಯಲಾಯಿತೀಗ ನಿನ್ನ ಸ್ಮೃತಿ ಪಟಲದಿಂದ ನರೇಂದ್ರಾ.

ನರೇಂದ್ರ— ಅರುವು ಮರುವಾಗಿದೆ ಕೇಳಿಲ್ಲ, ಕಂಡಿಲ್ಲ, ನುಡಿಸಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ದರ್ಶನ ಇದು ನನಗೆ ಮೊದಲು ಹೋಗು ಹೋಗು ತಿರಿದುಂಡು ಜೀವಿಸಿಕೊ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ನೂಕಿದಿ ನಿಗಿನಿಗಿ ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಈ ಅವ್ಯಾಜ ದೇವತೆಯಾ, ದಿಕ್ಕು ಕಾಣದೇ ಬಿಕ್ಕಿ ಯ ಸೋಬತಿಯಾಗಿರಿಸಿದಿ ನನ್ನ ಮುಂದಣ ಮಾರ್ಗವಾ.

ನರೇಂದ್ರ— ಬೇಡಿದರೆ ನೀಡಬಲ್ಲೆ, ಹಣವನ್ನು ಕಣ್ಣಿರೆಯಾಗು ಇಲ್ಲಿಂದಾ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ನೀಡಿದಿಯಾ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಯ, ದೂಡಿದಿಯಾ ಬಯಲು ಖಾನಿನಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಹಾಯಕಳಾಗಿ ಗೋಳಿಡುತ ಚರಿಸೆಂದು. ನರೇಂದ್ರಾ ನಿರ್ದಯನಾಗಬೇಡಾ. (ಕಾಲು ಬೀಳುವಳು ವದ್ದು)

ನರೇಂದ್ರ— ಮುಟ್ಟಿದಿರು ನಡೆ ಆಚೆ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ತಾಯಿ ಇಲ್ಲ, ತಂದೆಯೂ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದನು ನಿರಾಧಾರಳಾದ ನನಗೆ ನೀನೇ ಆಧಾರ, ನಿನಗಾಗಿ ಸರ್ವವನು ತೋರಿದಿರುವೆ, ಕರುಣೆ ಬಾರದಾಯಿತೇ ನಿನಗೆ ಸತಿಸುತರಲ್ಲಿ.

ನರೇಂದ್ರ— ಮಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ತ್ರೀ ನಡತೆಯನು ತಪ್ಪಿ ಗರತಿ ಗೃಹಿಣಿಯ ಪಾವಿತ್ರತೆಯಿಂದ ಚ್ಯುತಳಾಗಿ ಬಾಳಲಿರುವಿ ಹೇಯ ನಡತೆಯಿಂದ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ನುಡಿಸದಿರು ಅವಾಚ್ಯ ಶಬ್ದಗಳ ನರೇಂದ್ರಾ, ಸ್ತ್ರೀಮಾನ ತೀಲಗಳ ಗ್ರಹಣಿಧರ್ಮ ಪವಿತ್ರತೆಯಿಂದ ಬೆಳಗುತಿದೆ ಈ ಕನ್ನಡ ಕುಲಪುತ್ರಿ ನಿರ್ಮಲೆಯ ಆತ್ಮತೇಜ, ಸತಿಯ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಗೆ ಧರ್ಮ ದೇವತೆಗಳು ತಲೆ ಬಾಗಿರುವದಾದರೆ, ನಿರ್ಮಲ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿಯು ಅಮರವಾಗಿರುವದಾದರೆ, ಇವನೆ

ನಿನ್ನ ನಿಜಪುತ್ರನೆಂದು; ನಾನೇ ನಿನ್ನ ಧರ್ಮದೇವತೆಯೆಂದು ಜಗದ ಜನತೆಗೆ
ಮನಗಾಣಿಸದಿದ್ದರೆ ಬಂದೊದಗಲಿ ಜಾರಿಣಿಗೆ ಯಮ ಕೊಡುವ ಶಾಸನಾ,

ನರೇಂದ್ರ— ಬಾಯಿಮುಚ್ಚು ನಡೆಇಲ್ಲಿಂದಾ (ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದು
ಹೋಗುವನು)

ನಿರ್ಮಲಾ— ಮಗೂ, ಮಗು ಎಂತಹ ಹತಭಾಗ್ಯಳ ಉದರದಲ್ಲಿ
ಜನಿಸಿಬಂದೆ. ನೀನು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವನಾಗಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಕೂಳಿನಿಂದಲೆ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡ
ವನಾಗಬೇಕೆ, ನಿನಗೆ ಎಣ್ಣೆಯಿಲ್ಲ ನೀರಿಲ್ಲ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ತೂಗಲು ತೊಟ್ಟಿಲಿಲ್ಲ
ಮಗೂ.

ಪದ ರಾಗ : ಭೈರವ ತಾಳ : ಆಧಾ

ಬಾಳ ಬದುಕಲಿಯೇತಕೆ | ನಾ ಬಾಲನೀಗತಿನೋಡಲೂ |

ಬೆಳೆದ ಬಾಲನಲೀಲೆ ನೋಡಲು | ಕಾಲವೀಗತಿ ನೀಡಿತೂ |

ಹಾಳು ಬಾಳದು ಸಾಕುಜೀವಿತಾ | ಕಾಲನೆ ಎಳೆದೊಯ್ಯೊ ಬಾ ||

(ಪದ ಮುಗಿಯುವದರೊಳಗಾಗಿ ತೆರೆ ಸರಿದು ಹಿಂದೆಕ್ಕೇರಿ ಸೀನು
ಗುಡಿಸಲು ಆದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಚಪ್ಪರ ಕಟ್ಟಿ)

ಪ್ರವೇಶ ೫.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಮಗೂ ಮಗೂ, ಅಮ್ಮಾ ಅಮ್ಮಾಯೆಂದು ಅರಚಿ
ದರೆ ಹಾಲು ತಂದು ಕೊಡಲು ಒಂದು ಬಿಡಿಕಾಸಿಲ್ಲ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಹೀಗಿದೆಯೇ
ನಿನ್ನ ದುರ್ಭಾಗ್ಯ ದುರಂತಚಿತ್ರ ಶಿಶುವನ್ನು ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಾರು
ವೆನು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ. (ಒಳಗಿನಿಂದ ಶಿಶುಹತ್ಯ ಮಹಾಪಾಪ, ಶಿಶುಹತ್ಯ
ಪಾಪ. ಶಿಶುಹತ್ಯ ಮಹಾಪಾಪವೆಂದು ಒಳದನಿ ಬರುತ್ತಿದೆ.) ಶಿಶುಹತ್ಯದ
ಪಾಪ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವದು ಬೇಡಾ, ಇದುವೇ ಎನ್ನ ಲಿಖಿತದ ಪುಣ್ಯಬಲದಿಂದ
ಉದಿಸಿದ ಅನರ್ಘ್ಯರತ್ನ, ಇರಿಸುವೆನೀ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾರಾದರೂ
ತಾಯಂದಿರೂ ದಯಾಳು ತಂದೆಗಳು ಪಾಲನ ಗೈಯಲಿ (ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ
ಮಲಗಿಸುವಳು ಕೂಸು ಅಳುವದು) ಮಗು, ಮಗೂ (ಅಳುತ್ತ ಹೋಗು

ವಳು. ರೇಣುಕಾ ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿ ಕಸಬರಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಬಾಗಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಕೇಲಿ ತೆಗೆಯುವಾಗ ಮಗುವಿನ ಅಳು ಕೇಳಿ ನೋಡಿ)

ರೇಣುಕಾ — ಯಾರದೀ ಮಗು, ಎಷ್ಟು ಮುದ್ದಾಗಿದೆ. ಸುಮ್ಮನಿರು ನನ್ನಪ್ಪಾ, ಕಂಡ ಕಂಡ ದೇವರಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತು ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳು ಗರ್ಭ ಹೊತ್ತು ಹೆತ್ತು, ರಾಕ್ಷಸಿಯಂತೆ ಮಗುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಅವಳು ಮಾನವಿಯಲ್ಲಾ ರಾಕ್ಷಸಿ ನಿರ್ದಯಳಾಗಿ ಕೂಸನ್ನು ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಚಲ್ಲಿ ಹೋದ ಆ ಪಿಶಾಚಿಗೆ ತಾಯಿಯ ಕರುಳಿಲ್ಲವೇ, ಮಾಂಸದ ಕರಣಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಅವಳು ತಾಯಿಯಲ್ಲಾ ನಾಯಿ. (ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ನಿರ್ಮಲಾ ಅಳುತ್ತ ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಳು)

ಅಶೋಕ — ಇದೇನು ರೇಣುಕಾ! ಶಿಶುವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವದೇಕೆ?

ರೇಣುಕಾ — ಒಡೆಯಾ !

ಅಶೋಕ — ನೀಡಿದಳೇ ಅವಳಾದರೂ ಅನಾಥೆ ನಿನಗಿದನು.

ರೇಣುಕಾ — ಇಲ್ಲ ಬೀಗ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಕೂಸನ್ನು ಕಂಡೆ, ಯಾರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೋ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಈ ಕೂಸನ್ನು ನಾನರಿಯೆ, ಅಳುವ ಭವನಿಯ ಕೇಳಿ ತಡಿಯಲಾರದೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡೆ, ಯಾವ ಕಂದಮ್ಮಗಳಾಗದರೂ ತಾಯ್ತನವು ಒಂದೇ ಎಂಬ ಕರುಣೆಯಿಂದ.

ಅಶೋಕ — ಆವ ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಪವಾದದ ಭಯಕ್ಕೆ ಚಲ್ಲಿ ಹೋದಳೋ ನಿಷ್ಪಾಪ ಪಿಂಡವನ್ನು ಅಂದು ಕುಂತಿಯು ತೇಲಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ಆ ಅಪವಾದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಸೂರ್ಯ ಪುತ್ರನನ್ನು ಅದು ಕೈಸೇರಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಸೂರ್ಯಪುತ್ರನೆಂದು ಇಂದು ಈ ಸತ್ಪುತ್ರ ರತ್ನವು ಸೇರಿದೆ. ಸದ್ಭಾವನೆ ನೀತಿಶೀಲೆ ಹರಿಜನಳಾದ ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಭೇದ ಭಾವವಿಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಒಂದೇ ನೀತಿ ಸಮತೆಯಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ಭಾರತವು ತುಂಬಿ ಹರಿಯಲೆಂಬಾಶೆಯಿಂದ ತನ್ನಾತ್ಮವನೆ ಬಲೆಗೊಟ್ಟು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅಮರ ಆತ್ಮವು ಆನಂದಿತವಾಯಿತು, ನೀನೆತ್ತಿದ ತಬ್ಬಲೆಯ ಕಂದನ ಪಾಲನೆಯಿಂದ.

ರೇಣುಕಾ— ಒಡೆಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ನಡೆಯುವೆ, ನಾನಿವನ ಪಾಲಕಳಾದರೂ ಈ ಮಗುವಿನ ಏಳಿಗೆಯ ಭಾರ ನಿಮ್ಮದು.

ಅಶೋಕ— ಹೋಗಿ ಬಾ ರೇಣುಕಾ, ಅದು ನನಗಿರಲಿ, ಭಾರ ತಾಂಬೆಯು ನಿನಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ ಮಗುವಿನ ಪಾಲನೆಯಿಂದ ಅಮರ ಆದರ್ಶವಾಗಲಿ, ನಿನ್ನ ನಡತೆ ಸಮಾನತೆಯ ನವಯುಗಕೆ.

ಪದ ರಾಗ: ದೇನಕಿದುರ್ಗ

ತಾಳ: ತ್ರಿತಾಳ

ತಾ ನೆನೆಯುತೇ | ಸೀಲಾತಾ | ಸ್ತ್ರೀ ಕುಲಮಾನಾ || ಪ ||

ತಾರೆ ಅಮರಾಸ್ಮರಣಾ | ಕುಲಭಾವದಿ ಕಾಣದೇ |

ಕಾಯೆ ನಾಮಾಗುಣಧಾ

|| ೧ ||

(ಶಾಡೋದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲೆಯ ಮಗು ಅಮರಕಾಂತ ೧೦ ವರ್ಷದವ ನಾಗುವದನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು.)

ಪ್ರವೇಶ ೬. ರಸ್ತಾ

ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ— ಎತ್ತಿ ತಡೀತಡೀ ಅಂದ್ರ ಎಲ್ಲಿತನಕ ತಡೀ ಏನಂ ಬೋದು ಈವತ್ತು ಕಡೇ ಮಾತು ಹೇಳಾಕಬೇಕು.

ಯಮನವ್ವ— ತಮ್ಮ ನಿನಗಾಗೇ ಕೊಡಬೇಕಂತ ಹಡೆದ ಮಗಳ್ಳ ಜೀವ ಹೋದ್ದ್ರ ಬ್ಯಾರೀದವರ ಮನಿ ಹೊಸ್ತಲಾ ದಾಟಿಸೇನಾ, ಈಟ ದಿವಸಾ ತಡದೀಯಂತೇ ಇನ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಕ್ಕ ಹಂಗ ತುರ್ತಿಗೆ ಬೀಳಬ್ಯಾಡ.

ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ— ಅಲ್ಲ ಎತ್ತಿ, ತಡಿ ಅನ್ನಾಕ ಹುಡುಗಿನರ ಸಣ್ಣದೈತೆ, ಹೂ ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು, ತಡದೇ ಅಂತ ತಿಳಕೋ. ಗಜಲಿಂಬಿ ಹಣ್ಣಿನಂತ ಹುಡುಗಿ ಮಿರಿಮಿರಿ ಮಿಂಚಿನ ಹರೇದ ಬಿಂಕಿನ್ಯಾಗ ಅಡ್ಯಾಡೋ ಮುಂದ, ಕಣ್ಣತಪ್ಪಿ ಹಂಗಾಮಿ ಮೈ ಬಿಗುವು ಸಡ್ಲಿತಪಾ ಅಂದ್ರ, ಅಪ್ಪಾ ಅಂದ್ರ ಇಲ್ಲ, ಅವ್ವಾ ಅಂದ್ರ ಇಲ್ಲಲ್ಲ ಯತ್ತೀ.

ಯಮನವ್ವ—ನಾನಂತಾರೆ ಗೊತ್ತೈತಿಲ್ಲೋ. ಮನಿ ಪಿಂಜರದಾಗ ಹಾಕೆ, ಮಂದಿಗೆ ಮಾರಿ ತೋರಿಸದಂಗ ಕಾದೀನಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ರ, ಸುಮ್ಮನಿನ್ನ ದುಡಿಸೇನ ನನ್ನಳಿಯಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಈಟಿ ದಿನ ನಾನು ದುಡದೇನಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಮಗಳ ಗಂಡನಾಗಿ ದುಡತೀನಿ, ಲಗು ಹುಡುಗಿ ಕೈಯಾಗ ಕೊಡು.

ಯಮನವ್ವ— ನನಗಿರೋದು ಅದ ಆಶೇನ ತಮ್ಮಾ, ನನಗರ ಯಾರ ಅದಾರು. ಹಿಂದಿಂದು ಮಾಡಿದ್ದು ನಿನಗ, ಮುಂದಿಂದು ತಗದಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ನಿನಗ ಗಂಟು ! ನನ್ನ ಮಗಳು ಚಂದಿದ್ದ ಸಾಕು !

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಅದರಾತು, ಓಟು ಲಗೂನ ಕೆಲ್ಸಾ ಮಾಡು. ಯತ್ತೀ, ನಾ ದುಡಿಯೋದಕ್ಕೆ ಹೈ ಗೈ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲಾ, ನೀ ಬೇಡಿದ್ದು ಪಾತಾಳದಾ ಗಿಲ್ಲಿ, ತಂದ ಕೊಡತೇನಿ. ಆದ್ರೆ, ತಾಳಿ ಕೆಲಸಾ ಮಾತ್ರ ಮುಂದಹಾಕಬೇಡ

ಯಮನವ್ವ— ನಿನಕಿಂತ ನನಗ ಆಶಾ ತುಂಬೇತಿ, ಮಗಳ ತಾಳಿ ಯಾವಾಗ ಅದೀತೋ ಅಂತಾ ! ಹುಡುಗ್ಗಿಟು ಬಾಳೇವು ತಿಳಿಲಿ ಅಂತಾ ತಡದೇನಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಕೆಟ್ಟಕಾಲ ಯತ್ತಿ, ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಾಗ ಏನ ಆಕೈತೊ ಹೇಳಾಕ ಬರತ್ತೆತೆ. ಯತ್ತೀ, ನಾ ಹೇಳಿದ್ದು ಅಯಯಪ್ಪಾ ಲೋಟು....

ಯಮನವ್ವ— ಅಯ್ಯಯ್ಯ, ಲಸಮಿವುತ್ರ ನೀನು, ತಾ ನನ್ನ ಹತ್ರ ಇದ್ದಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ತಗ ಯತ್ತಿ, ನಾ ಹೇಳಿದ್ದು....

ಯಮನವ್ವ— ಹೂಂ ಅಂದ್ರೆ, ಅಟ ಸೊನ್ನಿ !

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಏನ ಸೊನ್ನೋ, ಏನ ತಡಿಯೋ, ಯಾದು ತಿಳಿವಲ್ಲ. ಹುಡುಗೀನು ಅಂತಾದಲ್ಲ, ಮತ್ತೇ ನಮ್ಮತ್ತಿ, ಹೆ ಹೆ, ಆಕೀನೂ ಅಂತಾಕೆಲ್ಲ, ಮತ್ತ ನಾ ಹುಡುಗ ಸುಮಾರೇನು ? ಆದೂ ಇಲ್ಲಾ. ಮತ್ತ ನಮ್ಮತ್ತಿ, ಎದಕ್ಕೆ ತಡಿ ಅಂತಾಳಾ. ಕೇಳಿದ್ದ ಕೊಡತೀನಿ ಅಂತಾಳಾ, ಕೊಡತೀನಿ, ಕೊಡತೀನಿ ಅಂತಾ, ನಮ್ಮತ್ತಿ ಕೈ ಎಲ್ಲಿ ಕೊಡತಾಳೋ ಅಂತೀನಿ.

ಪ್ರವೇಶ ೭. ಶ್ರೀಕಾಂತನ ಬಂಗ್ಲೆ

ಶ್ರೀಕಾಂತ— (ಕುಸುಮಳ ಫೋಟೋ ನೋಡುತ್ತ) ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಂಭೆ, ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರಿ, ನಿರ್ಜೀವ ಚಿತ್ರವಾದರೂ ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡು

ವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವದು. ಇವಳ ಸಮಾಗಮವು ಎಂದಿಗಾಗುವದೋ ಕಾಣೆ ನರೇಂದ್ರನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಈ ಕಲ್ಯಾಣ ಶೀಘ್ರ. ಓರೆ ನೋಟದಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿ ಬರುವ ಕಣ್ವಾಣವು ನನ್ನದೆಯಲ್ಲಿ ಶೂಲೆಯನೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಬಾ ನರೇಂದ್ರ ನೋಡು ನನ್ನ ಇವಳ ಜೋಡಿ ಎಷ್ಟು ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ನೋಡು ವವರಿಗೆ (ಅಶೋಕ ಬರುವನು)

ಅಶೋಕ— ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಾ ಇದಾರ ಭಾವಚಿತ್ರ

ಶ್ರೀಕಾಂತ— (ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು) ಯಾರದಾದರಿರಲಿ ನಿನಗೇತಕ್ಕೆ

ಅಶೋಕ— ನಿಮ್ಮ ಭಾವಿ ಪತ್ನಿಯ ಭಾವ ಚಿತ್ರವೇ ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹೌದು.

ಅಶೋಕ— ಅವಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಲೇಬೇಕೆಂದಿರುವೆಯಾ ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಅದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಬಹುದಿನವಾಗಿದೆ.

ಅಶೋಕ— ಸುಖಮಯವಾದ ನಿನ್ನ ಬಾಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಆ ಮಾರಿಗೌತಣ ಕೊಡುವಿಯಾ ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ನನ್ನೀಲಗ್ನ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ನಿನಗಾಗುವ ಬಾಧಕ ವೇನು ?

ಅಶೋಕ— ಮಾಡಿಕೊಂಡವಳು ಮನೆಯ ಒಡತಿಯಾಗಿ ಮನ ಬಂದಂತೆ ನಿನ್ನಂಕಿತವ ಮೀರಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ನಡೆಯದಿರುವಳೇ, ವಯದ ಭಾರದಿಂದ ಕುಗ್ಗಿರುವ ಈ ದೇಹವು ಅವಳ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿ ಸಂಪದವು ಬಯಲಾಗಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಬೀಳುವದು ಅವಳ ಕೈಯಿಂದ ನಿನ್ನದೇಹ. ಬೇಡ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಾ ನೀನೇನನ್ನ ತಂದೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಈ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಮನಗೊಡಬೇಡವೆಂದು ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ಪಿದ್ದು ಬೇಡುವೆ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಓಹೋ, ತಾವು ನನಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಲು ಬಂದಿ ರುವಿರೋ, ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಗಳಿಸಿದ ಸಂಪದವ ನಾನೇನು ಹಾಳುಮಾಡುವದಿಲ್ಲ, ಸ್ವಯಂಬಲದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಸೂರೆಮಾಡುವೆ, ನಿನಗದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಸು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ತಂದೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಬಾಂಕಿನಲ್ಲಿಟ್ಟ ೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾನೇನು ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ.

ಅಶೋಕ— ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾಯ್ತೆಗೆದು ಕುಳಿತವನು ನಾನಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಶಬ್ದ ನುಡಿಸಿದೆ ಸತ್ತ್ವಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮನವಿಟ್ಟು ನಡೆದರೆ ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯ ಇಮ್ಮಡಿಸುವದು, ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುವದು, ನಾನು ಸಾರ್ಥಕ ವಾಗುವದು.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಭಾಷಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಡಾ, ಹೋಗು ನಿನ್ನ ಕೆಲ ಸಕ್ಕೆ ಸುವ್ಯನೇ ತಿಂದಿರುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ನಂಡಿತ ಶಿಖಾಮಣಿ.

ಅಶೋಕ— ಆಗಲಿ, ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಮನದಟ್ಟಾಗುವದು ಈ ಹಿತ ವಚನ. (ಹೋಗುವನು)

ಶ್ರೀಕಾಂತ — ಈ ಕುನ್ನಿಯನ್ನು ಕಿವಿ ಹಿಡಿದು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬಿಕ್ಕಿ ಬೇಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿತ್ತು, ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಮತೆಯಿಂದ ಸಾಕಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಗುರೈನ್ನುತ್ತಿದೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ನಮಸ್ತೆ ಶ್ರೀಮಂತರೇ!

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಮತ್ತೆ ಬಂದಿಯಾ, ಓ ನೀನೇ ಬಾ ನರೇಂದ್ರ ಕುಳಿತುಕೊ, ನಾಳು ನಿನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ಅಶೋಕನೆಲ್ಲಿ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಕುಳಿತಿರಬಹುದು ಓದುತ್ತಾ, ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಿದೆ, ರಾಜ ಕಾರಣದ ಹಾಳು ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಮನವಿಟ್ಟು, ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಬುದ್ಧಿ ಶೂನ್ಯ.

ನರೇಂದ್ರ— ದೇಶ ಜನರ ಎಲ್ಲೆ ಹಾರೈಸುವದೇ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಜೀವಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ, ಅವನ ನಡತೆಯು ಅದರ್ಶ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು, ಈ ಅದರ್ಶ ಪ್ರದರ್ಶನ ಬೇಡಾ. ಈ ಫೋಟೋದೊಳಗಿನ ರಂಭೆಯ ವಿಚಾರವೇನಾಯಿತು?

ನರೇಂದ್ರ— ಶ್ರೀಮಂತರೇ, ಈ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಕಾರಣನೆಂದು ಅಶೋಕನಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ, ನನ್ನ ಅವನ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ!

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ನೀನೇಕೆ ಯೋಚಿಸುವಿ, ನನ್ನಿಚ್ಛೆಯನ್ನು ಭಂಗ ಪಡಿಸುವದು. ಅವನೇಕೆ ಅವನಪ್ಪನಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲಾ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿರುವದೆಂದ ಮೇಲೆ ರೈಟ್.

ನರೇಂದ್ರ— ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ನನ್ನ ಅಶೋಕನ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದರಾಯಿತು. ಇಂದಿನಿಂದಾ ನೀನು ನನ್ನ ತಮ್ಮನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ನಿನಗೊಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಾರೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸರ್ವಾನು ಮತದಿಂದ ಆರಿಸಿ ತಂದು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಪ್ರಸಿಡೆಂಟನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೇಕೆ ಭಯಾ, ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಲಗ್ನದ ವಿಚಾರ ವಧು ಒಪ್ಪಿತೋ ಇಲ್ಲೋ? ನಾನು ಈ ಮನೆ ಹಿರಿತನಕ್ಕೆ ನಿಂತ ಮೇಲೆ ಅವಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಹೂ ಯನ್ನದಿರುವಳೇ, ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಾಳೆ ಮಾಂಗಲ್ಯಕಾರ್ಯ ಮುಗಿದು ಹೋಗುವದು.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹಾ! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡೇ ಬಂದಿರುವೆಯೇನು? ಏನು ಕುಶಲನೇ ಇಂಥಾ ಕುಶಲನೋ? ನನ್ನ ಮನೆತನದ ಮಾನೇಜಮೆಂಟಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಡೆ ನಡೆ. ವಸ್ತು-ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವ.

ಪ್ರವೇಶ ೮. ರಸ್ತಾ

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ದೈವಾನ ಅನಬೇಕು ನಾನ! ಸಾಹುಕಾರರ ಮನಿ ಕೆಲಸಾ ಹಗರು, ಬಟ್ಟೆ ನೋಡಿದ್ರ ನಿವಳು ಮತ್ತ ಮ್ಯಾಲೆ ರುಚಿಕಟ್ಟಾದ ಶಿರಿವಂತರ ಮನಿ ಕೂಳು ಈಟಿ ನಡದೈತೆ. ಪಟ್ಟಣದಾಗ ನಮ್ಮ ಬಾಳು ಲಗು ಮದವಿ ಮಾಡ್ಡ ನಮ್ಮತ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡ್ಯಾಳ ನಂದ ಹಾಳು, ಈವತ್ತು ತಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಹೊಂಟೇನಿ, ಇಂದ ಮದವೀ ಮುಗಸದಿದ್ರ ನಮ್ಮ ತ್ತೀದು ಮುಗಿತನ್ನದ ಅಲೆಲೆಲೆ ಮಾತಾಡಿಕೊಂತಾ ಅತ್ತೀ ಮನಿ ಮುಂದೆ ಬಂದ್ವೆಲ್ಲಾ ತಯಾರಾಗಿ ಹೋಗಿ ಕಾಣತೀನಿ. ಅತ್ತೀನ ಹೇಣತೀನ, ಆ ಮ್ಯಾಲೇನ ಕೇಳ್ತ ಗೆಣಿಯಾ ನನ್ನ ಜೈನಿನಾ.

ಪ್ರವೇಶ ೯.

(ಕನಕಿಯ ಮನೆಯ ಸೀನು)

ಕನಕಿ— ನಾವಲ್ಲವೋ, ಮರೇ ಒಲ್ಲೇ.

ಯಮನವ್ವ— ಅಲ್ಲ ಕನಕಿ, ಹೀಗ ಸೆಡವು ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಾಕ ನೀ ಏನ ಸಣ್ಣಾಕ್ಕಾ, ಅವಾ ಯಾತ್ರಾಗ ಕಮ್ಮಿ ಅದಾನಂತಾ ನೀ ಒಲ್ಲೆ ಅಂತಿ. ಅವನಿಗರ ಯಾರ ಅದಾರ, ಇದ್ದೊಬ್ಬ ತಾಯಿ ಸತ್ತು ಹುಡುಗಾ ಪರದೇಶಿ ಆಗೇತೇ.

ಕನಕಿ— ಪರದೇಶಿ, ದಿಕ್ಕೇಡಿ, ಅವನ್ನೆಂಗ ಮಾಡಿಕೆಬೇಕ ನಮ್ಮವ್ವ

ಯಮನವ್ವ— ನಾನು ಅವಂದೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿನ್ನಿ, ನೀನೇನೂ ನೋಡು ಹೆಂಗಿಲ್ಲ. ಹೂ ಅಂದ್ರ ಬಾಸಿಂಗ ಬಲಾನೂ ತುಂಬಿ ಬಂದೈತಿ, ನನಗ ಸಾಯೋದಿನ ಬಂದಾವು, ಅದನ್ನಿಟ್ಟು ಕಣ್ಣುಂಬಾ ನೋಡ್ತೀನಿ.

ಕನಕಿ— ಎವ್ವಾ, ನೀ ಯಾಕ ನನ್ನ ಕಾಡ್ತಿ. ತಂದಿ-ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಲಗ್ನಾ ಮಾಡೋ ದಿನ ಹೋಗ್ಯಾವ. ನೀ ಏನ ಲಗ್ನಾ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಹೆಂಗ ಬರತೈತಿ, ನಾ ಹೆಂಗ ಇರಾಕೇನ.

ಯಮನವ್ವ— ಸಾಕು, ಸುಮ್ಮ ಇರು. ಮನ್ಯಾಗ ಹಿರೇರು ಕಿರೇರು ಯಾಕಿರಾರ, ಅವರೆಲ್ಲ ಹಿಂದಿಂದು ಮುಂದಿಂದು ನೋಡಿ ಇಚಾರ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿರಾರಾ. ಸುಮ್ಮ ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಹೂಂ ಅನ್ನು.

ಕನಕಿ— ಎವ್ವಾ, ನೆರಮನಿ ನಿಂಗೀನ ನೋಡಿದ್ಯಾ, ಹ್ಯಾಂಗಾತು. ಗಂಡನ ಮನಿಗೆ ಹೋಗಿ ವರಸ ತುಂಬಲಿಲ್ಲಾ, ಮಗಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಸಂಗಡ ಅಂಮು ಅದಾಳ. ಆಕಿ ಏನ ಬೇಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಅವಾ ಕೊಡಿಸಾನ.

ಯಮನವ್ವ— ಆಯ್ಯಯ್ಯ, ನನ್ನ ಮನಿ ಮರುವಾದಿ ಕಳಿದಿಯೇ ಕನಕಿ. ಬಾಳೇವಂತ್ರು ಅಂತಾ ಅನಿಸಿಕೊಂಡ ಮನಿಗೆ, ಮಸಿ ಹಚ್ಚು ಬೇಕಂತಿಯಾ.

ಕನಕಿ— ಯಾರ ಬ್ಯಾಡಂತಾರ ಎವ್ವಾ, ಕರಕೊಂಡು ಬಾ, ಅವನ್ನ ವಂದೀಟು ಕಣ್ಣುಂಬಾರ ನೋಡ್ತೀನಿ.

(ಬಾಸಿಂಗ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಾಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರುವನು ಮದು ಮಗನಂತೆ)

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನೋಡದೇನೈತೆ, ತಯ್ಯಾರಾಗೇ ಬಂದೀನಿ ಮ್ಯಾಗಿಂದ ತಳತಂಕಾ ನೋಡೇ ಬಿಡಿ.

ಯಮನವ್ವ— ಅಯ್ಯ ಇದೇನು ಬಾಸಿಂಗ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮದು ಮಗ ಆಗೆ ಬಂದಿಯಲ್ಲಾ.

ಕನಕಿ— ಅಯ್ಯ, ಇವನ ನಾನು ಯಿದ್ಯಾವದೋ ದೊಡ್ಡಾಟ ದಾಗಿನ ಸೋಗು ಬಂತಂತ ಮಾಡಿದ್ದೆ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಹಾ, ಹಲಲಲಲ ಶಾಬಾಶ್ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಿಂದ ಭೂಸಿತನಾಗಿ, ನಿನ್ನಂ ವರಿಸಲು ಬಂದಿರುವ ಈ ತ್ರಿಭುವನದೊಳ್, ಮೂಲೋಕದ ಗಂಡಾ ಸಮರಾಂಗಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಂಡ ವೈರಿಯ ಮಿಂಡ ಆ ಧನಂಜಯ ಕೇರೀಟ ಫಲ್ಲನ ತನೂಭವ, ವೀರ ಅಭಿ ಮನ್ಯವು ನಾನಲ್ಲವೇನೆ ಮನಮೋಹನರಸಿ ಎನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಸತಿ.

ಯಮನವ್ವ— (ಲಟಗಿ ಮುರಿದು) ಅಯ್ಯ ನೋಡದೇನ, ಹುಡ್ಗಾ ಎಟಿ ಬುದ್ಧಿವಂತೈತಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಆಹೇ ಆತ್ತೇ, ಈ ಸಭಾಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕಾರಣ ವೇನಂದರೆ ನಿನ್ನ ಸುಪುತ್ರಿಯಾದ ಈ ಕನಕಾಂಗಿಯನ್ನು ಕರಪಿಡಿದು ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿಕೋಬೇಕಂತಾ ಆಗಮಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಯಮನವ್ವ— ಯಾರಬ್ಯಾಡಂತಾರ ನನ ಹುಲಿಯೇ ! ಹೊಂ ಅಂದಂತೆ ನನಮಗಳು.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ತಡಮಾಡದೆ ಕನಕಾಂಗಿಯ ಕರಕೊಡು ನನ್ನ ಕೈಯೊಳಗೆ

ಯಮನವ್ವ— ಅಯ್ಯ ಇದೇನಾ ಬೈಲಾಟದ ಸೋಗಿನ ಮಾತು

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಯತ್ತಿ ಹಿಂದಕ ಅಭಿಮಾನ್ಯನ ಸೋಗಕಟ್ಟಿದ್ದೆ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಸೋಗು ಅಂದ ಕೂಡ್ಲೆ ಹಂಗ ತಗಂಡೆ ಅಭಿಮಾನ್ಯನ ಮಾತು.

ಯಮನವ್ವ—ನಿ ತಮ್ಮ, ಈಳ್ಳೆ ಹಂಚದ ಹಾಲಗಂಬ, ಹಂದ್ರಾ, ಬಜಂತ್ರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದು ಹೆಂಗ ಹುಡುಗಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಎತ್ತೀ ಇದು ಸುಧಾರಿಸಿದ ಕಾಲ! ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕೂಡುದ್ರಾಗ ಕಲ್ಯಾಣಾಗೋ ಕಾಲಾ ಹಾಕು ಕೊಳ್ಳಾಗ ಮಾಲಾ, ಒಳಗಿನ ಅವರ ಇವರ ಮನಸ್ಸು ಒಂದಿದ್ದು ಆತು, ಹೊರಗಿನ ಕೈಗೆ ಕೈ ಯಾರ್ಗರ ಯಾವಾಗರ ಕೂಡೈವಲ್ಲದ್ಯಾಕ.

ಯಮನವ್ವ— ರೀತಿನೀತಿ ಹೆಂಗ ಬಿಡಾಕ ಬರತ್ತೀತೆ ತಮ್ಮಾ!

ಕನಕ— ಇದೆಂತಾ ವರ ನೋಡಿದೇಯವ್ವಾ, ಇಂತವ್ನ ಲಗ್ನಾಗಾಕ ನಾ ಒಲ್ಲೆವ್ವಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಅಲ್ಲ ಎತ್ತಿ ನಾಯಲ್ಲಾ ತೈಯಾರಾಗಿ ಬಂದಿನಿ, ನಿನ್ನ ಮಗಳು ತಾಳೀ ಒಲ್ಲೆ ಅಂದ್ರ ಬಿತ್ತು ನಿನ್ನ ಕೊಳ್ಳಿಗೆ ತಾಳೀ ನಾನೇನು ಕೇಳವಲ್ಲಾ.

ಯಮನವ್ವ— ಅಯ್ಯ ತಡಿಯೆ ಅಳಿಯಾ, ಹಂಗ್ಯಾಕ ದುಡಕ್ಕಿ ನೋಡಿದ್ದಾ ಹುಡುಗಿ ಕುಲುಕುಲು ನಗತ್ತೀತಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ತಾ ಕೈಯ್ಯಾಗ ಕೈ, ಸರ್ವ ವಿಘ್ನ ದೂರ ಸದಾ ಸಂಸಾರ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸದಾಸಿವ ಕಾಯುವನಿರುತ ಜಯಾ ಜಯನಮಃ ಪಾರ್ವತಿ ಪತೆ ಹರಹರ ಮಹಾದೇವ.

ಯಮನವ್ವ— ತಮ್ಮ ನಡಿಯ ನಡಿ ನಾಳ್ಗೆ ಮದವಿ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡತೀನಿ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಇದೇನೋ ಕಲ್ಲಪ್ಪಾ!

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನಮಸ್ಕಾರ ಕುಣಸ ಮಾಸ್ತರ ನಾಳೆ ನನ್ನ ಮದವಿ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಯಾರೊಡನೆ?

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಳ ನೋಡ್ತೀ ನಮ್ಮ, ಅತ್ತಿ ಮಗಳು ನನ್ನ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಆ!

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಆರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಾಳೆ ಮದವಿ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಅಹಾಹಾ! ಕನ್ಯಾ ಎಂಥಾ ಲಕ್ಷಣವಿದೆ;
(ನೋಡಿ ನಗುವಳು ಕನಕಿ) ಬುದ್ಧಿಯು ಬಹಳ ತೀಕ್ಷ್ಣವಿದೆ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನೋಡಿದ್ರಾ ಎಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂತ ಹುಡುಗಿ
(ಬಾಯ್ತೆರೆದು ಕನಕಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವನು ಚಿಂತಾಮಣಿ) ಕುಣಸಾ
ಮಾಸ್ತರ ನಿಮ್ಮನ್ನರೇ ನಾ ಕೇಳಿದ್ದು.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಆ ಹಾ! ನನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜೋತಿಸ್ಸ ಬರುತ್ತದೆ
ಹೆಣ್ಣಿನ ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಇಂತವು ಏಟೆ ಮಾಡಿಸಿರಿ ಮದವಿನ ಯಪ್ಪಾ ನಾಳೆ
ತಪ್ಪದ ಬಂದು ಒಗಿರಿ ತಲಿನ್ಯಾಲೆ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಕಲ್ಲು.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಅಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಕಾಳು

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಕಲ್ಲಪ್ಪಾ ನಿಮ್ಮ ಸಾಹುಕಾರ ಶ್ರೀಕಾಂತರ
ಮದುವೆ ನಿನ್ನೆ ನಡೆದು ಹೋಯಿತು ಕುಸುಮಾ ತಾಯಿಯೊಡನೆ ನಾಳೆ ನಿನ್ನ
ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಮಾಡಲು ಬರುವೆ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಬ್ಯಾಡ್ರಿ

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಯಾಕೆ?

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನಾನು ಮೊದಲೆ ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ಮಂದಿಗೆ

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಯಾರಿಗೆ ?

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಲಮಾಣೇರಿಗೆ (ಪದ ಹಾಡುತ್ತ ಕುಣಿಯುವನು ತೆರೆ
ಬೀಳುವದು)

ಪ್ರವೇಶ ೧೦. ರಸ್ತಾ

ನಿರ್ಮಲಾ— ಹರಿಜನಳಾದ ರೇಣುಕಾ ಮಾತೆಯ ಪಾಲನೆಯಿಂದ
ಅಶೋಕನ ಕೃಪಾಧ್ಯಕ್ಷಿಯಿಂದ ಬಿದಿಗೆಯಚಂದ್ರನಂತೆ ಪುಷ್ಪಲ್ಲಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು

ಹತ್ತುವರ್ಷದ ಬಾಲನಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವನು ಅಮರಕಾಂತನೆಂಬ ಮುದ್ದು ನಾಮದಿ ನಾ ಹತಭಾಗಿನಿ ಮಗುವನ್ನು ಪರರ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಚಲ್ಲಿದ ನರರಾಕ್ಷಸಿ ರೇಣುಕಾ ನೀನು ನಿಜ ತಾಯಿ.

ಪದ

ಭಾರತ ಮಣಿಯಾ ತೇಜದ ಸತಿಯಾ | ಚರಿತೆ ಅಮರಾ !
ಶೀಲದ ಶೋಭೆಯಾ | ಶಾಶ್ವತ ಸತತಾ |
ಪತಿಪದ ಧ್ಯಾನಾ, ನಾಮಾ ||ಪ||

(ಹೋಗುವಾಗ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ನಿಲ್ಲುವಳು ಅಮರಕಾಂತ ಒಳಗಿನಿಂದ ಓಡಿ ಬರುವನು ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ)

ಅಮರಕಾಂತ— ಅಮ್ಮಾ, ಅಮ್ಮಾ, (ಓಡಿ ಬರುವನು)

ರೇಣುಕಾ— ಮಗು ಅಮರಕಾಂತಾ (ಒಳಗಿನಿಂದ)

ಅಮರಕಾಂತ— ಅಮ್ಮಾ, ಅಮ್ಮಾ, (ಓಡಿ ಹೋಗುವನು)

ರೇಣುಕಾ— ಅಮರಕಾಂತಾ ಎಷ್ಟು ತುಂಟನಾದೆಯಪ್ಪಾ ನೀನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಣ್ಣುತಪ್ಪಿದರೆ ಓಡುವೆ ಬೀದಿಗೆ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಾದನೆ, ಮಗು ಅಮರಕಾಂತಾ (ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಹೋಗುವಳು)

(ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತವಳು ಮುಂದೆ ಬಂದು)

ನಿರ್ಮಲಾ— ಅಮರಕಾಂತಾ, ಏನು ಮುದ್ದಾದ ಹೆಸರು. ಮಗು ಹೊಂ, ನನ್ನದಾ ಮಗು. ಹೆತ್ತವಳು ನಾನು, ಪಾಲಿಸಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದವಳು ನೀನು, ನಾನಲ್ಲ. ನಾ ಹತಭಾಗಿನಿ, ನೀನೇ ನಿಜತಾಯಿ. ಜಾತಿಭೇದದಿಂದ ಧೇಶದ ಶಾಂತಿ ಸೂತ್ರವನ್ನೇ ಕಡೆದೊಗೆವಾ ಅಧಃಪತನದ ಅಂಧತೆಯಲ್ಲಿ ! ಮಿಣುಗಲಿದೆ ಜಗದ ಜನಶೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಮಾಗಿ ಅಮರ ತಾರೆ.

(ಹೋಗುವಳು)

(ನರೇಂದ್ರನ ಕೈಯೊಳಗೆ ಕೈಹಾಕಿ ನಗುತ್ತ ಕುಸುಮ ಬರುವಳು.)

ಕುಸುಮ— ನರೇಂದ್ರ, ಟಾಯಿಮ್ ಆಯಿತು. ಪತಿದೇವರೇನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವರೋ ಏನೋ !

ನರೇಂದ್ರ— ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದೇನು? ನಮ್ಮಿವರ ನಡುವೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ ಸಿನೇಮಾ! ಅದೇ ಕಾರಣ. ನಡೆಯಿರಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಂಗಲೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವೆ.

ರೇಣುಕಾ— ಅಮರಕಾಂತಾ, ಮಗು ಅಮರಕಾಂತಾ (ಒಳಗಿನಿಂದ ಕೂಗುವಳು.)

ಅಮರಕಾಂತ— ಅಮ್ಮಾ, ಅಮ್ಮಾ (ಓಡಿಬಂದು ಕುಸುಮಳಿಗೆ ತೆಕ್ಕೆ ಬೀಳುವನು.)

ಕುಸುಮ— ಯಾರದೀ ಮಗು. ಎಷ್ಟು ಮುದ್ದಾಗಿದೆ.

ರೇಣುಕಾ— ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿందರೆ ಹಟಮಾಡಿ ಓಡಿಬರುವಿಯಾ? (ನೋಡಿ) ಮಗೂ ಮುಟ್ಟಬಾರದಪ್ಪ ಅವರನ್ನು. ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡಾರು!

ಅಮರಕಾಂತ— ನಾನೊಲ್ಲೆ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಆಡಲು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ

ಕುಸುಮ— ನೀನಿವನ ತಾಯಿಯೇ?

ರೇಣುಕಾ— ಹೌದಮ್ಮಾ!

ಕುಸುಮ— ನಿನ್ನ ಹೆಸರು?

ರೇಣುಕಾ— ರೇಣುಕಾ!

ಕುಸುಮ— ನೀನಾವ ಮತದವಳು?

ರೇಣುಕಾ— ನಾ, ನಾನು ಹರಿಜನಳು!

ಕುಸುಮ— ನಡೆ, ಆಚೆ ಹೊಲೆಯಾ, (ದೂಡುವಳು)

ಅಮರಕಾಂತ— ಅಪ್ಪಾ, ಅಪ್ಪಾ (ಬಿಗಿದಪ್ಪುವನು)

ನರೇಂದ್ರ— (ಸ್ವಗತ) ಈ ಧ್ವನಿಯು ನನ್ನತರಂಗದಲ್ಲಿ ತಳಮಳವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತೇಕೆ? ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಹುಟ್ಟಿತಿದೆ, ಸರಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ! (ಒದೆಯುವನು.)

ರೇಣುಕಾ— ಏಳು ಮಗು, ಅವರನ್ನೇಕೆ ಮುಟ್ಟಲು ಹೋದೆ.

ಅಮರಕಾಂತ— ಬಿಡಮ್ಮಾ ತಂದೆ ಮಗನನ್ನು ಒದ್ದರೆ ತಪ್ಪೇನು?

ನರೇಂದ್ರ— (ಸ್ವ) ಈ ಶಬ್ದ ಹೃದಯವನೇ ಆನಂದದಿಂದ ಜೀತನ ಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ, ಅವ್ಯಕ್ತ ಶಕ್ತಿ ಆವದೋ ನೆನುವನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ಕುಸುಮ— ಹೊಲೆಯ ಕಂಡ ಕಂಡವರಿಗೆ ತಂದಿಯಂದರೆ ಕೆನ್ನೆ ಕೆಂಪಾದೀತು. (ಹೊಡೆಯುವಳು ಕಪಾಳಕ್ಕೆ)

ಅಮರಕಾಂತ— ಅಮ್ಮಾ ಅಮ್ಮಾ! (ಬೀಳುವನು)

ಕುಸುಮ— ಎಲೇ ಹೊಲತಿ ಎತ್ತಿಕೋ ನಿನ್ನ ಮಗುವನ್ನು.

ರೇಣುಕಾ— ಅಮ್ಮಾ! ಹೊಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಈ ದೇಹಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಹೊಲೆ ಉಂಟೇ? ಹೊಲೆ ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ತಿಳಿದ ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಭೇದವುಂಟೇ? ಅಮ್ಮ ಪತಿಯನು ಬಿಟ್ಟು ಮನ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ರತಿಸುಖವ ಬಯಸುವಳು ಹೊಲತಿ. ಸ ಕ ಲ ರ ನ್ನು ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣದಿರುವನೇ ಹೊಲೆಯಾ, ಸಮಭಾವವಿಲ್ಲದ ನಿನ್ನ ಮನದಿಂದ ರೋಮ ರೋಮದಲಿ ಹೊರಚಿಮ್ಮಿ ಕಾಣುತಿರುವ ನಿನ್ನ ದುರ್ನಡತೆಯು ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ, ನೀನು ನಿಜ ಹೊಲತೆಯೆಂದು.

ಕುಸುಮ— ಶಟ್ರಪ್ ಯುವರ ಮೌಢ! ಮನ ಬಂದಂತೆ ಬೊಗಳುತಿರುವಿವನು? (ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದು ಹೋಗುವಳು)

ರೇಣುಕಾ— ಪೆಟ್ಟು ತಾಕಿದೆ ಮಗುವಿಗೆ! ದೀನಬಂಧು ಪರಮೇಶ್ವರಾ ನಡೆ ಮಗು. (ಹೋಗುವರು)

(ಡ್ರಾಪ್‌ಸೀನ್)

ಪ್ರವೇಶ ೧೧. ನರೇಂದ್ರನ ಕೋಣೆ

ನರೇಂದ್ರ— ಮನವು ಕೊರೆಯುತ್ತಿದೆ! ಅಪ್ಪಾ ಎಂಬ ಮಗುವಿನ ಮಮತೆಯ ಶಬ್ದ. ಅವನೆನ್ನ ಮಗನೇ ಮಗನಾಗದಿದ್ದರೇ ಕರುಣಿಕೆ ಮಿಡುಕಿತು. ಅವನ ಕೂಗಿಗೆ ರೇಣುಕಾ ಆ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯೇ ಸ್ವತ್ತಿ ಪಟಲದ ಮೇಲೆ ಮೂಡತಿದೆ. ಗತಚರಿತೆಯ ಛಾಯೆ ಮೈ-ಮರೆತರೆ ಮೃತ್ಯು ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತ ನೀಡಿದೆ. “ವಿಧಿಬರಹವಿಂತಿಹುದೆ” (ನಕ್ಕು) ಮಿಕ್ಕಿದ ಕುತ್ತುಗಳ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಹಾ ಶಕ್ತಿ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರಲು ಅದೊಂದು ತೃಣವನ್ನು ಮುರಿದೊಗೆಯುವದು ಎಷ್ಟರ ಕೆಲಸ ಕಲ್ಯಾಣ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಯಾತ್ರಿಧಣಿ

ನರೇಂದ್ರ— ಭೀಮನನ್ನು ಕಳುಹಿಸು (ನಿರ್ಮಲಾ ಕಿಡಿಕಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿರುವಳು)

ಭೀಮ— ಕಾಲಿಗೆ ಬಿಳಿಯಪ್ಪಾ, ಯಾಕಧಣಿ

ನರೇಂದ್ರ— ಇಂದು ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭೀಮ— ಹೂರಿ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿಳಿಯಪ್ಪಾ ನಿಮ್ಮದು ಕಾರ್ಯಮಾಡ ತೀನಿ ಸುಳ್ಳಾದವಲ್ಲಾ

ನರೇಂದ್ರ— ಇಂದು ರಾತ್ರಿ ಹರಿಜನ ಕೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ರೇಣುಕೆಯ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಅವಳ ಮಗನನ್ನು ಕಡಿದು ಬರಬೇಕು ನಿನಗೆ ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ನಿನಗಾವ ಭಯ ನಾನಿದ್ದೇನೆ.

ಭೀಮ— ಆಗಲಿ ನನತಂದೆ ಇವತ್ತು ಆಕೆಲಸ ಮಾಡೇ ಮಕಾ ತೊರ್ದನಾ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಮಿಸಿಯಾಕೆಪ್ಪಾ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿಳಿಪ್ಪಾ.

ನರೇಂದ್ರ— ಹಣವೇನಾದರೂ ಬೇಕೆ ?

ಭೀಮ— ಯದಕ್ಕ ಕುಡಿಯದ್ದೆನೆಪ್ಪಾ ಅದಾದ್ರೆ ಹುರುಪಿದಕ್ಕ ಯಪ್ಪಾ ದೇವಿ ರಾಕ್ಷೇಸಿರ್ದ ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾದ್ರೆ ಕುಡದಿದ್ದಂತೆ, ಅಂದಮ್ಯಾಕೆ ಅದರಾಗಯೇಟ ಶಕತಿಯಿದ್ದೀತು

ನರೇಂದ್ರ— ಬಾ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ (ಡ್ರಾದೊಳಗೆ ಪಿಸ್ತು ಲಿಟ್ಟು ಹೋಗುವನು. ನಿರ್ಮಲೆ ಬಂದು ಡ್ರಾದೊಳಗಿನ ಪಿಸ್ತುಲು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವಳು. ನರೇಂದ್ರ ಜಮಾದಾರ ಬರುವರು)

ಜಮಾದಾರ— ನಮಸ್ತೆ ನರೇಂದ್ರ

ನರೇಂದ್ರ— ಬರಬೇಕು ಜಮಾದಾರ ಸಾಹೇಬ

ಜಮಾದಾರ— ನೊನ್ನೆ ನಿಮ್ಮ ದರೋಡೆ ಪ್ರಕರ್ಣವು ನಡೆದಾಗ್ಗೆ ನಾನು ಗಸ್ತಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಡಿಗರನ್ನು ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಪಾರು ಮಾಡಿದೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ನಿನಗೊಂದು ಪಾಲು ಇದ್ದೇ ಇದೆಯಲ್ಲ.

ಜಮಾದಾರ— ಅಯ್ಯೋ! ನಿಮಗೆ ನಾನು ಹೊರತಿರುವೆನೇ? ನೋಡಿ, ನಾನು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರ. ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಹೊರಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ತಮ್ಮನ್ನೇ ಕೂಡಿದೆ!

ನರೇಂದ್ರ— ಎಷ್ಟು ಅಳ್ಳಿದೆ! ನಿನ್ನದು. ನಾನಿರಲು ಭಯಪಡುವದೇಕೆ? ತೆಗೆದುಕೋ. (ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವನು)

ಜಮಾದಾರ— ಹಿ, ಹೀ, ಬರುತ್ತೇನೆ ಕರುಣೆ ಇರಲಿ. ನಮಸ್ತೆ! (ಹೋಗುವನು)

ನರೇಂದ್ರ— ಇದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವವೇ ಬಾಯ್ತರೆದು ಕುಳಿತಿದೆ, ಇವನ ಪಾಡೇನು? (ನಗುತ್ತ ಹೋಗುವನು)

ಪ್ರವೇಶ ೧೨. ರೇಣುಕೆಯ ಗುಡಿಸಲು

ರೇಣುಕಾ— ಮಗೂ ಮಗೂ,

ಅಮರಕಾಂತ— ಅಮ್ಮಾ, ನಾನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲೇ?

ರೇಣುಕಾ ಏನದು ಮಗು.

ಅಮರಕಾಂತ— ಅಮ್ಮಾ, ಅಪ್ಪನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿರುವನು! ಮನೆಗೆಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ? ಮಗನ ನೆನಪು ಅವನಿಗಿಲ್ಲವೇ? ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟಿ, ಹೇಳಮ್ಮಾ!

ರೇಣುಕಾ— ತಂದೆ ಯಾರೆಂದು ಹೇಳಲಿ! ತಾಯಿಯೆಲ್ಲಿರುವಳೆಂದು ತೋರಿಸಲಿ! ಇವನಾರ ಮಗನೋ ನಾನರಿಯೆ! ಮಂಕಿಯಾದೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು.

ಅಮರಕಾಂತ— ಏಕೆ ಅಮ್ಮಾ, ಸುಮ್ಮನಾದಿ? ಹೇಳಬಾರದೇ ಅಳುವಿಯೇಕೆ? ಅಪ್ಪನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವನೇ? ಎಂಥ ಕಟುಕನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ತಂದೆ. ನಿನ್ನನ್ನೂ, ನನ್ನನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಳಮ್ಮಾ!

ರೇಣುಕಾ— ಅಯ್ಯೋ ಕರುಳನೇ ಕೊರೆಯುತಿದೆ, ಮಗುವಿನ ಒಂದೊಂದು ಶಬ್ದಗಳು ಅವನನ್ನು ಆರಿಯದ ಕಂದ ಮಗೂ ಮಗೂ, (ಅಳುವಳು ತೆಕ್ಕೆ ಬಡಿದು)

ಅನುರ— ಹೇಳಲಾರದೆ ಅಳುತಿರುವಿ, ಅಳಬೇಡಾ ಯಾವನನ್ನು ಕೇಳುವದಿಲ್ಲಾ, ನಿನ್ನಾಣೆಯಾಗಿಯೂ ಕೇಳುವದಿಲ್ಲಾ, ಸುಮ್ಮನಾಗು ಹಡೆದಮ್ಮಾ.

ರೇಣುಕಾ— ಹಡೆದಮ್ಮಾ, ಆವಳಿರುವಳು ಈ ರತ್ನವನ್ನು ಹಡೆದಮ್ಮಾ, ನಾನು ಹರಿಜನಳು ಕಾಡಬೇಡ ಈ ಸುವುತ್ರನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಆ ತಾಯಿಯಂತಹಾ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಳು. (ನಿರ್ಮಲಾ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ಅಳುವಳು) ಮಗು ಹೊತ್ತಾಗಿದೆ ಮಲಗು (ಮಲಗುವನು) ರೇಣುಕಾ ಮಲಗುವಳು. ಭೀಮಾ ಕೊಡಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವನು.

ಭೀಮಾ—ಮಕ್ಕಾಂಡಾರಾ, ಅವನ ಮಗ್ಗಲದಾಗ ಒಬ್ಬರಿ ಅದಾಳು, ಏನಪ್ಪಾ, ಈ ಹುಡುಗನ್ನ ಕೊಂಡ್ರ ಈಕೆ ನನಗ ಹೌದಲ್ಲೋ, ನನಗ ಮತ್ಯಾರ್ಗೆ, ತಡ ಯಾಕಲೇ ಭೀಮಾ ತೋಳೇಸು, ತಗಾ ಕೊಡ್ಲಿ, ಹಾರಸ ರುಂಡಾ. (ಹೊಡೆಯಲು ಹೋಗುವನು, ನಿರ್ಮಲಾ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದು ಒಡೆಯುವಳು. ಬಿದ್ದು ನೆವೇಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಗುವನು ಅಂಕು ಬೀಳುವದು.)

ಪ್ರಥಮಾಂಕ ಮುಗಿದುದು

ದ್ವಿತೀಯಾಂಕ

ಪ್ರವೇಶ ೧೩. ರಸಾ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಅಂದು ಕಂಡ ಅವಳ ರೂಪವು ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮನವನ್ನು ಕೊರೆಯುತ್ತಿದೆ, ಹೇಗೆ ಮಾತಾಡಿಸುವದು ಹಾ ಮನೆಯಿಂದ ಇತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಮಾತಾಡಿಸುವಾ (ಕನಕ ಹೋಗುವಾಗ) ಅಹಾಹಾ ಏನು ಸುಂದರಿ ಈ ನಾರಿ, ರತ್ನ ತಿಪ್ಪಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚಹೆಯಂದು ಮನಕ್ಕೆ ಧಕ್ ಆಯಿತು, ನೀವು ನಮ್ಮ ಕಲ್ಲಪ್ಪನಾ.

ಕನಕ— ಹೇಣ್ಣಿ ಕನಕವ್ವಾ, ನಮ್ಮ ಮದವಿಗೆ ಬಂದವರು ತಿರಿಗಿ ನಮ್ಮ ಮನಿ ಕಡೆ ಬರಲೇಯಿಲ್ಲಾ, ಏನ ಕೆಲಸಿತ್ತು.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಏನೂ ಇಲ್ಲಾ, ಆ ವ ನೊ ಡ ನೆ ಮಾತಾಡ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು !

ಕನಕ— ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಏನು ಮಾತಾಡತೀರಿ, ಹುಚ್ಚನನ ಬಟ್ಟಾ. ಒಂದು ಐತಂತಾನ, ಒಂದು ಇಲ್ಲ ಅಂತಾನ ಹರಕ ಸೀರಿ ರೊಟ್ಟಿ ಚೆಟ್ಟಿಗೆ ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಂಗಾತು ನನ್ನ ಹಣೆಬರಹ. ನಮ್ಮವ್ವಾ ಇವನಿಗೆ ಸುಮ್ಮ ಗಂಟು ಹಾಕಿದ್ದು.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಯಂತ್ರ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ ಮಾನವೀಸಾಹಸಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಲಾರದ ಬ್ರಹ್ಮನಗಂಟು ಬಿಚ್ಚಿಬೀಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಮದು ವೆಯ ಗಂಟನ್ನು ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ಬಿಚ್ಚಿಬೀಳುವ ಬಹುದು ನಿನಗೆ ಬೇಡಾದರೆ

ಕನಕ— ಏನ ಮಾಡಬೇಕಿರಿ ಒಡವರ ಬಾಳೇವು, ಕೈಹಿಡಿದ ಕಾಪಾ ಡವರು ಬೇಕಲಿ

ಚಿಂತಾಮಣಿ— (ಸ್ವ) ಹಕ್ಕಿಯು ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲಾ (ಪ್ರ) ಅವನೇನು ಕಾಪಾಡುವನು ಆ ನರೇಂದ್ರನ ಕೈಕೆ

ಳಗೆ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಸಾಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ಮನಿ ಕಾಣುವಂತಿಲ್ಲ ನಾನು ಬಹು ಹೇಳಿದೆ ಅವನಿಗೆ ಈಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ಯಾವದಾದರೂ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಲೀ ಸರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುಬಿದ್ದರೇ ನಿನ್ನ ಬಾಳಿಗೆ ನೀರು ಬಿಟ್ಟಂತೆ, ಪಾಪ ಸುಮ್ಮನೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. (ಉಸುರ್ಗರೆಯುವನು)

ಕನಕಿ— ನೀನು ಅವನು ಒಂದ ಜಾಗಾದಾಗ ಇರತೀರಿ

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಹೌದು, ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕುಣಿಯುವದನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕನಕಿ— ನಿಮ್ಮ ಕಾಲು ಬೀಳತೀನಿ ಹೆಂಗರಮಾಡಿ ಅವನ್ನೊಂದಿಗಿಟ್ಟು ಬಾಳೇಕ ಹಚ್ಚಿ (ಕಾಲು ಬೀಳುವಳು ಮೇಲೆತ್ತಿ)

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಏಳು ಏಳು, (ಸ್ವಗತ) ಇವಳ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಮೈ ಝುಂಮೆಂದಿತು. ಆ ಕನಕಿ, ಹೀ ಕನಕಿ ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳಲೆ.

ಕನಕಿ— ಏನಾದು.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ನೀನು ನನ್ನವಳಾಗಬೇಕು, ವಸ್ತುವಡವಿ ನೀನೇನು ಬೇಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಹೂ.

ಕನಕಿ— ಇದು ಕಟ್ಟಕರೇ ಮಾತಾ,

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ನನ್ನಾಣೆ, ನಮ್ಮಪ್ಪನಾಣೆ, ನಿನ್ನ ಕೊರಳಾಣೆ.

ಕನಕಿ— ಐ, ಐ ನನ ಬಾಳಿನ ಚಂದ್ರಮ್ಮ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಅಹಹ! ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯದ ಬಾಳಿನ ಬೆಳ್ಳಿ ಚಿಕ್ಕೆ!

ಪದ ಡೈಲಾಗ ರಾಗ : ಮಿಶ್ರಪಹಡಿ ತಾಳ : ಕವಾಲಿ

ಕನಕಿ— ಹೊಸ ಸಂಸಾರವ ಸಾಗಿಸುವಾ |

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಮನದಾಶೆಯ ಪೂರಿಸುವಾ !

ಕನಕಿ— ಮನಚಂದಿರನೆ ಗುಣಸುಂದರನೆ ಬಾರೆನ್ನ ಬಾಚಿನ್ನ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಮನಮೋಹಿನಿಯೇ ಮಮಭಾಮಿನಿಯೆ ಬಾರೆನ್ನ ಬಾರನ್ನೆ.

ಕನಕಿ— ಕೈ ಬಿಡದೆನ್ನ ಕಾವಾಡು ದೊರಿಯೆ |

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ನೀ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರು ನಾ ಕೈ ಬಿಡೆನೆ ||

ಕನಕಿ— ಬೇಡಿದ ಒಡವೆಯ ನೀ ಕೊಡಿಸುವಿಯಾ |

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಕೊಡಿಸುವೆ ನಡಿಸುವೆಯಲ್ಲ ಮಾತನು |

ಕನಕಿ— ಕಟ್ಟಿದ ತಾಳಿಯ ಕೈಬಿಟ್ಟು ನೀ ಕೈಕೊಟ್ಟರೆ ನಾ ಕೆಟ್ಟಿ ।

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳ ಅಣಿಟ್ಟಿ ನೀಸತ್ತರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿ ।

ನಿಂಗಿ— (ಒಳಗಿನಿಂದ) ಕನಕಿ ಏ ಕನಕಿ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಆಯಯ್ಯೋ ಯಾರೊ ಬಂದಂತಾಯಿತು.

ಕನಕಿ— ಏ ಬಾಯಿಲ್ಲೆ, ಮತ್ತ ಮರಿಬ್ಯಾಡಿ.

ನಿಂಗಿ— (ಒಳಗಿನಿಂದ) ಕನಕಿ, ಏ ಕನಕಿ ಏನಮಾಡ್ತಿ

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಇದಾವ ರಾಕ್ಷಸಿ ಎಂಥಾ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತಲ್ಲಾ

ಕನಕಿ— ಅಕಿ ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ನಿಂಗಿ

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಅಯ್ಯ ನಿಂಗಿ ನಾ ಮಂಗನಾಗಿದ್ದೆ.

ಕನಕಿ— ಮತ್ತ ಯಾವಾಗ ಬರ್ತೀರಿ

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ನಾಳೆ ಸಂಜೆಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಸಿದ್ಧ, ಇಟ್ಟುಕೊ ಉಂಗರ
ಯಾರಲ್ಲು ಮಾರಬೇಡ ಇದರ ಸುದ್ದಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮುದ್ದು (ಹೋಗು
ವನು ಕೈ ಬೀಸುತ್ತ ಸೊನ್ನೆ ಮಾಡುವಳು. ಕಲ್ಯಾ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ನೋಡಿ)

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಕನಕಿ, ಎ ಕನಕಿ ಯಾಕ ಜೌರಾಬೀಸಾಕ ಹತ್ತಿಯಲ್ಲಾ
ಹಿತ್ತಲದಾಗ ಹೆಗ್ಗು ಗುದ್ದು ಮಾಡೇತೇನು.

ಕನಕಿ— ಸಾಕು ಬಾಯಿಮುಚ್ಚು ನಿನಗ ಹುಚ್ಚು ಬಾಳೇ ಮಾಡಾ
ಕೆಲ್ಲಾ ಏನರ ಬೊಗಳಬ್ಯಾಡ ಮನ್ಯಾಗ ಹೆಂಗಸರಿದ್ದ ಮ್ಯಾಲೆ ಮೈಮ್ಯಾಲೆ
ಓಟು ಎಚ್ಚರಕಿ ಇರಬೇಕು.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನಮ್ಮ ಎಚ್ಚರಕೆ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲೇ ನಿನಗ ಚಿನ್ನಾಟ ಆಗೇತಿ
ಚಿನ್ನಾಟ.

ಕನಕಿ— ಏನ ಹೊಲಸ ಮಾತಾಡ್ತಿಯಾ, ನಾ ಅಂತಾ ಹುಡುಗಿಲ್ಲ
ಯಾರ ಕಡಿಂದ ಅಲ್ಲ ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳಾಕೆಲ್ಲ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಶೀಲ ಸಂಪನ್ನೆಯಾಗಿ ಸದಾಶಿವನ ಭಕ್ತಳಾಗಿ ಸಕಲ
ನಾರೀ ಜನಕೆ ದಾರಿ ತೋರುವ ಇವಳಲ್ಲವೇ, ಸುಶೀಲೆ ವನಪಿನ ಹರಿಜನ
ಭಾಲೆ.

ಕನಕಿ— ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು ಬಾಯಿಗೆ ಹೆಂಗ ಬರತೈತಿ, ಹಂಗ ಅನ ಬ್ಯಾಡ ನಮ್ಮವ್ವಾ ಏನ ಹೇಳಿದ್ದು ನೀ ಕರಕೊಂಡು ಬರೋಮುಂದ ಆಗ ಹೂ ಅಂದು ಈಗ ಹೆಂಗಬೇಕು ಹಂಗಮಾತಾಡ್ತಿ, ಎಂತಾ ಗಂಡಗ ಕೊಟ್ಟಿ ನಮ್ಮವ್ವಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಯಂತಾ ಹೇಣ್ತಿನ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ ನಮ್ಮವ್ವಾ, ನೀರ ಗಣ್ಣಿನ ನಾರಿ ಊರ ಹಾಳ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಾಕ ಹತ್ತೀದಿ ಅಂದ್ರ ಕನಕಿ ಒಂದು ಗುದ್ದೆ ತಿಣಕಿ.

ಕನಕಿ— ಒಬ್ಬಕಿನ ಮಾಡಿ ಹಂಗ ಹಲ್ಲು ಕಡಿಬ್ಯಾಡ, ನಾನೀಗ ನಮ್ಮವ್ವನ ಹೆಂಡ್ತಾಕ ಹೋಗಿ ಬಿಡತೀನಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ತಡಾ ಮಾಡಿದೀ ಅಂದ್ರ ನಿಮ್ಮ ದೇವರಾಣೆ ಆಗೇತಿ ನಡಿ ಗಂಟು ತಗಂಡು.

ಕನಕಿ— ನಾ ಮದಲ ಒಲ್ಲೆಂದಿನೇ ಯವ್ವಾ ಇವನ ಮದಿವ್ಯಾಗಾಕ ಕೊಟ್ಟಯವ್ವಾ ಇವನ ಮನಿಗೆ ಮಣ್ಣಾಗಿಡಾಕ. (ಲಟಗಿ ಮುರಿಯುವಳು)

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ತೆರವಿನ ಹಣ ಮುಂಗಡ ಹೊಡಕೊಂಡಿದ್ದಕ ಈ ಗಯ್ಯಾಳನ ನನಗೆ ಗಂಟ ಹಾಕಿದ್ದಯವ್ವಾ ನಿಮ್ಮವ್ವಾ.

ಕನಕಿ— ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಂಡತಿ ಅಳಲಾರದ ಗಂಡ್ನು ರಂಡಿ ಹೆಂಗಸಿಗಿಂತ ಕಡಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಲೇ ಭಂಡಿ, ಮಾತಾಡಿದ್ರ ನಿನ್ನ ರುಂಡನ ಚಂಡೀ ಅಡಿ ಬಿಟ್ಟೇನು!

ಕನಕಿ— ಅವ್ವಾ! ಏಟ ಬಿಂಕಾ ತೋರಸ್ತೈತಿದು ಒಣ ಸುಂಟಿ ಮಾರೀದು, ಹೊಕ್ಕೇನಿ ಹೋಗನೀ ಏನ ಮಾಡಿ ನೀ ಏನನೋಡಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನಿನಗೂ ನಿಮ್ಮವ್ವಗೂ ಮಾಡೂದ ಮಾಡೇ ಕರಕೊಂಡು ಬರತೀನಿ ನಾ ಬಿಡ ಮಗನ ಅಲ್ಲ.

ಕನಕಿ— ನನ್ನ ಬಾಳೇವು ಹೆಂಗಾತಯವ್ವಾ(ಅಳುತ್ತ ಹೋಗುವಳು)

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆದರಾವ್ವ ನಾನು, ಗಂಡು ದುಡಿಯಾಕ ಗಟ್ಟಿದ್ದಮ್ಯಾಲ ಇಂತಾ ಹೆಣ್ಣು ಏಟ ಸಿಕ್ಕಾವು ಏಟು ಬಿಟ್ಟಾವು. ಹೋಗು ಹೋಗು ಇನ್ನ ಯಡ್ಕ ದಿನದಾಗಲೇ ತೋರಸ್ತೀನಿ ಈ ಕಲ್ಲಾಳನ (ಹೋಗುವನು)

ಪ್ರವೇಶ ೧೪.

(ಅಶೋಕನ ಕೋಣೆ ಪ್ಲಾಟು ಸೀನ)

ಅಶೋಕ— ನನ್ನ ಕಕ್ಕನ ಮನೋಭಾವನೆಯು ಬದಲಿಸದಾಯ್ತು ಮಾಯೆಯನ್ನು ಗೆದ್ದ ಮಾನವರು ವಿರಳಾ. ಅದರ ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಆತನ ಹುಚ್ಚಾಟವು ಮಿತಿಮೀರಿದೆ, ನಮ್ಮ ಕಕ್ಕನ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ನರೇಂದ್ರನೇ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಈ ವಂಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆ? ಮಿತ್ರತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನಸೇವಕನಾಗಿ ತಪ್ಪು ದಾರಿ ಹಿಡಿಯದ ನರೇಂದ್ರನು ಯಾವ ಫಲಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಕಕ್ಕನ ಮನ ಕೆಡಿ ಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರಬೇಕು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಕ್ಕನನ್ನು ಕಂಡು ತಿಳಿಹೇಳುವೆ.

ಕಾಲಗತ— (ಒಳಗಿನಿಂದ ಹೇಳಬೇಕು) ನಿರ್ಮಲೆ ಗರ್ಭಸಂಜಾತ ನಾದ ಅಮರಕಾಂತನು ೨೦ ವರ್ಷದವನಾಗಿ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿ ಗುರುವಿನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಮರ ಕಾಂತ ನಿರ್ಮಲೆಯ ಮಗ ಅಮರಕಾಂತ (ಪತ್ರಿಕೆ ಓದಿ) ತಬ್ಬಲೆಯ ಮಗ ನನ್ನ ಪಾಲನಗೈದದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು. ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದನೇ ಅಮರಕಾಂತಾ (ಬರುವನು)

ಅಮರಕಾಂತ— ಗುರುಜೀ ನಮಸ್ತೆ.

ಅಶೋಕ— ಬಾ ಮಗು ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ ವಾಗಿದೆ, ವರುಷ ವರುಷವು ತಪ್ಪದೇ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದುತ್ತಾ ಬಂದೆ. ನೀನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದದ್ದು ಈ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಯ್ತು. ಜಗದೀಶನ ಅನುಗ್ರಹವು ನಿನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿದೆ.

ಅಮರಕಾಂತ— ಗುರುಜಿ, ಅನಾಥಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಹಸಪಡುತ್ತಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯೇ, ನನ್ನ ಉನ್ನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಗುರುಜಿ, ನನ್ನದೊಂದು ಬೇಡಿಕೆ.

ಅಶೋಕ— ಹೇಳು ಅಮರಕಾಂತಾ. (ಪತ್ರ ಕೊಡುವನು. ಓದಿ)
ಏನು ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರದ ಗೃಹಶಾಖೆಯವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಪೋಲೀಸ ಸಬ್
ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ ಟ್ರೇನಿಂಗಿಗೆ ಆರಿಸಿರುವರೇ ?

ಅಮರಕಾಂತ— ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆಯಲು
ಬಂದಿರುವೆ.

ಅಶೋಕ— ನಿನ್ನಾಶೆಯನ್ನು ಭಂಗ ಮಾಡಲಾರೆ, ಯಾವ ಅಧಿಕಾ
ರದ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರೂ, ಮನವು ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರಲಿ !
ದೇಶಸೇವೆಯ ಹಿತಸಾಧನೆಯು ನಿನ್ನಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸದಾ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲಿ !
ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಮರಕಾಂತನಾಗಿ ಬಾಳು. ಜನಸೇವೆಯ ಸೇವಕನಾಗಿ,
ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿತಕಾರಿಯಾಗಿರುವದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಕರ್ತವ್ಯ !

ಅಮರಕಾಂತ— ಆ ಸಾಧನೆಯ ಭೈಯವೇ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ
ಮೂಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ವರ್ಣಧರ್ಮದ ಭೇದವನ್ನು ತಾರದೇ ತಬ್ಬಲಿಯಾದ
ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಬುದ್ಧನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ನಿಮ್ಮ ಕರುಣೆಯೇ ನನ್ನ ಶ್ರೀಯಸ್ಸಿಗೆ
ಮೂಲ.

ಅಶೋಕ—ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳ, ಕಟ್ಟುಕಥೆಗಳ, ಆಧಾರವಿಲ್ಲದ ಭೇದ
ಗಳ, ಕಲ್ಪನೆಯ ಹುಚ್ಚಾಟಕ್ಕಿಂಬಿಲ್ಲ, ಈ ಜಾಗೃತ ಯುಗದಲ್ಲಿ ! ಅಮರ
ಕಾಂತಾ, ಯಾವ ಕಾಲದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಏನು ಹೇಳಿದರೇನು ? ಎದೆಯ ದನಿಗೂ
ಮಿಗಿಲು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹುದೇನು ? ಹಿಂದಿನಾಖುಷಿಗಳೂ ಮಾನವರೇ ನಮ್ಮಂತೆ !
ಅವರ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಅವರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ! ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ದೇಶಕ್ಕೆ
ನಮ್ಮ ಹೃದಯವೇ ನಮಗೆ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸೂತ್ರ. ಮಗೂ, ಸತ್ಯವೇ ಜನನಿ,
ಜ್ಞಾನವೇ ಜನಕಾ, ಶಾಂತಿಯೇ ಪತ್ನಿ, ಧರ್ಮವೇ ಸೋದರಾ, ದಯವೇ
ಸಖಾ, ಕ್ಷಮೆಯೇ ಪುತ್ರ ಎಂಬ ವಿವೇಕ ಮನೋವೃತ್ತದಂತೆ ವಜ್ರಕಾಯ
ನಾಗಿ, ತಾಯ್ನಾಡಿಗಾದರ್ಶನಾಗಿ ಬಾಳು.

ಅಮರಕಾಂತ— ಆಗಲಿ ಗುರೂಜಿ, ತಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದವೇ ನನಗೆ
ವಜ್ರಕವಚ !

ಅಶೋಕ— ನಿನ್ನ ಪಾಲನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಮೇಲೆ ಹೊರ
ಡುವಿಯಂತೆ (ಹೋಗುವನು) ನಿಜವಾಗಿ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಜೀವಿ ಈ ಬಾಲರವಿ.

ಪದ ರಾಗ : ತಿಲಂಗ ತಾಳ : ತ್ರಿತಾಲ

ಸುಜನಜನದಾ ಸದುಭಾವದ ನಿರುತತಾ ಸಮತಾ ||ಪ||

ಉದಿಸಿ ಮನದಿ ಭಾರತಾ |

ಅಳಿಯುತೇ ಮಲಿನ ಬೇದಭಾವ ||

(ಪದ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ತೆರೆ ಮೇಲೇಳುವದು. ಶಾಡೊ ಸೀನಿನಲ್ಲಿ ಅಮರಕಾಂತನು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ದೃಶ್ಯ ತೋರಿಸಬೇಕು.)

ಹಿನ್ನೆಲೆ— ಅಮರಕಾಂತನು ನಾಸಿಕ್‌ದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷ ಸಜ್ಜಿನ ಸೈಕ್ವರಕೋರ್ಸು ಮುಗಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಅಮರಕಾಂತ.

ಪ್ರವೇಶ ೧೫.

(ಪೋಲೀಸ ಸ್ಟೇಶನ್ ಸೀನು. ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪು ಖುರ್ಚಿ ಬೇಬಲ್ಲು ಇಡಬೇಕು ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಡ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಅಮರಕಾಂತ ಬಂದು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವನು)

ಪೋಲೀಸ— ರಾವಸಾಹೇಬ, ಇವನು ಕಳವಿನಿಂದ ಬಟ್ಟೆಶೆರೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಇವನ ಹೆಂಡತಿಯು ಬೇಡೆಂದು ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ಹೇಳಲು ಮನಸೋಕ್ತಾ ಕುಡಿದು ಕೊಡಲಿಯಿಂದ ಹೆಂಡತಿಯ ತಲೆವಡೆದು ಗಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಅಮರಕಾಂತ— ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ?

ಮರಿಯ— ಮರಿಯ

ಅಮರಕಾಂತ— ನೀನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವೇನು ?

ಮರಿಯ— ಕೂಲಿ ಮಾಡ್ತಿನಿ

ಅಮರಕಾಂತ— ಹೀಗಿದ್ದು ಶೆರೆಯ ಮಾರಾಟವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಿ ಜೀವಿಸುವೆ.

ಮರಿಯು— ಎಷ್ಟಾ, ನಾ ಶೆರೆ ಮಾರಾಟಾ ಮಾಡವಲಿ, ಮಾರಾಟದ ಮಂದಿ ನನ್ನ ಕೈತುಂಬ ರೊಕ್ಕಸುರುವಿ ನನ್ನ ಮನ್ನಾಗ ಬಾಟ್ಟಿಯಿಟ್ಟು ಒಯ್ದು ಒಯ್ದು ಮಾರಾಟಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ತಪ್ಪದ ದಿನ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಆಶೀಕ ಬಿದ್ದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಸವಲತ್ತು ಕೊಟ್ಟೆ.

ಅಮರಕಾಂತ— ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ತಲೆ ಒಡೆದು ಗಾಯಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜವೇ ?

ಮರಿಯು— ಈ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಬ್ಯಾಡಂತಾ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಾಕ ಬಂದ್ಲೂ, ನಿನಗೇದಾಗ ಆಕೆ ತಲೆ ಒಡೆದದ್ದು ಖರೇರಿ.

ಅಮರಕಾಂತ— ದುಡಿದು ತಿನ್ನಲಾರದೆ ಸೆರೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಬಾಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಿರಿ. ಶೆರೆಯ ದುಸ್ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಅದರ ಅವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಮಣ್ಣು ಗೂಡು ತ್ತಿದ್ದ ಜನತೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಲು ಸರಕಾರವು ಪಾನನಿರೋಧ ಕಾಯ್ದೆ ಯನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳದ ನೀವೆಂಥಾ ಹೊಲೆಯರು.

ಮರಿಯು— ಯಷ್ಟಾ ನಿನ್ನ ಕಾಲ ಕಸ ಆಗಿ ಬದಕತೀನಿ, ಇದೋ ಇದೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷಮಾ ಮಾಡು ತಂದೆ.

ಅಮರಕಾಂತ— ಬದ್ಮಾಷ್ ! (ಒದ್ದು) ಈಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಬಂದಿತೇ ನಿನಗೆ ?

ಮರಿಯು— ವದಿ, ಇನ್ನೂ ವದಿಯಷ್ಟಾ ಬುದ್ಧಿ ಬಲ್ಲಿ ಈ ನಾಚಿ ಗ್ಗೇಡಿ ಜನ್ಮಕ್ಕ.

ಅಮರಕಾಂತ— ತಾಳೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವಳು ನಿನ್ನ ಬಾಳಿನ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಂದಾಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಯನಾಗಿ ಕೊಡಲಿಯಿಂದ ಅವಳ ತಲೆ ಒಡೆಯುವಾಗ್ಗೆ ಶರಮನೆಯಲಿ ಕೊಳೆಯಬೇಕೆಂಬದು ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲಾ ಶೆರೆಯ ನಿಶೆಯಲ್ಲಿ.

ಮರಿಯು— ಯಷ್ಟಾ ಬಡವನ್ನಿ ತಂದೆ.

ಅಮರಕಾಂತ— ಬಡವನಾಗಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಿರಿವಂತನಾಗಲು ಬಯಸಿದ್ದೀಯೇನು ? ಈ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ.

ಮರಿಯು— ದೇವರು, ಮೂರು ಮಕ್ಕಳದಾವ ಅವರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಹೇಳತೀನಿ. ಇನ್ನೊಂದೂ ಈ ಶೆರೆ ಮುಟ್ಟುದಿಲ್ಲಾ, ಪಾದಕ ಬೀಳತೀನಿ ಕಾಪಾಡು ನಮ್ಮಪ್ಪ.

ಅಮರಕಾಂತ— ದುಡಿದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಶೆರೆಯ ಸೇವನೆಗೆ ಹಾಳು ಮಾಡಿ ಹೆಂಡರ ಮಕ್ಕಳ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆ ನೋಡದ ಕೆಟ್ಟತನಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಂಡಂದಿರು ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತಾವ ಗತಿ ಹೊಂದುವರೋ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಬಿಕ್ಕಿ ಕೂಳಿನಿಂದ ಕಳವು ಕೊಲೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವರು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಚಿತ್ರಗಳು ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೂ ಜಾಗೃತರಾಗದೆ, ಹೆತ್ತಮ್ಮನ ಒಡಲ ರಕ್ತಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಶೆರೆಯ ಸೇವನೆಗೆ ಅಶೆ ಪಡುವ ಹೇಸಿ ಶೆರೆಗುಡುಕರ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಧೀಕ್ಕಾರ ವಿರಲಿ, ಇವನನ್ನು ಒಳಗೆ ಹಾಕು.

ಪೋಲೀಸ— ರಾವಸಾಹೇಬ (ಪತ್ರಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುವನು)

ಅಮರಕಾಂತ— (ಓದಿ ಬೆಲ್ ಬಾರಿಸಿ) ಜಮಾದಾರ !

ಜಮಾದಾರ— ಸಾರಸ (ಶೆಲೇಟ್ ಹೊಡೆದು ನಿಲ್ಲುವನು)

ಅಮರಕಾಂತ— ಧರ್ಮಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಯಾಗಿದೆಯಂತೆ ಅದರ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಂದೋಬಸ್ತಿಗೆ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ೩ ಘಂಟೆಗೆ ಹಾಜರ ಇರಬೇಕು.

ಜಮಾದಾರ— ಎಸ್ ಸಾರ (ಶೆಲೇಟ್ ಹೊಡೆದು ಹೋಗುವನು)

ಪೋಲೀಸ— ರಾವಸಾಹೇಬ (ಪತ್ರಕೊಟ್ಟು ಶೆಲೇಟ್ ಹೊಡೆದು ಹೋಗುವನು)

ಅಮರಕಾಂತ— (ಓದಿ) ಗುರೂಜಿ ನೀನೇ ದೀನಬಂಧು ಕರುಣಾ ಮೂರ್ತಿ, ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಯಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಈ ಪದವಿ ದೊರಕಿದೆ, ಮರಿಯು ಲಾರೆ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರದಿ ನಿನ್ನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯಾ.

ಪ್ರವೇಶ ೧೬. ರಸ್ತಾ

ಅಶೋಕ— (ಪತ್ರ ಓದುತ್ತಾ) ಏನು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆಯ ಸಾಹಸಿ ಇವನು ಅಮರಕಾಂತಾ, ದುಶ್ಚಟಗಳಿಗೆ ಮನವಿಟ್ಟ ತರುಣ ಭಾರತಾ, ನೋಡಿ ಅಮರಕಾಂತನ ಸಾಹಸವನ್ನು !

ರೇಣುಕಾ— ನಮಸ್ತೆ ಒಡೆಯಾ !

ಅಶೋಕ— ರೇಣುಕಾ ನಿನ್ನ ಪಾಲನೆಯು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು. ಬೆಳಗುತಿದೆ ನಿನ್ನ ಪಾಲನೆಯ ಕುವರಾ ಬೆಳಗುತಿರುವನು, ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಜನಹಿತ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ.

ರೇಣುಕಾ— ಒಡೆಯಾ, ಈ ಹರಿಜನಳ ಪಾಲನೆಯಿಂದಲ್ಲಾ ದೀನ ಬಂಧುವಾದ ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಯ ಅಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಅನಾಥ ಮಗು ಈ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಂಡಿತು.

ಅಶೋಕ— ಹೀನ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೈನೀಡುವವರು ಹೊಲೆಯರು ಬಾಳಿನ ಕಣ್ಣಾಗಿ ಜನನಕ್ಕೆ ತಾಯಿಯಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ಹೀನನಡೆತಿಗೆ ಮಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಂಕಿತರಾಗಿ ಬಾಳದೆ ಕುಲಕೆಲ್ಲಾ ಗುಣದ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ನಿನ್ನಿಂದ ಕಾಣಲಿ ತಾಯಂದಿರು.

ರೇಣುಕಾ— ಬಾಪೂಜಿ ಇನ್ನೆಂದು ಬರುವನು ಅಮರಕಾಂತನಿಲ್ಲಿಗೆ.

ಅಶೋಕ— ಇಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡ ಮೇರೆಗೆ ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿರುವರಂತೆ.

ರೇಣುಕಾ— ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆನಂದವಾಯಿತು ಬಾಪೂಜಿ ಅಮರಕಾಂತನು ಬಂದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಭಿಟ್ಟಿಮಾಡಿಸುವಿರಾ.

ಅಶೋಕ— ಮಗನು ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಾಣದಿರುವನೇ, ರೇಣುಕಾ ನೀನು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಡೆ ನಾನು ಕಕ್ಕನನ್ನು ಕಂಡು ಬರುವೆ. (ಹೋಗುವಳು) ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕುಲವಲ್ಲ ಗುಣವೇ ಹಿರಿಮೆ ಎನ್ನುವದನ್ನು ಕಾಣಲಿ ಜಗತ್ತು ಅಮರಕಾಂತ ರೇಣುಕೆಯ ಜೀವನದಿಂದ.

ಪದ ರಾಗ : ಬಾಗೇಶ್ರೀ ತಾಳ : ತ್ರಿತಾಲ

ಮಾನ್ಯಗುಣಧರ್ಮದ ತೇಜದಾ| ಧನ್ಯ ಜನಗಣ ಶ್ರೀಯಜಗದಾ||ಪ||
ಕುಲಮದ ಧನಮದ ವಿನಾಶ ಮಾನವನಾ |

ಗೈಯುತೆ ಸತತ ವಿಷಭಾವನಾ || (ಹೋಗುವನು)

(ಸಭೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಕಾಂತ, ಕುಸುಮ, ನರೇಂದ್ರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಲೆ
ಹಿಡಿದು ಬರುವರು.)

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ನರೇಂದ್ರಾ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಇಂದಿನ
ನಿನ್ನ ಭಾಷಣವು ಸಭಿಕರನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿತು ನಿನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು
ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಯಿತು.

ನರೇಂದ್ರ— ಈ ಅಗಷ್ಟ ೧೫ ನೇ ದಿನವೇ ಸರ್ವ ಭಾರತಿಯರಿಗೆ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ತಂದ ಶುಭದಿನ ಸತ್ಯಶಾಂತಿ ಅಹಿಂಸೆಗಳಿಂದ ದೇವಮಾನ
ವತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಯುಗ ಪುರುಷ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ
ಸತ್ಕಲವೆ. ಸಾಧನದಿಂದ ನಾಡದೇವಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಂಡ
ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ತಂದಿತು.

ಕುಸುಮ— ನಿಜವಿದೆ ನರೇಂದ್ರಾ, ಭಾರತಾಂಬೆಯು ತನ್ನ ಮಕ್ಕ
ಳೊಳು ಅಕ್ಕರದಿ ನಲೆಯುತಿರುವಳು ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸುದಿನದಿ !

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಇವಳ ಭಾಷಣವಂತೂ ಸ್ತ್ರೀ ಕುಲಕ್ಕೆ ಅದರ್ಶವಾ
ಗಿತ್ತು. ಎಷ್ಟಾದರೂ ವಿದ್ಯಾವತಿ, ನಾನು ಹೊಗಳುವದೇಕೆ, ಜನವೇ ಇವ
ಳನ್ನು ಬಾಯ್ತುಂಬ ಬಣ್ಣಿಸಿತು. ನರೇಂದ್ರಾ, ನಿಜವಾಗಿ ಅದರ್ಶ ದೇಶಭಕ್ತ
ನೆಂದರೆ ನೀನೆ !

ನರೇಂದ್ರ— ಹಿರಿಯರಾದ ತಮ್ಮ ಅಶೀರ್ವಾದ. ನಡೆಯಿರಿ,
ಹೋಗುವಾ. (ಹೋಗುವರು. ನಗುತ್ತ ಅಶೋಕ ಪತ್ರಓದುತ್ತ ಬರುವನು)

ಪ್ರವೇಶ ೧೭. ಶ್ರೀಕಾಂತನ ಬಂಗ್ಲೆ

(ಶ್ರೀಕಾಂತ, ಕುಸುಮ, ನರೇಂದ್ರ ಬರುವರು)

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹಾಂ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಎಪ್ಪಾ, ನಿಮಗ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಮನಿ ಬಾಗಲದಾಗ ಕುಂತಾರಿ, ದಾರಿ ನೋಡಕೊಂತ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಲಿಕ್ಕೆ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತಾಡಲು ಕುಳಿತರೆ ಸಾಕು. ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಹಣ ವೈಯಲೂ ಜನರು ಬಂದರೆ ನನಗಂತೂ ಈ ವ್ಯವಹಾರವೇ ಸಾಕಾಗಿದೆ.

ಕುಸುಮ— ಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡುವದೇನು? ಹೋಗಿ ಅಂದರೆ.....

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹಾಂ! ನಿಜ ನಿಜ, ನರೇಂದ್ರಾ ಕುಳಿತುಕೋ ಈಗ ಬಂದೆ. ನಡೆ ಕಲ್ಲಪ್ಪ ನಡೆ. (ಹೋಗುವರು.)

ನರೇಂದ್ರ— (ಕೈಹಿಡಿದು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ನಗುತ್ತ) ಕುಸುಮಾ, ಹೇಗಿದ್ದಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಪತಿರಾಯರು. (ಶ್ರೀಕಾಂತ ಕೆಮ್ಮುತ್ತ ಬರುವನು)

ನರೇಂದ್ರ— ತಾಯೋ, ನೀವು ಹೇಳಿದ ಆ ಬುಕ್ಕನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಕುಸುಮ— ಏನು ಮರೆತಿರುವಿ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹಿ, ಬಡ್ಡಿ. (ನಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವನು.)

ಕುಸುಮ— ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಟವು ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನವನೆಂದು ನಂಬಿರುವರು, ವಂಚನೆಯ ಭೇದವಿಲ್ಲ ಅವರೆದೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಯೆ ತುಂಬಿದ ಮುದಿತನದ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ.

ನರೇಂದ್ರ— ಜಗವನು ಕುಣಿಸುತಿರುವ ಮಾಯೆಗೆ, ಮಾನವರು ಮಣಿದು ಉರುಳದಿರುವರೇ, ಅವಳ ಚರಣವಡಿಯಲ್ಲಿ!

ಕುಸುಮ— ಬೀಸಿದ ನಿನ್ನ ಸಾಹಸದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿದೆ ಮನ ಬಯಸಿದಂತೆ ಭೋಗಿಸಲು ಕಾಮಿನಿಕಾಂಚನಗಳು!

ನರೇಂದ್ರ— ಅವೆಲ್ಲ ಒದಗಿರುವದು, ನಿನ್ನ ಬಲದಿಂದಲೇ! ಕುಸುಮಾ (ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ) ಇಷ್ಟು ಮಾಡು. ಅಶೋಕ-ಶ್ರೀಕಾಂತರ ಆ ತಂದೆ-ಮಕ್ಕಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವೆ ದ್ವೇಷಾನ್ನ ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು. ಶ್ರೀಕಾಂತ ನನ್ನ ಕಂಡು ಈಗ ಬರುವೆ. (ನಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವನು)

ಕುಸುಮ— ಪೆಣ್ಣಣಿಯ ಕಣ್ಣಿನ ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಕುಣಿಯುವವು ನರಕುರಿಗಳು.

ಪದ— ರಾಗ: ಖಂಬಾವತಿ, ತಾಳ: ತ್ರಿತಾಳ
ನವಭಾವಾ ನಾರಿ ಬಹು ರೂಪ | ನಟಿಸಿ ನಾನೇ ನಟನಟನೆ ಭಾವದಿ |
ನಾನೇ ಜವದಿ ತಾ | ಸಾಧಿಸುತೆ || ಪ || ತೋರಿ ತೋರಿ ಸ್ತ್ರೀ ಕುಮತಿ
ಭಾವದಿ | ಸರಸದಿ ಮೋಹಿಪ ನೀರೆ ವಿಷಮನಾ ||

ಅಶೋಕ— ಕುಸುಮಾ ತಾಯಿ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಿರುವನೇ ?

ಕುಸುಮ— ಅಶೋಕ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಬೇಸರಿಕೆಯೇ ? ಮನೆಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ, ಬಂದರೂ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತಾಡುವದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಪರಾಧವೇನಿದ್ದರೂ ಕ್ಷಮಿಸು ಅಶೋಕ.

ಅಶೋಕ— ತಾಯಿ, ನಿನಗೇಕೆ ಈ ಭಾವನೆ ? ನಾನಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಸರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವನಲ್ಲ. ಈ ಮನೆಯೊಳಗೆ ನನಗೇನು ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ.

ಕುಸುಮ— ಆವರ ಸ್ವಭಾವವು ನಿನಗೇನು ಹೊಸದಲ್ಲಾ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲಾ. ದೂರಿರುವದೇಕೆ ? ಈ ಬಂಗಲೆ, ಸಂಪದ ನನ್ನದಾಗಿರಲು, ಮನಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಉಂಡು ಸುಖವಾಗಿ ದಿನಗಳೆಯಬಾರದೇ ?

ಅಶೋಕ— ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಿ ಸಾರೆ ಸಲುಹಿದ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಉಪಕಾರದ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತಿರುವ ನಾನು ಮತ್ತಾವನ ಸಂಪದಕ್ಕೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಋಣಭಾರವ ಹೊರಲಿ, ದುಡಿದು ತಿನ್ನಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ ಕಕ್ಕನು ಇಲ್ಲವೆ ?

ಕುಸುಮ— ಏಕೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಲು ನಿನಗೆ ಬೇಸರಿಕೆ ನಿಜ ಸಹಪಾಠಿಗಳಾಗಿ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಓದುವಾಗ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ತಂಗಿಯಂತೆ ಕಂಡು ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೆ ನಾನು ತಬ್ಬಲೆ ಬಾಲೆಯೆಂದು ಪ್ರೀತಿ ಸುತಿದ್ದೆ ಆ ಪ್ರೇಮವಿಂದು ಅಳಿದು ಹೋಯಿತು ಈ ವಿನಾಹದಿಂದ ದೂರು ಮಾಡಿದೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಮನೆಯ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸು ಅಶೋಕಾ (ಕಾಲು ಬೀಳುವಳು ಮೇಲೆತ್ತುವನು. ನರೇಂದ್ರ ತ್ರೀಕಾಂತನಿಗೆ ತೋರಿಸುವನು)

ಅಶೋಕ— ದೈವ ಬಲದಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಈ ಭಾಗ್ಯ, ನಿನ್ನ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಕ್ಕನ ಮುದಿಮೋಹವಿದು ನಮ್ಮೀರ್ವರ ಆ ಸದ್ಭಾವನೆ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಆತಂಕಿಸಿದ್ದು.

ಕುಸುಮ— (ಶ್ರೀಕಾಂತನನ್ನು ನೋಡಿ) ಅಶೋಕಾ ಬೇರೆ ಭಾವ ನೆಯಿಂದ ಕಾಣಬೇಡ ನನ್ನನ್ನು ನಾನು ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಸ್ವರೂಪಳು.

ಅಶೋಕ— ಮರೆಯಲಾರೆ ಮನದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ; ನಿನ್ನೊಳಿರಿಸಿದ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಚುತಿಯಿಲ್ಲ ನೀನೆನ್ನ....

ಶ್ರೀಕಾಂತ—ಅಶೋಕಾ ಎದೆ ಕೊರೆಯುವ ಮುಂದಿನ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನುಡಿಸದಿರು.

ಅಶೋಕ— ಚಿಕ್ಕಸ್ವಾ.

ಕುಸುಮ—(ಶ್ರೀಕಾಂತನನ್ನು ಅಪ್ಪಿ) ನೋಡಿ ಈ ನೀಚನು ನಾನು ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯಿಂದರೂ ಕೇಳದೇ ಬಲಾತ್ಕರಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದಾ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿ ಬರುವವಳಿದ್ದೇ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೀವೆ ಬಂದಿರಿ (ಅಳುವಳು)

ನರೇಂದ್ರ— ಇದೇನು ಕುಸುಮಾತಾಯಿ ಅಳುತ್ತಿರುವಿರೇಕೆ ?

ಕುಸುಮ— ನರೇಂದ್ರಾ ಈ ನೀಚನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ (ಅಳುವಳು)

ನರೇಂದ್ರ— ಅಂದರೇ !

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಕೈ ಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗಿದನೇ, ಈ ಕುಲಾಧಮಾ ಮಾತೆ ಯನು ಮಮತೆಯವಳೆಂದು.

ನರೇಂದ್ರ— ಹರೇರಾಂ (ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು) ಶ್ರೀಮಂತರೇ, ಎಳೆತನದಿಂದಲೂ ಈವರು ಗೆಳೆಯರು ನಾನೊಪ್ಪಲಾರೆ, ಅಶೋಕನಿಂದಾ ಈ ಪ್ರಮಾದ ಘಟಿಸಿದೆಯೆಂದು.

ಕುಸುಮ— ಪವಿತ್ರವಾದ ನನ್ನ ಪತಿಶೀಲವನ್ನೇ ಹಾಳು ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದ ಪಾಪಿ ನನ್ನ ಪತಿದೇವ ಬಾರದಿದ್ದರೇ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಅಶೋಕಾ ! ಇವನು ಇಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಭೇ ಭೇ ನೀವೇನು ಹೇಳಿದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಲಾರದು.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ ಈ ಕಪಟಿಯ ಪೇಯ ನಡತೆಯನ್ನು.

ಅಶೋಕ— ಚಿಕ್ಕವ್ವಾ, ಕಂಡ ದೃಶ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವು ನಿನ್ನ ಮನ ದಲ್ಲಿ ವಿಷ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದೆ ನನ್ನ ಮನದ ನಿರ್ಮಲ ಭಾವವನ್ನು ಕಂಡ ನೀನು ಹೀಗಾಡಬಹುದೇ. ಸತ್ಯಕ್ಕೂ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಈ ಕುಸುಮಾ ತಾಯಿ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಮುಚ್ಚು ಬಾಯಿ ಮಾತೃದ್ರೋಹಿ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದರೂ ಆದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಾ! ಹೃದಯ ಇಬ್ಬಾಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೀನೆಸಗಿದ ದೃಶ್ಯವಲೋಕನದಿಂದ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಪಾಪ ವಿದೆಯೇ ಅಶೋಕಾ.

ನರೇಂದ್ರ— ಏನು ಅಶೋಕಾ, ವೇಷವನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾತ್ವಿಕ ಶಾಂತಿ ರೂಪ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ ಮಾತೆಯನ್ನು ನೋಡಿಸುವ ಕಪಟರೂಪ.

ಅಶೋಕ— ವಂಚಕಾ, ಮಿತ್ರತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಗೆ ಬಗೆದಿರುವ ನಿನ್ನಂತೆ ಹೀನ ಹೊಲೆಯನು ನಾನಲ್ಲ.

ನರೇಂದ್ರ— ಅಶೋಕಾ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಮಸಿ ಬಳಿಯುವ ಈ ದೇಶಭಕ್ತನ ವೇಷವು ಮುಚ್ಚಲಾರದು. ನೀನು ಮಾಡಿದ ನೀಚ ಕೃತ್ಯವನ್ನು

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಇವು ನಿನ್ನಂಥವನಿಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲದೆ ನನಗಲ್ಲ ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಮನವು ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯಬಲ್ಲದೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ಮನೆಮುರುಕಾ, ನಿಮ್ಮ ವೇಷದಿಂದ ಮಂದಿಯನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತ ಶಬ್ದಾಡಂಬರದ ಡಾಂಭಿಕತನ ಬೀರುವ ಗೋಮುಖ ವ್ಯಾಘ್ರರೂಪಿಗಳು ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು.

ಅಶೋಕ— ಪರ ಹೆಂಗಳೆಯರಲ್ಲಿ ಮಮತೆ ತೋರಿ, ಅವರ ಸಂಪದ ವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ, ಅವರ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ವಂಚಿಸುತ್ತಾ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವ ನಿನ್ನಂಥ ಮಾನವಿ ರಾಕ್ಷಸನು ಇಂಥಾ ಜಿನಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮನ ಮಾಡುವನಲ್ಲದೆ ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಆತ್ಮಕುಡ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಈ ಜನಸೇವಕನ ಮನವು

ಮಾತೆಯನ್ನು ಮೋಹಿಸುವ ಹೊಲೆಮನವಲ್ಲವೆಂದು ಜಗದೀಶನ ಪಾದಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳುವೆ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಇವಳು ಬೇಡೆಂದು ಬೇಡಿದರೂ ಬಲುಮೆ ತೋರಿದ ನಿನ್ನ ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತಿರುವರೋಷಾ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲೆಗೈದರೂ ಶಾಂತವಾಗಲಾರದು ಅಣ್ಣನ ಮಗನೆಂದು ಜೀವಾಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳಲೆಂದು, ವಂಶಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನೆಂದು, ಸರ್ವಸಂಪದವನ್ನು ನಿನಗಾಗಿ ಕಾದಿಟ್ಟಿ ಅಶೋಕಾ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಸಣಗೂಡಿಸಿತು ಈ ನಿನ್ನ ದುರ್ನಡತೆಯಿಂದ.

ಕುಸುಮ— ಪರಪುರುಷರ ಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಯದ ಈ ಕುಲವಂತ ಕನ್ನೆಯ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಕಲಂಕ ತಂದಿದ್ದನು.

ನರೇಂದ್ರ— ಸಾಹುಕಾರರೇ ಕೈಲಾಗದವರು ಭಿಕ್ಷುಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಂತೆ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಚರಿತಾರ್ಥವಾಸನಾವುರ್ಣತೆಗಾಗಿ ಹಾರಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಈ ಗಾಂಧಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ.

ಅಶೋಕ— ಗಾಂಧಿಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಅರವತ್ತುವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅವಿ ಶ್ರಾಂತವಾಗಿ ದುಡಿದು, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ತಂದ ಗಾಂಧಿಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ಮತಭಾಷೆಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟದಿಂದ ಭಾರತಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ತಂಭವನೆ ಕೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ದೊಂಬಿಯನ್ನೇ ಶಾಂತಿ ಪಾಠದಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಸಮತಾ ಭಾವವನು ಸಮಾಜ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವದು ಇದೇ ಗಾಂಧಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ. ಪರಕೀಯ ರಿಂದ ಪರಿಪರಿಯ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ, ಅಸಂಖ್ಯ ಬಂಧು-ಭಗಿನಿಯರ ತಾಯ್ತಂದೆ ಕಂದಮ್ಮಗಳ ರಕ್ತಮಾಂಸ ಕರ್ಮಮದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸೀ ನೃತ್ಯವನೇ ಗೈದ ಬ್ರಿಟೀಶರ ಅಖಂಡ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಡಿಸಿ, ಏಕಭತ್ಯದಿಂದೊಪ್ಪುವ ತ್ರಿವರ್ಣ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನೇ ಹಾರಿಸಿದ ಗಾಂಧಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ....

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಸ್ಟಾಪ್‌ಯುಎಸ್ ಲಚ್ಚರ, ಕಲ್ಯಾಣ ಹೊರದೂಡು ಬಂಗಲೆಯಿಂದ.

ನರೇಂದ್ರ— ಸಾವುಕಾರರೇ ಸಹನೆಯಿರಲಿ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿಯಲ್ಲ ಹೊರದೂಡು.

ಅಶೋಕ— ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಾ ನಿನ್ನ ಮೃತ್ಯುವಿಗಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಈ ನಾರಿಯು ನಿನ್ನ ಸಂಪದಕ್ಕೆ ಬಾಯ್ತೆರೆದು ಕುಳಿತಿರುವ ಈ ನಿನ್ನ ಹಿತಶತ್ರುವು, ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಈ ಬಂಗಲೆಯ ನೆಲಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ರಕ್ತದಿಂದ ಥಳಿಹಾಕಿ ಬರಲಿರುವ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ನಿನ್ನ ದೇಹವನೆ ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ಈ ಜಾರಿಣಿಯೊಡನೆ ಸರಸವಾಡುವನು ಮರೆಯದಿರು (ಹೋಗುವನು ಶ್ರೀಕಾಂತ ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವನು ಕುಸುಮ ನರೇಂದ್ರ ನಗುತ್ತ ಕೈಹಿಡಿದು)

ಕುಸುಮ— ನರೇಂದ್ರಾ ಹೇಗಾಯಿತು.

ನರೇಂದ್ರ— ಬೆಕ್ಕಸಬೆರಗಾಯಿತು ಜಗವು, ನಿನ್ನ ಚಾತುರ್ಯದ ನಟನಾ ಕಲೆಗೆ (ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನಗುತ್ತ ಹೋಗುವರು ಕಲ್ಯಾಣೋಡಿ ಹಣೆ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ರಸ್ತಾ ಪಡದೆಯು ಮುಂದೆ ಬರುವನು)

ಕಲ್ಯಾಣ— ನೋಡಿದ್ದೆನಪಾ ದೈವಾ, ಹೆಣ್ಣಿನಜಾಲಾ ಸಾವಕಾರನ ಕಣ್ಣಾಗ ಮಣ್ಣಿನವಗದು ನರೇಂದ್ರಪ್ಪನ ಜೊತೆಗೆ ಚಕ್ಕಂದ ಆಡುತ್ತಾಳೆ; ಮತ್ತೆ ಮ್ಯಾಲೆ ಗರತಿ ಹಂಗನೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ, ಕೊರಡು ಕೊನರಿತೇನಿ ಸುನ್ನು ಗದ್ದಾಹಾಕತಾನ ಈ ಮುದಿಸಾವಕಾರ ಈ ಹಗರಣದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೊತೆಗೆ.

ಪದ ರಾಗ : ಸಾರಂಗ ತಾಳ : ಎಕತಾಳ

ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಿರಿಮೆಯ ಮಾಯಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ | ಬನ್ನಬಟ್ಟು ಬಳಲುವದು ಜನಾ | ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಳವ ಆರಿತವರಿಲ್ಲಾ | ವಶವಾದರು ಜನ ಹರಿಹರ ಬಮ್ಮರು || ಪ || ಹೆಣ್ಣಿನ ಶೀಲವ ಮೆರೆಸಿತು ಫ್ಯಾಶನ್ ಮಣ್ಣುಗೂಡಿಸಿತು ಸತಿಪತಿ ಧರಮ | ಬಗೆಬಗೆ ತಿನ್ನುಸಿನ ಬಂಟರನೋಡುತ | ಸೊಗಸಿನ ಉಡು ಪಿನ ಬಿಂಕದಿ ಮೆರೆಯುತ | ಕೊನೆಯಲಿ ಗಂಡನ ಬಾಯೊಳು ಮಣ್ಣು | ಹಾಕಿ ಕೈಯಕೊಟ್ಟೊಡುವರು || ೧ || ಹಡೆದತಾಯಿ ಮನೆ ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮರೆತು ಮೋಹ | ಪರ ಸತಿಯೊಳಿಡುತಲಿ ಚಿನ್ನ ಹೊಲಮನೆಯು ನುಣ್ಣಿಗೆ ಸಾಗುತೆ | ಮಣ್ಣಿಗೆ ರೊಕ್ಕವು ಸಿಗದಣ್ಣಾ || ೨ || ಕಲಿಯುಗ ದರುಮವು ಬದಲಿಸಿತಣ್ಣ | ಮಳೆಬೆಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕೂಳಿಲ್ಲಣ್ಣಾ | ತಾಯಿಮಗ ನೊಳು ಅಣ್ಣತಂಗಿಯೊಳು | ಸರಸವಾಡುವರು ನೊಡಣ್ಣಾ || ೩ ||

ದ್ವಿತೀಯಾಂಕ ಮುಗಿದುದು

ತೃತೀಯಾಂಕ

ಪ್ರವೇಶ ೧೪. ಯಮನವ್ವನ ಮನೆ

ಕನಕಿ— ಯವ್ವಾ ನಾ ಮರೆವಲ್ಲೆ ಇವನ ಮನಿಗೆ ಹೋಗಾಕಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಏನ ಮಾಡಿದ್ದು ಬಿಡಾವಲ್ಲ ಈ ಕಲ್ಯಾಣ, ನಿನ್ನ ಎಳೆ ಕೊಂಡು ಹೋಗತೀನಿ.

ಯಮನವ್ವ— ಏ, ಏ ತಮ್ಮಾ ತಡಿ, ಹಂಗ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ.

ಕನಕಿ— ಕಳಸಬ್ಯಾಡಯವ್ವಾ ಇವನ ಜೊತೆಗೆ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಅತ್ತಿ, ಹಿಂದೆ ಡೊಗ್ಗಿದ್ದ ಬಿಡಾವಂತಾ ತಿಳಿದೇನು ಏ ಹುಡುಗಿ ನಾಯಾರ ವಿರಭದ್ರದೇವ್ರ ವಕ್ಕಲು ಈಗ ಈರನ ಅವತಾರತೊಟ್ಟ ನಂದ್ರ ತಾಯಿ ಮಗಳು ಕುಣತಾ ಮಾಡಿರಿ ಕುಣತಾ.

ಯಮನವ್ವ— ಏ ತಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಒಂದಿದ್ರಲ್ಲಾ ಸಂಸಾರ ನಡಿಯೋದು.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಅಂದ್ರ ಈಗ ಅಕಿ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗು ಅಂತಿ ಯೇನು?

ಕನಕಿ— ಏ ನೀ ಅತ್ತಿ ಅಲ್ಲ ಕತ್ತಿ, ನೋಡಿದೇನಯವ್ವಾ ಹೆಂಗ ಮಾತಾಡತಾನ ಇವಾ ದಿಕ್ಕೇಡಿ, ಇವನ ನಾಲ್ಕಿ ಸೇದ್ಲಿ.

ಯಮನವ್ವ— ಈಕಿಮ್ಮಾಲೆ ನಿನ್ನ ಸಿಟ್ಟು ಯಾಕ ಬಂತು? ನೀ ಯಾಕ ಮನಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಂದೀ?

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಅಕೀನ ಕೇಳು, ಗಂಡ್ನಾಗಿ ನಾ ಏನ ಹೇಳ್ಲಿ?

ಯಮನವ್ವ— ಏನ ನನಮಗಳ!

ಕನಕಿ— ಸಮ್ಮಸುಮ್ಮನ ನೀ ಯಾರ್ನ ನೋಡಿ ಅಂತಾ ದೋಸಾ ಹೊರಿಸ್ಯಾನ, ಇವನ ಬಾಗಲಿಗೆ ಬೇಲೀ ಬಡಿಲೀ?

ಯಮನವ್ವ— ಹಂಗ ಸುಮ್ಮ ನನ್ನ ಮಗಳು ನೋಡಾಕೆಲ್ಲಾ ಹೊಟ್ಟಾಗಿನ ಕಳ್ಳ ಕೊಯ್ದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಾಗ ಕೊಟ್ಟಿರಾರಂದಮ್ಮಾಲೆ ಕಾಣದ ದೋಸಾ ಹೊರಸಬಾರ್ರು.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಹಂಗ ನುಣುಪ ಮಾಡಿ ಮಾತಾಡತಾಳ ನೋಡು ಕುಣಕಲಾಡಿ.

ಯಮನವ್ವ— ಏ ತಮ್ಮ, ಎಲ್ಲರ ಮನ್ಯಾಗೂ ದ್ವಾಸಿಗೆ ತೂತು ಇದ್ದದ್ದು, ಸುಮ್ಮ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗು.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಊ ಹೂ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಗಳು ತಪ್ಪಾತೂ ಅಂತಾ ಈ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾಲು ಹಿಡದಾಗ, ಈಕೆ ನಮ್ಮ ಮನಿ ಹೊಸ್ತಲಾ ತುಳಿ ಯೋದು.

ಯಮನವ್ವ— ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಂತಾ ಕಕಲಾತಿಗೆ ಮಗಳ್ಳ ಕೊಟ್ಟ ಈಗ್ಗಿಂಗ ಮಾತಾಡ್ತಿಯಲಾ

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಈಕೆ ದೊಡ್ಡಕೆ ಆಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ತೆರವಿನ ಹಣ ನುಂಗಿ ಕುಂತಿ, ಮತ್ತ ವರ್ಷಾ ವರ್ಷಾ ದುಡಿದದ್ದು ನಿನಗ ಕೊಟ್ಟಿ. ಈಕೆ ಲಗು ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಲಿದ್ರ ನನ್ನ ನುಂಗತಿದ್ದಿ.

ಯಮನವ್ವ— ಇಂತಾದು ನಮ್ಮ ವಂಶದಾಗ ಇಲ್ಲಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಮಗಳ್ಳ ಗಂಡನಮನಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡೋದು ಆಲ್ಲೇನವಾ

ಯಮನವ್ವ— ಹಂಗೆಲ್ಲಾ ಮುಂದ ಮಾತಾಡಬ್ಯಾಡ. ನಾನಂದ್ರ, ಏನಂತಾ ತಿಳಿದೀ, ನಾ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದಾಕೆ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ತಳೀನ ಹಂಗ ಹೊಂಟೈತಂದ ಮ್ಯಾಲೆ, ಚಾಳಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕ ಯತ್ತಿ !

ಯಮನವ್ವ— ನೀ ಹಿಂಗ ಆಡ್ತಾದಿಡ್ಡಿ ಮಾತಾಡಿ ಅಂದಮ್ಮಾಲೆ, ನನ್ನ ಮಗಳ್ಳ ಕಳ್ಳದಿಲ್ಲಾ, ಕಳ್ಳದಿಲ್ಲಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಕೆಟ್ಟ ಯತ್ತೀ, ಇಲ್ಲಿ

ಯಮನವ್ವ— ನಿನ್ನ ತೆಲಿ ಕೆಟ್ಟಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನನ್ನ ತೆಲಿ ಕೆಟ್ಟಿಲ್ಲಾ. ಮಗಲ್ಲ ಗಂಡನ ಮನಿಗೇ ಕಳಸ ದಿಲ್ಲಾ ಅಂತಾ ಹೇಳ್ತಿಯಲ್ಲಾ. ಮುದಿಕಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ತೆಲಿ ಕೆಟ್ಟಿತಿ.

ಯಮನವ್ವ— ಎಲಾ ಮೂಳಾ, ನನಗ ಮುದಕೇ ಅಂತೀಯಲಾ ಒಂದ ಮಗಳ ತಾಯ್ಗೆ, ಐ ನನ ದೈವಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಐ ನನ ಕರ್ಮ! ಅಗಸರ ಮುದಿಕತ್ತಿ ಆಗೀದಿ. ತೀಡಿ ಕೊಂತಿಯೇನ, ಪುಗ್ಗಾ ತಕ್ಕೊಂತಿಯೇನ, ಒನಪುವೈಯ್ಯಾರ ಮಾಡ್ತಿಯೇನ ನೀನ ಹಿಂಗ ಇದ್ದವ್ಯಾಲೆ ಮಗಲ್ಲ ಹೆಂಗ ಬಾಳೇ ಮಾಡಿಗೊಟ್ಟಿಯೇ ಎವ್ವಾ ಏಳಮಕ್ಕಳ ತಾಯವ್ವಾ !

ಕನಕಿ— ಇಲ್ಲಿ ಹೋಗು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀ ಏನ ಹೇಳ್ತಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನೀ ಬರಬ್ಯಾಡ ನಡುವೆ ಮಿಡಿಚಿ, ಒಂದ ಹೊಡತಕ್ಕ ಮಡಚಿ.

ಯಮನವ್ವ— ಇಗಾ ತಮ್ಮಾ, ಸಿಟ್ಟಿನ ಕೈಯಾಗ ಬುದ್ದಿಕೊಟ್ಟಿ, ಕೆಡ್ತಾರ್ಯಾರು? ಹಂಗ ಮಾಡಬ್ಯಾಡಾ. ಬಾ ಕುಂತ್ಯಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಇದೆಲ್ಲ ಉಪಚಾರ, ನಿನ್ನ ಹೊಸಾ ಅಳಿಯಾಗ ಮಾಡು, ಹೊಸಾ ಅಳಿಯಾಗ.

ಯಮನವ್ವ— ಆಯ್ಯ, ಅವನ್ಯಾರಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನಿನ್ನ ಮಗಳ ಹೊಸಾ ಗೆಣಿಕಾರಾ.

ಕನಕಿ— ಸುಳ್ಳು, ಇದೆಲ್ಲಾ ಬಾಯಿ ಉಪಚಾರ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಸಮಕ್ಷಮಾ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿನಲೇ. ಅಹಾಹಾ ರುದ್ರಾ.

ಯಮನವ್ವ— ಆಯ್ಯಯವ್ವಾ ಬರ್ಯೋ.

ಕನಕಿ— ಆಯ್ಯಯ್ಯ ಯವ್ವಾ ನಡಮುರಿತಾನಾ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— (ಮುದುಕನ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಬರುವನು) ಅಹಾಹಾ, ಕಲ್ಲಪ್ಪಾ ಶಾಂತಿ ಶಾಂತಿ.

ಯಮನವ್ವ— ಬಿಡು ನಮ್ಮಪ್ಪಾ ದೇವರ ಬಂದಂಗ ಬಂದಿ ನೊಡಿದ್ಯಾ ಹುಡುಗಿ ಡುಬ್ಬಾ ಹಸರೆರೇತಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ — ಡಾಂಬರ ಕಾಸಿ ಡುಬ್ಬಕ್ಕಬಡಿ ಹಸರಬಾರ ಹೋಗತಾವ
ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಏನಪ್ಪ ಇದು ವೀರಾವೇಶ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ — ನನ್ನ ಹೆಣ್ಣಿ ಕಳ್ಳಂದ್ರ ಇಲ್ಲಾ ಅನಬೇಕ ಯಜಮಾನ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಕುಳಿತುಕೊ ನಾನೆಲ್ಲಾ ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ
ನಿಮಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲಾ (ಸ್ವ) ನಾನು ಚಿಂತಾಮಣಿ ತೆಗೆದುಕೋ ಈ
ಮದ್ದನ್ನು (ಪ್ರ.) ಹೋಗಿ (ಯಮನವ್ವ ನಗುತ್ತ ಹೋಗುವಳು) ಎಂದಿಗೂ
ಹಾಗೆನ್ನಬಾರದು ಪತಿ ಇದ್ದೆಡೆಪತಿ, ಪತಿಯಿದ್ದೆಡೆ ಪತಿ ಇವರೀವರು ಕೂಡಿ
ಮಾಡಿದರೆ ಸಂಸಾರ. ಏನಮ್ಮ ಕನಕಮ್ಮಾ ನೀನು ಸಣ್ಣವಳು ಒಳ್ಳೆನ
ಬಾರದು ಗಂಡನಿಲ್ಲಿ ನೀನಿಲ್ಲಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ — ಹಿಂಗ ಹೇಳಪ್ಪಾ ಇದು ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಮಾತು.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೊ ನಾನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ — ನಾ ಕುತಗಂತೀನಿ ನೀ ಹೇಳ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಏನಮ್ಮಾ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿರಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪಚಾರ
ಮಾಡಿ ಸಿಟ್ಟು ಇಳೀಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಇಲ್ಲವೇನಮ್ಮಾ

ಯಮನವ್ವ — ಅದಾವು (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ)

ಕಲ್ಲಪ್ಪ — ಲೇ, ಹಂಗ ಕಣ್ಣು ಮೂಗು ಅಕ್ಕಸಬ್ಯಾಡ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೊ ನಾನು ಹೇಳತೀನಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ — ನಾ ಕುತಕೊತೀನಿ ನೀ ಹೇಳು.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಹಾಗೆ ಹಂಗಸರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆದಲ್ಲಾ ತಂದು
ಕೊಡಿ ಕುಡೀಲಿ.

ಯಮನವ್ವ — (ಕಾಣುವಂತೆ ತಪ್ಪಲ ರಸವನ್ನು ಹಿಂಡಿ) ತಗೊಕುಡಿ

ಕಲ್ಲಪ್ಪ — ಲೇ, (ಎಳೆಯಲು ಹೋಗುವನು ಯಮನವ್ವ ಕನಕ
ಮೆಟ್ಟಿ ಬೀಳುವರು)

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಛಿ, ಛಿ, ಈ ನಡತೆ ಸರಿಯಲ್ಲಮ್ಮಾ, ನೀನು ಬಾ,
ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ನೀನೇ ಕುಡಿಸು.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಮತ್ತೇನಂದ್ರೀ. (ಕನಕಿ ಹೆದರಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿದು)

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳು.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನಾ ಕುಂದರತೀನಿ ನೀ ಹೇಳ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ ಕುಡಿದು, ನೀನು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಹಾಲು ಬೆಲ್ಲವಾಗಿರಿ. (ಯಮನವ್ವ ಕನಕಿ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಳು ಕನಕಿ ನಗುತ್ತ ಹೋಗಿ)

ಕನಕಿ— ಹಂಗ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ಕುಡಿ, ನೀ ಹಂಗ ಹೇಳ್ತ ಹಂಗ ಕೇಳ್ತಿನಿ (ಕುಡಿಸುವಳು)

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಇದಕ್ಕೆನ್ನಬೇಕು ಚಾನ್ಸ್.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— (ಎಲ್ಲರನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುವನು) ಹೆಣ್ಣು ಅನಬೇಕು ನಿನಗ, ಅತ್ತಿ ಅನಬೇಕು ಇಕೇಗ, ಅಳಿಯಾ ಅನಬೇಕು ನನಗ, ಸ್ವಾದರ ಮಾವಾ ಅನಬೇಕು ಇವಗ !

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಹೋಗಪ್ಪಾ, ಸಾಹುಕಾರರ ಮನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಹೋಗದೇನ ಮಾಡ್ಲೆಪ್ಪಾ, ನಮ್ಮನ್ನ ಕಳಸಾಕಿ ಈಟಿ ರಾಜೀ ಮಾಡೀರಿ. ಮತ್ತೇನೈತಿ ಮಾವಾ, ಹೊಡಿ ಹೋಳಿಗಿ ತುಪ್ಪಾ. (ನಗುತ್ತ ಹೋಗುವನು)

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಹೇಗಾಯಿತು ಯಮನವ್ವಾ.

ಯಮನವ್ವ— ಐ ನನ ಗಿಳಿಯೇ, ಇದ್ದರ ನಿನ್ನಂತಾ ಬುದ್ದಿವಂತಾ ಇರಬೇಕು. ಮನ್ಯಾಗ ಕೆಲಸಾ ಮಾಡಾಕ ಇಲ್ಲಂತಾ ನನ್ನ ಮಗಳ್ಳ ಇವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ.

ಕನಕಿ— ಇವತ್ತು ಬಾಳೇಕ, ಹೊಸಾ ಬೆಳಕ ಬಂತು.

(ರಸ್ತಾ ಪಡದೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಕು.)

ಪ್ರವೇಶ ೧೯. ತ್ರೀಕಾಂತನ ಬಂಗ್ಲೆ

ಚಿಂತಾಮಣಿ— (ಚಿಂತಾಮಣಿ ನಾಟ್ಯ ಕಲಿಸುವನು) ಹಾಗಲ್ಲಾ ಕಾಲಕರವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು

ಹೋಗಬೇಕು, ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಖವು ಹಿಗಿರಬೇಕು. (ಗದ್ದ ಹಿಡಿದು ತೋರಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕಾಂತ ಹಿಂದೆ ಬಂದು ನೋಡಿ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಛೇ, ಛೇ, ಹಾಗಲ್ಲಾ ಹೀಗೆ. ಭುಜಗಳು ಹಿಗಿರಬೇಕು. ಹೂ, ಪ್ರಾರಂಭ ಸಿರಿ ಕತ್ತಿನ ಧಗಿನಕ ಧಗಿನಕ ಕತ್ತಿನ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಲೇ ಕತ್ತಿಯ ಮಗನೇ, ಇವಳ ಗಲ್ಲ ಭುಜಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಿಯೇನು? ಗೆಟ್ ಔಟ್ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಈ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದ ದ್ವಾದರೆ ನಿನ್ನ ಮೈ ಮೆತ್ತಗಾದೀತು.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಸಾಹುಕಾರರೇ ತಾವು ವಿಪರೀತ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ನಾನಿವಳ ಗಂಡನು ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರಲು, ನೀನಿವಳ ಗಲ್ಲ ಭುಜಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವದಂದರೇನು?

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಅದು ಅಭಿನಯಾ ತೋರಿಸುವ ರೀತಿ, ನನಗೆ ಹೀಗೆಂದಿರೆ, ಸಿನಿಮಾ ಡಾಯರೆಕ್ಟರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾದರೆ * ನೀವು ಗುಂಡು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಿರೇನೋ ಶೂಟಿಂಗಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭೇಭತ್ಯ ಅಭಿನಯಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೈ ಕೈ ಮುಟ್ಟಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹಾಗೆ ನೀನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೈ ಕೈ ಮುಟ್ಟಿದಿಯೇನು? ಮುಚ್ಚು ಬಾಯಿ, ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಂದಾ ಕಲಾವಂತರ ಕೀರ್ತಿಯು ಹಾಳಾಗುತ್ತಾ ನಡೆದಿದೆ. ಹೊರಡು ಮೊದಲು ಮನೆಯಿಂದಾ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಇವರ ಆಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಬರುತ್ತಿರುವೆನು. ಕಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಆಶ್ರಯ ಬೇಕೇಬೇಕು. ದಯಮಾಡಿ ಕೊಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಮತ್ತೆ ಅದೇ?

ಕುಸುಮ— ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ ಶಾಂತಿಯಿರಲಿ!

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಸುಮ್ಮನಿರಿ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ನನಗಾಗಿ ಇವರ ಮೇಲೆ ಕೊಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ!

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಲೇ ಮಗನೆ, ಸೆಳೆಯಲೇನು ಬೆತ್ತದಿಂದಾ ಹೊರಡು.

ಕುಸುಮ— ಅವನನ್ನೇಕೆ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದಿರಿ. ನನಗೆ ದಿನವು ನೃತ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಹೊತ್ತೇ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಸಾಕು ನೀನಿನ್ನು ನೃತ್ಯ ಮಾಡುವದು ಬೇಡ.

ಕುಸುಮ— ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಿನಿಮಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡತಕ್ಕವಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದೋ ಇಂದಿನಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕಾಂತಬಾಬುಗಳ ಹೆಂಡತಿಯು ಕುಡುಕನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿದ್ದಳು, ಮತ್ತೊಂದು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಧವೆಯಾಗಿದ್ದಳು ಇನ್ನೊಂದು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಳೆಂದು ಜಗದ ಜನತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಾಯ್ತುಂಬಾ ಹೊಗಳುವದು.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಬಿಳೀಕಾಗದಕ್ಕೆ ಕಲಂಕದ ಮಸಿವುಗ್ಗಿ ಬ್ಲಾಟಿಂಗ ಒತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ, ಆ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಬೆಂಕಿಹಚ್ಚಿತು ನೀನು ಸಿನಿಮಾ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸೇರುವದು ಬೇಡ ಇದರಂತೆ ಜನತೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳುವದು ಬೇಡಾ.

ಕುಸುಮ— ಕಲೆಯ ಬೆಲೆ ನಿಮಗೇನು ತಿಳಿಯುವದು ಸುಮ್ಮನಿರಿ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಸುಮ್ಮನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರು ಏನೋ ಮನಾನಂದ ಕ್ಲಾಗಿ ಕಲಿಯುವಳೆಂದು ನಿನಗೆ ಈ ಕಲೆಗೆ ಆಸ್ಪದಕೊಟ್ಟಿನಲ್ಲದೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ನೃತ್ಯಕಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅಲ್ಲ.

ಕುಸುಮ— ಇದು ಸ್ವಾತಂತ್ರಯುಗ! ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಬೆದರತಕ್ಕವಳಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಏಕೆ ನನಗೆ ತಿರುಗಿ ಮಾತನಾಡುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ಬಂದಿತೆ ನಿನಗೆ. ಇದು ನಾನು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಲುಗೆಯ ಪರಿಣಾಮ.

ಕುಸುಮ— ನಿಶಾಲದೃಷ್ಟಿ, ನಿಜ್ಜಳ ಹೃದಯವಿದ್ದವರು ಈ ರೀತಿ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಸಾಕು ಸುಮ್ಮನಿರೆ, ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು ನನಗುಪದೇಶ ಮಾಡಲು ಬರಬೇಡ, ನಾನೆಷ್ಟು ಹೇಳುವೆನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೊ ಅನ್ನು.

ಕುಸುಮ ಏಕೆ ಹೆಣ್ಣೆಂದರೆ ಕಾರಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿರುವ ಅಪರಾಧಿಯೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಿರೇನು, ಎಷ್ಟು ಆರ್ಡರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿಯೆಂದರೆ, ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುವದೆಂದೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನು. ವ್ಹಾ ! ಹೆಣ್ಣೇ, ಕಣ್ಣು ಮೂಗು ಅರಳಿಸುವಿಯೇನು?

ಕುಸುಮ— ಇಂಥ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು, ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ! ಸುಧಾರಿಸಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಲ್ಲಾ. ಸ್ತ್ರೀಯ ಮನದ ಬಯಕೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಪುರುಷನಿರುವದು.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹಾ, ಹಾ, ಹೆಣ್ಣೇ, ನನಗೆ ವಕೀಲಿ ಕ್ರಾಸ್ ಹಾಕಿ ಕ್ಲಶ್ಟೆನ್ ಮಾಡುವಿಯೇನು ? ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಆಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ಕಾಲು ಮುರಿದು ಬಿಟ್ಟೇನು !

ಕುಸುಮ— (ಅಳುತ್ತ) ನಿಮಗಿಷ್ಟು ಬೇಸರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಹಾಳು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ದೂಡಿಬಿಡಿ. ನಾನು ನಿಮಗೆಂದು ಪ್ರತಿ ಆಡಿರುವೆನು. ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನನ್ನ ಮೇಲಿಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟು ನಿಮಗೆ ?

(ಅಳುವಳು)

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಅಳಬೇಡ ಬಿಡೇ. ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದೆ, ಇದೋ, ನಾನೇ ಚಹಾ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ, ನಗೆಮೂಡಲಿ ನಿನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ! (ನಗುವಳು) ಹಾ, ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನ ! ರಾಣಿಯವರು ಚಹಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಿರಾ ?

ಕುಸುಮ— ನಿಮಗೇಕೆ ಆ ಶ್ರಮಾ, ನಾನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ದಿನವೆಲ್ಲಾ ನೀನು ಮಾಡಿ ಕುಡಿಸುವದು ಇದ್ದೇ ಇದೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಹಸ್ತದಿಂದ ಚಹಾ ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳಲಿ. (ಹೋಗುವನು.)

ಕುಸುಮ— ಬಡವನ ರಕ್ತವನ್ನೇ ಹೀರಿ ಗಳಿಸಿದ ಪಿತನ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಿರಿಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಲೋಲಾಡುವ ಮುದುಮಂಗಳೇ, ಹೆಣ್ಣೆಂದರೆ ಮೋಹಕ

ಮೂರ್ತಿಯೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವ ಮಂಕು ಮಾನವರಿಗೆ ಅರಡಾಳವನ್ನು ಅರಿ
ವುದು ಅಸಾಧ್ಯ! (ನರೇಂದ್ರ ಓಡಿಬರುವನು.)

ನರೇಂದ್ರ— ಕುಸುಮಾ, ಕುಸುಮಾ, ಪೋಲೀಸರು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.
ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಡು. (ಅಮರಕಾಂತನು ಕೈಯಲ್ಲಿ
ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುವನು.)

ಅಮರಕಾಂತ— ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿರುವಿರಿ ?

ಕುಸುಮ— ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ತಾವೇಕೆ ಈ ಮನೆಗೆ ದಯಮಾಡಿ
ಸಿದಿರಿ. ನಮ್ಮವರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆಯೇನು ? (ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್
ಕಾದಂಬರಿ ಹಿಡಿದು ಓದುತ್ತಾ ಬರುವಳು)

ಅಮರಕಾಂತ— ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬಂದೆ, ಕಳ್ಳ
ಸಾಗಾಟದ ಮಾಲು ಹಸ್ತಗತವಾಯಿತು, ಬೇಟೆ ಕೈ ಜಾರಿತು.

ಕುಸುಮ— ಅವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನೆಂದು ಊಹಿಸಿ ಬಂದಿರೋ,
ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ನಾನು ನನ್ನ ಪತಿ, ಇದೇನು ಹಾಗೇ ನಿಂತು
ಕೊಂಡಿರಲ್ಲಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಅಮರಕಾಂತ— ನಿಮ್ಮ ಪತಿರಾಯರು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವರೇ ?

ಕುಸುಮ— ಬರುವ ಹೊತ್ತಾಗಿದೆ.

ಅಮರಕಾಂತ— ನಾನು ನಿಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟೆ, ನಾನಿನ್ನು
ಬರುವೆ. (ಹೋಗುವನು)

(ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುವಳು ನರೇಂದ್ರ ಬರುವನು)

ಕುಸುಮ— ಬೇಟೆಗಾರನು ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಎದೆ ಬಡಿತ ಭಯದಿಂದ
ನಡುಗು ಹುಟ್ಟಿದಿಯೋ ?

ನರೇಂದ್ರ— ನಿನ್ನ ಸಾಹಸದಿಂದಲೇ ನಾನಿಂದು ಉಳಿದದ್ದು

ಕುಸುಮ— ಪ್ರಾಣಮೂರ್ತಿಯು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದಿಂದ ಉಳಿದದ್ದು
ಪ್ರೇಯಸಿಗೆ ಸಂತಸದ ಸುಗ್ಗಿ.

ಪದ— ರಾಗ : ಮಿಶ್ರಮಾಂಡ

ತಾಳ : ಕೇರವಾ

ಭಾಮಿನಿ ಮುದಿಸಿಮನಾ | ಕುಸುಮ ಅರಳಿತೆ ಬಾಳಿನ ದಾಳಿವಿ || ಪ ||

ಅರಸಿ ರಮಿಸಿ ನಲಿಯೇ | ತಾಸವಿ ರಮಣಿ ಚಿರಸುಖ ಸಾರವಿ || ೧ ||

(ಹಾಡುತ್ತ ಕುಣಿಯುವಳು. ಚಹಾದ ತಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು ಶ್ರೀಕಾಂತ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದು ನೋಡಿ ತಾನೂ ಕುಣಿಯವನು)

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹಾ ಕುಣಿಕುಣಿ, ಇವಳಿಗೆ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯವೆಂದರೆ ಬಹು ಆಶೆ, ಇವಳು ಕುಣಿಯುವವಳು ನೀನು ಬಾರಿಸುವವನು, ನಾವು ತಾಳಾ ಹಾಕುವವರು. (ತಾಳಾ ಹಾಕುವನು ನರೇಂದ್ರ ಕುಸುಮ ನಗುವರು)

ಪ್ರವೇಶ ೨೦. ಜಂಗಲ್ ರಸ್ತಾ

ಸಮರ್ಥ— ಬೇಗ ಬೇಗ ನಡಿಯಮ್ಮಾ ಹೊತ್ತಾಗುವದು !

ನಿರ್ಮಲಾ— ಸ್ವಾಮಿ ಇಳಿಸಿ, ನನ್ನಿಂದ ಹೊರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಸಮರ್ಥ— (ಇಳಿಸುವನು) ಏನು ಹಾಗೆಂದರೆ, ನಿನಗೆ ಕೂಲಿ ಯನ್ನೇ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ನೋಡು

ನಿರ್ಮಲಾ— ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟೆ ನನ್ನಿಂದ ಹೊರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ

ಸಮರ್ಥ— ಎಂಥಾ ಸಮಯ ಬಂದಿತವ್ವಾ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ಬರುವ ಹಾಗಿದೆ ಅವನೇನು ಹೌದೋ ಅಲ್ಲೋ (ಅಮರಕಾಂತ ಕೂಲಿವೇಷ ದಲ್ಲಿ ಬರುವನು) ಏ ಕೂಲೀ, ಈ ಟ್ರಂಕನ್ನು ನಮ್ಮ ಬಂಗಲೆಗೆ ತರುವಿಯಾ.

ಅಮರಕಾಂತ— ಏಟ ಕೊಡತೀರಿ ಕೂಲಿನಾ.

ಸಮರ್ಥ— ಎಂಟಾಣಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ತಗೋ.

ಅಮರಕಾಂತ— (ಎತ್ತಿ) 'ಅಬಾಬಾ ಏಟವಜ್ಜಿ ಐತ್ರಿ ಧಣೇರ ಟಿರಂಕು.

ಸಮರ್ಥ— ಮಗನೇ ಅದರಲ್ಲೇನಿದೆಲೆ ಹೊರುಹೊರು.

ಅಮರಕಾಂತ— ನೋಡಾಕ ತಟಗ ಕಂಡು ಏನ ತುಂಬಿಯೋ ಮಾರಾಯ ಇದರಾಗ ಎಡ್ಡ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೊರತೀನಿ.

ಸಮರ್ಥ— ಲೇ, ಏನ ತಿಳಿದಿ ನನ್ನಂದ್ರ ನಿನ್ನ ಏನಬೇಕ ಅದನ್ನ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟೇನೂ ಏನಲೆ ಯಾಕಲೆ?

ಜಮಾದಾರ— ಏ, ಏನದು ಗಲಾಟೆ.

ಸಮರ್ಥ— ಏನಿಲ್ಲ ಸರ್ದಾರರೇ, ಟ್ರಂಕ ಹೊರಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೂಲಿ ಕೇಳತಾನ.

ಜಮಾದಾರ— ಏನಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ

ಸಮರ್ಥ— ಏನಿಲ್ಲ ತೊಡುವ ಬಟ್ಟೆ ಇದೆ ಹಣಗಿಕನ್ನಡಿರೇಝರನ್ನೊ

ಅಮರಕಾಂತ— ಅಟಿದ್ರ ಇಟ್ಟುಕ ವಜ್ಜಿ ಇರಾಕ ಹೊದೀತೇಳ್ಳ.

ಜಮಾದಾರ— ತಗೆ ಅದರಲ್ಲೇನಿದೆ.

ಸಮರ್ಥ— ನಾನು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವೆನೇ ನೀವು ನನಗ ಅರಿಯದವರೆ ಹೂ (ಸಮರ್ಥ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಜಮಾದಾರನ ಕೈಗಿಟ್ಟು)

ಜಮಾದಾರ ಉ ಹೂ, ಹೂ (ಮತ್ತೆ ಹತ್ತು ಕೊಟ್ಟು) ಆ (ಮತ್ತೆ ಹತ್ತು ಕೊಟ್ಟು) ಏನು (ಮತ್ತೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೈಗಿಟ್ಟು ನಮಿಸಿ)

ಸಮರ್ಥ— ಈಗ ಇಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ನೋಡೋಣಾ

ಜಮಾದಾರ— ಆಗಲಿ ಬೇಗ ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು.

ಸಮರ್ಥ— ತಗೆದುಕೋ ಬೇಗ ಹೋಗುವಾ.

ಅಮರಕಾಂತ ನೀ ಟೇಶನ್ ಮನಿಯಿಂದ ಹೊತಗೊಂಡು ಬಂದಿ ಯೇನವ್ವಾ

ನಿರ್ಮಲಾ— ಹೌದೆಪ್ಪಾ,

ಅಮರಕಾಂತ— ಕೊಡ್ತಿ ಆರೆ ಕೂಲಿನಾ, ನಾ ಹೊರತೀನಿ.

ಸಮರ್ಥ— ತಗೊ ಎಂಟಾಣೆ. (ನಿರ್ಮಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಳು) ನಡಿಯಪ್ಪಾ ಹೋಗುವಾ.

ಅಮರಕಾಂತ— ಮತ್ತ ನನ್ನವು ಎಡ್ಡ ರೂಪಾಯಿ ತರಿ ಕೂಲಿನಾ.

ಸಮರ್ಥ— ಆಗಲಿ, ಮನೆಗೆ ನಡೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಏನಾದರೂ.

ಅಮರಕಾಂತ— ಏನಾದ್ರೂ ಇಲ್ಲಾ ಎಡ್ಡ ಕೊಟ್ಟ ಹೊರಾವ.

ಜಮಾದಾರ— ಲೇ, ಏನಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಹೋಗಲೇ.

ಅಮರಕಾಂತ— ನಾ ಹೋಗುದಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ,

ಜಮಾದಾರ— ಕತ್ತಿಯ ಮಗನೆ, ನನಗೆ ತಿರುಗಿ ಮಾತನಾಡು
ವಿಯಾ? (ಬೆತ್ತದಿಂದ ಹೊಡೆಯುವನು.)

ಸಮರ್ಥ— ಈ ಕೂಲಿನನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಹಳ ಸೊಕ್ಕು. ಇನ್ನೆರ
ಡೇಟು ಹಾಕ್ರಿ. (ತಾನು ಹೊಡೆಯುವನು, ಜಮಾದಾರ ಬೆತ್ತದಿಂದ ಹೊಡೆ
ಯುವಾಗ ಅಮರಕಾಂತನು ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಕಿತ್ತೊಗೆದು)

ಅಮರಕಾಂತ— ಜಮಾದಾರ!

ಜಮಾದಾರ— ಎಸ್. ಸಾರ್. (ಶೆಲೇಟೆ ಹೊಡೆದು ನಿಲ್ಲುವನು)

ಅಮರಕಾಂತ— ಪೋಲೀಸ ಖಾತೆಯಂದರೆ, ಕೇವಲ ಲಂಚಗುಳಿ
ತನಕ್ಕೆ ಬಾಯೊಡ್ಡಿ ನಿಂತಿರುವ ಹೇಯ ನೌಕರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದಿಯಾ? ದೇಶದ
ಹಿತಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹಕರವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ, ಜನತಾಹಿತ
ಸಂರಕ್ಷಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಪಡೆಯ ಪಾತ್ರ ಅವಶ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದರ
ಇಂಗಿತವ ತಿಳಿದು, ನಿಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ದುಡಿದು, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೌರವ ತರುವ
ವನೇ ನಿಜವಾದ ಅಧಿಕಾರಿ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿತಕಾರಿ.

ಸಮರ್ಥ— ಸರಕಾರ! (ಕೈ ಮುಗಿಯುವನು.)

ಅಮರಕಾಂತ— ಬಡ್ಮಾನ್ ನಿನ್ನಂಥವನಿಂದ ನೌಕರರ ಮುಖಕ್ಕೆ
ಕಷ್ಟಹತ್ತುವದಲ್ಲದೆ, ಗೌರವ ದೊರೆಯುವದೆ! ರಾಜ್ಯದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು
ಆಧಾರಸ್ತಂಭದಂತಿರುವ ಪೋಲೀಸದಳದ ಬಲದಿಂದಲೇ ರಜವಿಯ ಕಾರ
ಸ್ಥಾನದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನೊಡೆದು, ಅನ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಕೊಲೆ-ಸುಲಿಗೆ ನಡೆಸಿದ,
ರಜಾಕಾರರನ್ನು ಒಡ್ಡೋಡಿಸಿ, ಭಾಗ್ಯನಗರದ ಮೇಲೆ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ ನವಾ
ಬನ ಮಂದಿರಮೇಲೆ ತ್ರಿವರ್ಣ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು,
ಪವಿತ್ರವಾದ ಪೋಲೀಸ ಪಡೆಗಿದೆ! ಶ್ರೀಮಂತರೇ, ಇಂಥವರು ನಿಮಗೆ
ಸಹಾಯಕರಾಗುವದರಿಂದ, ಬೇಕು ಬೇಕಾದಂತೆ ಕಳ್ಳಪೇಟೆಯ ವ್ಯವಹಾರ
ಮಾಡಲು ನಿಮಗೆ ಅನುವು ದೊರತಿದೆ. ಬಡಜನತೆಗೆ ಹಿತವ ಬಯಸಿ
ಹಾರೈಸಿರಿ ದೇಶದೇಳಿಗೆಯನ್ನು. ನಡೆ, ಟ್ರೆಂಕು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು.

(ಸಮರ್ಥ ಟ್ರಿಂಕು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡಿ ಬಾಟ್ಲಿ ಹಿಡಿದು
ಅಳುತ್ತ ಹೋಗುವನು.) ಜಮಾದಾರ, ಇದೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷಮಿಸಿದ್ದೇನೆ ಹೋಗು.

ಜಮಾದಾರ— ಆಗಲಿ ಸಾರ್ (ಶಿಲೇಟಿ ಹೊಡೆದು ಹೋಗುವನು)

ನಿರ್ಮಲಾ— (ಅಮರಕಾಂತ ನೋಡಿ ಹೋಗುವಾಗ) ಮಗೂ,
ಮಗೂ.

ಅಮರಕಾಂತ— ಅರಿವಳು ಹುಚ್ಚಿ ಮಗನೆಂದು ಸಂಚೋದಿ
ಸುತ್ತಿರುಳಳು. ಬಾ ತಾಯಿ ನಿನಗೇನು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಏನಿಲ್ಲಾ ತಾಯಿ ಮಗನಿಂದೇನು ಬೇಡುವಳು ಈ
ವಿಕಾರರೂಪ, ಈ ಭಿಕಾರಿಣಿ, ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನಲು ನಿನ್ನ ಮನ
ಒಪ್ಪದು. ನಾನು ನಿನ್ನ ತಾಯಿ, ಈ ಕ್ರೂರ ಕರ್ಮಿಗೆ ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನಲು
ಬಾಯಿಯು ಇಲ್ಲಾ. (ಅಳುವಳು)

ಅಮರಕಾಂತ— ನಿನ್ನ ಮಗನು ನನ್ನಂತೆ ಇದ್ದನೇ ತಾಯಿ ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ಅಹುದಹುದು, ನಿನ್ನಂತೆ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ನನ್ನ
ವಂಶಕ್ಕೆ ಈ ಮಾನವತೆಯ ಮನೆಗೆ ಬೆಳಕು ತರುವ ವಂಶ ವೃದ್ಧಿಯ ಅಮರ
ನಂದಾದೀಪ. ಆದರೆ !

ಅಮರಕಾಂತ— ಅದೀಗ ನಂದಿರುವದೇ ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಇಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅಮರ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ ಜಗಕೆ
ಕಣ್ಣಣಿಯಾಗಿ.

ಅಮರಕಾಂತ— ಯೇನೇ ನಿನ್ನ ಬಡಬಡಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೋ, ಎರಡು
ರೂಪಾಯಿ ಏನಾದರೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಮ್ಮಾ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಅಡಿಸಿ ಬೆಳಸದ ಬಿಡಿ ಕಾಸು ಕೊಟ್ಟು ಗುಟ್ಟುಕು
ಹಾಲು ಹಾಕಲಾರದ ಈ ಕರ್ಮ ಚಾಂಡಾಲಿನಿಗೆ ಕೈ ಎತ್ತಿ ನೀಡಿದಿ.
ಏನಾದರೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಮ್ಮಾ ಎಂದು. ನೀನು ಉದಾರಿ ನಾನು ಮಗು
ವನು ಪಾಲನೆ ಗೈಯ್ಯಲಾರದ ಮಾರಿ.

ರೇಣುಕೆ— ಮಗೂ !

ಅಮರಕಾಂತ— ತಾಯಿ, ಎತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದೀಯಮ್ಮಾ.

ರೇಣುಕ— ನಿಮ್ಮ ಗುರೂಜಿಯ ಕಾಣಲು ಹೊರಟಿದ್ದೆ ಇವಳಾರು?

ಅಮರಕಾಂತ— ಅವಳೋ ಭಿಕಾರಿ! ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡೆಯುವದೇತಕ್ಕೇ?

ರೇಣುಕ— ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕಲಿತವನಾದ ನಿನಗೆ ನಾನು ಹೇಳಲೇ? ಅದು ತಾಯಿಯ ಹೆಬ್ಬಯಕೆ.

ಅಮರಕಾಂತ— ಬಯಸಿ ಹಡೆದ ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಮಮತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಕಾಲ್ಪಸವಾಗಿ ಚಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಅಂಥವಳಿಗೆ ತಾಯಿ ಎನ್ನಬಹುದೇ?

ರೇಣುಕ— ಅಂಥವಳು ತಾಯಿಯಲ್ಲಾ ನಿರ್ದಯ ರಾಕ್ಷಸಿ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಓಗೊಡದೆ ಏಕೆ ನಿಂತೆ? ಕಟ್ಟು ಮನದ ನಿರ್ಮಲಾ, ಮಗುವನ್ನು ಮಂದಿಯ ಪಾಲು ಮಾಡಿ ತಾಯ್ತನ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಿನ್ನ ಬಾಯಿ ನುಡಿಸದು, ನಾನು ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯೆಂದು (ಅಳುವಳು) (ಅವದೋ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ವಿಚಾರವು ಮನವು ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದೆ, ನಿಲುಕಲಾರದ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಬಿಡಿಸಲು)

ರೇಣುಕಾ— ಮಗು, ಅಮರಕಾಂತಾ ಈಗೇಕೆ ಈ ವಿಚಾರವ ನೆತ್ತಿದೆ?

ಅಮರಕಾಂತ— ಅವದೋ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಮನವು ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದೆ, ನಿಲುಕಲಾರದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬರುವೆ, ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ವಿದೆ.

ರೇಣುಕಾ— ನೀನು ಯಾರಮ್ಮಾ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅಳುತ್ತ ನಿಂತಿರುವಿ ಏಕೆ ತಾಯಿ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಹಾ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿತು ನನ್ನ ಮಗು, ಬಾ ಮಗು ತೆಗೆದುಕೊ ರೂಪಾಯಿ.

ರೇಣುಕಾ— ತಾಯಿ ಏನಿದು ಹುಚ್ಚಾಟಾ, ಏನಿದು ನಿನ್ನ ಆ ತಾಪಾ, ನಿನ್ನದೀ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹೆಣ್ಣಾದ ನನ್ನ ಮನ ಮರಗುತ್ತಿದೆ ತಾಯಿ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಅಲ್ಲ ನಾನು ತಾಯಿಯಲ್ಲಾ, ಆ ಮಮತೆಯ ಪವಿತ್ರ ಶಬ್ದ ನನ್ನಂಥ ನಿರ್ದಯಳಿಗಲ್ಲಾ ನೀನು ತಾಯಿ ನಾನು ನಾಯಿ. (ಅಳುವಳು)

ರೇಣುಕಾ — ಅಮ್ಮಾ ಅಂತಹ ಪವಿತ್ರಶಬ್ದ ಹರಿಜನಳಾದ ನನಗೇಕೆ

ನಿರ್ಮಲಾ — ಅನ್ನದಿರಮ್ಮ ಹಾಗೆ ನಾನೂ ಹರಿಜನಳು.

ರೇಣುಕಾ — ತಾಯಿ ಈ ನಿನ್ನ ವಿಕಾರರೂಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ನಿರ್ಮಲಾ — ಅದು ಬಹು ರಹಸ್ಯವಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಲಕಾದಿದೆ (ನರೇಂದ್ರ ಬಾದು ಹೋಗುವನು ನೋಡಿ) ನನ್ನ ಪದೇದೇವ ಹೋಗುತ್ತಿರುವನು, ಬರುವೆನಮ್ಮಾ ನನಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕಾದಿವೆ (ಹೋಗುವಳು)

ರೇಣುಕಾ — ಮಗನಾರು ಗಂಡನಾರು, ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಯನ್ನು ನೆನೆದು ಹುಚ್ಚಿಯಂತೆ ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಿರುವಳು. ಈ ರೂಪವನ್ನು ಇವಳು ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೈನೀಡಿರಬೇಕು. ಜಗದ್ರಂಗದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿ ಹೋಗುವ ಒಂದೊಂದು ವೇಷಗಳು ಸುತ್ತುತ್ತಿಹ ಕರ್ಮದ ಪಾಶ ಗಳು (ಹೋಗುವಳು)

ಪ್ರವೇಶ ೨೧. ಯಮನವ್ವನ ಮನೆ

(ಕನಕಿ ಎಲಿಅಡಿಕಿ ಕೊಡುವಳು. ಹಾಕುತ್ತಬರುವನು ಚಿಂತಾಮಣಿ ಡೇಗುತ್ತ)

ಚಿಂತಾಮಣಿ — ಅಂತು ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾ ಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಮಾಟಾಮಾಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವನ ತಲೆ ಸ್ವಾಧೀನವಿಲ್ಲಾ, ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಬಡಬಡಿ ಸುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವನು ಇನ್ನು ಅವನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರುವದಿಲ್ಲ.

ಕನಕಿ — ಮನಸ್ಸು ಕೂಡಿದ ಕೆಲ್ಸಾ ಏನರ ಮಾಡಾಕ ಹಚ್ಚತ್ತೈತೆ, ಇಂತಾವು ಎಟೆನಡಿತಾವು ಈ ಕಲಿಯುಗದೊಳಗ. ಅವನು ಸಾಯಂತಾ ಪುಡಿ ತಂದಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ನಾನೇನು ಬಿಡಮಗಳಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಗಂಡನ ಹಾಕೆ ಬಿಡತ್ತಿದ್ದೆ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಬೇಷ್ ನಿಜವಾದ ಪತಿವೃತ್ತಿಯನ್ನಬೇಕು ನಿನಗೆ. ಇಂದು ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಗಂಡನ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಇವಳು ನಾಳೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಾಶೆಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ಮಶಾನ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಸುವದೇ ಖಂಡಿತ. ನಾನು ಬರಲೇ !

ಕನಕಿ— ಉಂ, ಹೋಗ. ನಿನ್ನ ಮಕಾ ನೋಡಿದ್ದು ಜೀವಕ್ಕ ಸಮಾ ದಾನಿಲ್ಲಾ. ಹಿಂದಿನ ಜನಮದಾಗ ಉಳಕೊಂಡ ಋಣ ಈ ಜನ್ಮದಾಗ ಕೂಡಿಕೊಂಡೈತಿ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಅಂತೇ ಕೈಹಿದ ಗಂಡನಿಗೆ ಕೈಕೊಟ್ಟು, ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡಿ.

ಕನಕಿ— ಯಾರ ಕೈಯಾಗ ಏನೈತಿ. ಹಣ ಪರಿಯಾಣದಾಗ ಇದಿ ಮುಂಡಿ ಹೆಂಗ ಬರದಿರತಾಳಾ ಹೆಂಗ ನಡಿತೈತಿ. ಎಂದು ನಿನ್ನ ನೋಡಿದ್ದೆ, ಅಂದ ಗಂಡನಮನಿ ಬಿಟ್ಟು ತಾಯಿ ಮನೆ ಹೊಕ್ಕೆ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿವರೂ ಗಂಡನ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು, ತಾಯಿ ಮನೆ ಸೇರುವ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಬಹಳಾಗಿವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತೆ ಯನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬನೋಡುವ ಇಚ್ಛೆಯು ಈಗಿನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ

ಕನಕಿ— ಏನ ಅಂತೀರಲಿ, ನೀನು.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಹೇ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ, ಮಮಕಾಸಾರ ಹೃದಯಪಕ್ಷಿ, ನನ್ನ ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮ ಆ ದೇವನಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಕನಕಿ ! (ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗು ವನು ಕಲ್ಯಾ ಬರುವನು.)

ಕಲ್ಯಾಣ ಪದ :

ನೆಚ್ಚಿನವಳು ಇವಳೆಂದು ಮತ್ತೆ ಮನಬಿಚ್ಚಿ ನುಡಿದು ನೀ ಕೆಡಬೇಡಾ ! ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿಸುವಳು ಎಚ್ಚರಾಗಬೇಕು ! ಹುಚ್ಚುಮಾಯೆ ನಂಬುಬೇಡಾ ! ಗಂಡನಬಿಟ್ಟು ಭಂಡನನೆಚ್ಚಿ ತೆಲೆಯ ಕೆಡಿಸುವಳು ಈ ಮಾಯೆ || ೧ ||

ಲಾವಣಿ— ರಾಗ : ದುರ್ಗಾ, ತಾಳ : ಕೇರವಾ

ಹ್ಲಾ ಹೆದರಬ್ಯಾಡ್ತಿ | ಬೆದರಬ್ಯಾಡ್ತಿ ಹೆಂಗ ಕೂಡಿರಿ ಹೆಂಗ ನಿಲ್ಲಿ | ಕೂಡಿದ ಜೋಡಿ ಅಗಲಿಸಬಾರ್ರು | ಗಂಡಹೆಂಡರ ಬಾಳೇವು ಕೆಡಸಬಾರ್ರು | ಯಾವ

ಹಂಗ ಮಾಡತಾನೋ ! ಆವಾ ! ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಾಗ ನರಕದ ಹಂದಿ
ಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟತಾನೆ ! ಇದು ಶಿವಸಾಕ್ಷಿ ಮಾತು ||

ಕನಕ— ಐ, ಇದು ಮತ್ಯಾಕ ಬಂತ ಎವ್ವಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಈ ದೆವ್ವಾ, ನೀವು ಸತ್ತೂ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಬಿಡೊದಿಲ್ಲಯವ್ವಾ,
ಯಾಕಸಾ ಎಂಣಾ !

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ನಮಗೇನ ತಿಳಿಬೇಕಪ್ಪಾ ಇದರಾಗ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಹ್ಯಾಂಗ ತಿಳಿದೀತಪ್ಪಾ ಗಂಡ ಹೇಣ್ಣಿ ಹಕ್ಕು ಬಿಡಿಸಿ
ಈ ಹಕ್ಕಿ ಹುಡಕಬೇಕಾದ್ರೆ ನೀ ಎಂತಾ ಪಕ್ಕಾ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಸಿಕ್ಕುಬದ್ದನಲ್ಲಾ ಇವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ?

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಹೋಗುವದಿನ್ನೆಲ್ಲಿ, ಆ ಯಮನಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೆ ನಿನ್ನ ದಿನ
ಮುಗಿಯಿತೆಲ್ಲಿ.

ಕನಕ— ತಲಿ ಕೆಟ್ಟಿತಿಡಕ್ಕಾ ಚಂಡ ಹಿಡದ ನೂಕು ಹೊರಾಕ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಭಲೇ (ಕನಕ ಓಡಿ ಹೋಗುವಳು) ಚಂಡ ಹಿಡದ
ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲಾರ್ನು ಒದ್ದು ಹೊರಗ ಹಾಕಾಕ ಬಂದೀನಲೇ. ಆಹಾಹಾ ರುದ್ರಾ
ಎದುರಾಗಲೇ ಭಲಾ ಭದ್ರಾ (ತೋಳೇರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವದರೊಳಗೆ
ಕನಕ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಡಗಿಲೆ ಹೊಡೆಯುವಳು ಕಲ್ಲಾಪ್ಪ ಬೀಳುವನು)

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಹ್ಯಾಂಗೈತೋ ಮಗನೇ (ಚಿಂತಾಮಣಿ ಮೀಸಿ
ತಿರುವುವನು ತೆರೆ ಬೀಳುವದು)

ಪ್ರವೇಶ ೨೨. ರಸ್ತಾ

(ನರೇಂದ್ರ ಅಮರಕಾಂತ)

ಅಮರಕಾಂತ— ನ ರೇಂ ದ್ರಾ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದರೆ,
ಸಮಯ ದೊರೆಯದಾಯಿತು. ಕಳ್ಳ ಪೇಟೆಯ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ
ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ.

ನರೇಂದ್ರ— ನಿಜ ರಾವಸಾಹೇಬ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ ದಿನವು ಬಂದರೂ ಜನತೆಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಬಾರದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ, ನಮ್ಮ ಜನರೆಂಬ ಅರು ಎಲ್ಲ. ಕಳ್ಳ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ದುಡಿದರೂ ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಆ ಹಣ ಸರಕಾರದವರ ಪಾಲಿಗೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಮುಡುಪು.

ಅಮರಕಾಂತ— ಮೊನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅವನ ಮುಖ ಪರಿಚಯ ನನಗೆ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲಾ, ಎಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದನೆಂಬ ಸುಳುವು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲಾ.

ನರೇಂದ್ರ— ಅವನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಾಲು ?

ಅಮರಕಾಂತ— ಹಸ್ತಗತವಾಯಿತು, ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ನಿಷ್ಫಲ ವಾಯಿತು.

ನರೇಂದ್ರ— ಅವನಾವನು ಅಂಥಾ ಗಂಡು ಗುಂಡಿಗೆಯವನು ?

ಅಮರಕಾಂತ— ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿಯುಳ್ಳ ಸಾರ್ವ ಜನಸೇವಾಧುರೀಣರಾದ ತಮ್ಮಿಂದ ಅವನ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಬಹುದೆಂದು

ನರೇಂದ್ರ—ನಾನಂತೂ ಅಂಥವರುಗಳಿಗೆ ಸೋಂಕದವನು ಒಂದೆ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರಂತಿರುವ ಈ ವಿಶಾಲ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷ-ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಷವಾಯುವು ಉಸಿರಾಡಿಸಿದರೆ, ನಿಸ್ವಾರ್ಥದ ಸಮತೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಾಜ್ಯದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಶಾಂತಿಯ ಮೂಲವೆಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾದನು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ.

ಅಮರಕಾಂತ— ನಿಮ್ಮ ಉದ್ಗಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನಕ್ಕೆ ಆನಂದ ವಾಯಿತು.

ನರೇಂದ್ರ— ನನಗೆ ಅನ್ಯಾಯವೆಂದರೆ ಸೇರದು, ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನದು ಸ್ಪಷ್ಟೋಕ್ತಿ.

ಅಮರಕಾಂತ— ಐಸೀ, ನಿಮ್ಮಂಥಾ ಸುಧಾರಕರು ಬೇಕೆಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತ ಗೊಳಿಸಲು.

ನರೇಂದ್ರ— ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಂದಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ನಮಂಥಾ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಪರರು ತುಂಬಿರುವರು

ಅಮರಕಾಂತ— ಸತ್ಯವಿದೆ, ನೀವು ನನಗೆ ನೆರುವಾದರೆ ಆ ಬಡಾ
ಷನನ್ನು ಬಂಧಿಸಲು ದಿನಗಳೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅವನಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಗಸ್ತಿ
ತಿರುಗುತ್ತಿರುವೆ ಅವನನ್ನು ಬಂಧಿಸದೇ ನನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲ.

ನರೇಂದ್ರ— ಅಂಥವರಿಗೆ ತಕ್ಕಸಿಕ್ಕೆಯಾಗಬೇಕು ರಾವಸಾಹೇಬ
ನೀವು ಪ್ರತಿದಿನ ಗಸ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದು
ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಮರಕಾಂತ— ನಾನು ಬರುವೆ ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುವೆ

ನರೇಂದ್ರ— ನಾನೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುವೆ.

ಅಮರಕಾಂತ— ಇಂದು ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರುವಿರಾ

ನರೇಂದ್ರ— ಅಗತ್ಯವಾಗಿ, ನಮಸ್ತೆ

ಅಮರಕಾಂತ— ನಮಸ್ತೆ!

ನರೇಂದ್ರ— ಸಿರಿಭಾಗ್ಯ ಸೊಗಮೆಲ್ಲ ಸರಿದು ಶೂನ್ಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನ
ಜೀವನಕೆ ಜಗ. ಅಡಗಡಿಗೆ ವಿಘ್ನಗಳ ಕಾಲೊಡಕಿಗೆ ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದು,
ಬಟ್ಟೆಗೆಟ್ಟಿರುವೆ ಮುಂಗಾಣದೆ! ಗಂಡು ಗುಂಡಿಗೆ ಅವನದು, ಅಮರಕಾಂತ
ನದು! ನನ್ನ ಬೆಂಬತ್ತಿ ತಿರುಗುತಿರುವನು ಬಂಧಿಸಲು. ನನ್ನ ಈ ವೇಷದ
ಹುರುಳನ್ನು ಬೈಲಿಗಳೆಯಲು. ಹೀಗಾದರೆ ಮುಂದೇನು? ಕುಸುಮಾ,
ಅದೊಂದು ಮಾಯದ ಮುದ್ದಿ! ಅದಕೆ ಲುಬ್ಧನಾದರೆ, ಸಿದ್ಧಿಸದು ನನ್ನ
ಕಾರ್ಯ! ಅವಳೆನ್ನ ಕೈಗೊಂಬೆ, ಇಚ್ಛಿತವು ಪೂರ್ಣವಾದೊಡೆ, ಬಿಸುಟು
ವೆನು ಬೆಂಕಿಯಲಿ! ಶ್ರೀಕಾಂತಾ, (ನಕ್ಕು) ಎಲೆ ರಜನಿ, ನಿನ್ನ ಕರಿಗಲ್ಲದ
ಮೇಲೆ ಅರುಣನ ರಸ್ಮಿ ಚಿಮ್ಮುವದರೊಳಗಾಗಿ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಲಿವೆ ಎರಡು ದೇಹ
ಗಳು. (ನಗುತ್ತ ಹೋಗುವನು. ನಿರ್ಮಲಾ ಬರುವಳು.)

ನಿರ್ಮಲಾ— ರಕ್ತರಜನಿಯನೆ ಮುದ್ದಿಸಲು, ಕರವಾಲವನೆ ಪಿಡಿದು
ಹಂತಕನಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ನಡೆದಿಹನು ಎನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯದಾತ! ಕರ್ಮವು ಬೆಳೆದು
ನಭಕೆ ತಲೆಚಾಚಿದೆ ವಾರಿಜಾಪತಿಯ ಕರುಣೆ ಸರಿದುದಕೆ! ಭ್ರಮೆಯಿಂದ
ಮತ್ತನಾಗಿ ಮುಂಗಾಣದೆ ಮಂಜುಗವಿದಿದೆ ಸಾಹಸೀ ಯೋಧನ ಬುದ್ಧಿಗೆ!
ಉರಿದುರಿದು ಹಣತಿ ಮಂದವಾಗಲಿದೆ ಪುಣ್ಯದೆಣ್ಣೆ ತೀರುತ್ತಿರುವದರಿಂದ!

ನರೇಂದ್ರ, ನಿನ್ನ ನಾಮಕ್ಕೆ ಈ ದೇಹವನ್ನು ಮುಡುಪಿಟ್ಟು, ನಿನ್ನ ಚರಣಧೂಲಿ
ಯನ್ನೇ ಈ ಘಣಿಗೆ ತಿಲಕಮಾಗಿಟ್ಟು ನಡೆದ ಈ ನಿರ್ಮಲೆಯು, ಈ ಮಾನ
ವತಿಯು, ತನ್ನ ರಕ್ತತ್ವೈಲವನ್ನೇಹಣಿಸಿ ಹಣತಿಯನ್ನೇ ಉರಿಸಲಿಹಳು
ಮಾನವತೆಯ ಶೀಲದಮನೆ ಬೆಳಕಿನಲಿ ! ಈ ದುರ್ಘಟನೆಯನ್ನು ಚೀಟಿ
ಮುಖಾಂತರ ಅಶೋಕನಿಗೆ ತಿಳುಹಿಸಿ, ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ ಶ್ರೀಕಾಂತನ
ಮನೆಗೆ !

ಪ್ರವೇಶ ೨೩. ಶ್ರೀಕಾಂತನ ಬಂಗ್ಲೆ

(ರಾತ್ರಿ ಪಲ್ಲಂಗದ ಮೇಲೆ ಕುಸುಮ ಓದುತ್ತ ಮಲಗಿರುವಳು)

ಕುಸುಮ— ವಿಶ್ವವನೇ ಬಂಧಿಸಿದ ಅಮರ ಪ್ರೇಮಾ, ಒಂದೇ
ವಯಸ್ಕರಾದ ನೀರನೀರೆಯರ ಒಳದನಿಯ ಪ್ರೇಮ ಗೀತೆಯಿಂದಾ, ಮುಕ್ತಿ
ಪಥ ಶೋರ್ಪ ನೀತಿಶೀಲ ನಿರ್ಮಲಾ ದಂಪತಿಗಳ ಅಮರ ಪ್ರೇಮ ಯೌವನ
ದಲ್ಲಿ ಪತಿಯ ಸುಖ ಕಾಣದೇ, ಕಂಡ ಕಂಡವರಿಗೆ ದೇಹವನ್ನೇ ಮಾರಿ
ಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚುವ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಮೂರ್ಖತನದಿಂದಾಗುವ ಜಾರಿ
ಣಿಯ ಪ್ರೇಮ, ಎಷ್ಟು ಮಹಾಕವಿಗಳ ವಿಮರ್ಶಿಗಳ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯಿಂದ
ಹೊರಬಿದ್ದ ಪ್ರೇಮ ಕಥನಾ. ಅದನ್ನು ಓದಿ ಶೂನ್ಯಮತಿ ಯಾಗುವ ತರುಣ
ತರುಣಿಯರ ಮನಾ.

ಪದ— ರಾಗ : ಬೆಂಗಾಲಿ ಭೈರವಿ ತಾಳ : ಕವಾಲಿ

ಕುಲವತಿ ಶೀಲವ ನಾ ಕಾಣದೆ | ದುಡುಕಿದೆನಾ ಅವಿಚಾರದೆ || ಪ ||

ಶೋಭಿಸಿ ವಿದ್ಯಾ ಗುಣಧರ್ಮದಾ | ಶೋಧಿಸದೆ ಸ್ತ್ರೀ ಕುಲಹೀನಳಾದೆ |

ಬಾಳಲಿ ನಾನೆಂತು ಈ ಜಗದಲೀ || ೧ ||

(ಪದ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಲಾ ನಗುವಳು, ಕುಸುಮಾ ಭಯದಿ
ಗಾಭರಿಯಿಂದ ನೋಡುವಳು.)

ನಿರ್ಮಲಾ— ಬೆದರಿದೆ, ಏನು ಬೆಡಗಿನ ಹೆಣ್ಣೆ !

ಕುಸುಮ— ನಿಲೆಯ ನಿಶ್ಯಬ್ದತೆಯ ಒಡೆದು, ಮೂಡೆದ್ದಿರುವ ರುದ್ರ ರೂಪಿಣಿ ನೀನಾರು? ಮಾನವಿಯೋ ದಾನವಿಯೋ ಬಂದಿರುವಿಯೇಕೆ? ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ರೂಪಿಣಿ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಸತಿಮಣಿ, ಶೀಲ ಮಾನಗಳ ಬಿಟ್ಟು, ಅನೀತಿ ನಿರ್ಲಜ್ಜಗಳಿಗೆ ಎಡೆ ಗೊಟ್ಟಿರುವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೇಯ ನಡತೆಯ ಹಿರಿಮೆಯ ಕಾಣಬಂದಿರುವೆನಿಲ್ಲಿ.

ಕುಸುಮ— ಅವ ಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ವನಿತೆಯ ಮನದಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿರುವ ಅವನತಿಯ ಅವಲೋಕನದಲ್ಲಿ.

ಕುಸುಮ— ಬಗೆಯೊಳಗೆ ಬಯಸಿ ಬಂದಿರುವಿ, ಅವ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಗಾಗಿ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ಹರಿ, ಹರ, ಬ್ರಹ್ಮತಲೆ ಬಾಗಿರುವ ಮಾನವತಿಯ ಪ್ರಾವಿತ್ರದ ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮ ತೋರುವದಕ್ಕಾಗಿ!

ಕುಸುಮ— ಅಂದರೆ ನೀನು ನನ್ನ ಕೃತಿಯ ಕಂಡವಳೇ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಕಂಡಿರುವೆ ಕಂಡಿರುವೆ, ಓ ನಿರ್ಮಲ ಪತಿವೃತ್ತಿ, ಕ್ರೂರತೆಗೆ ಮನೆಯಾಗಿರುವ ನಿನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶೀಲಸುಳಿದಾಟವಿಲ್ಲಾ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ಮೆಯ ನೈರ್ಮಲ್ಯವಿಲ್ಲ ಸಾಧ್ವಿಯ ಸತ್ವವಿಲ್ಲ.

ಕುಸುಮ— ಜ್ಯೋತಕಾಗಿರುವೆನೆ ಆ ಧರ್ಮದಿಂದ ನಾನು, ಇಲ್ಲ ಕುಸುಮದ ಕೋಮಲತೆಯ ಮೀರಿದ ಮಾನವಿಯ ಮನವೆನ್ನದು.

ನಿರ್ಮಲಾ— ದಾನವಿಯು ನಾಚಿದಳು, ಈ ಮಾನವಿಯ ಅಕೃತ್ಯ ಭಲನೆಗೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಪಾವಿತ್ರತೆಗೆ ಅಪವಿತ್ರತೆ ಆವರಿಸಿದೆ ನಿನ್ನ ನಡತೆಯಿಂದ, ಶೀಲತೇಜದಿಂದ ಅಮರತೆಯ ಪಡೆದಿರುವ ಪಂಚಕನ್ಯೆಯರು ವಿಷಕನ್ಯೆಯ ರಾದರು ಈ ಪಾಪಿಣಿಯ ಎದೆಯುಸಿರು ತಾಕಿ.

ಕುಸುಮ— ನಡಗುತಿದೆ ಮನವು, ನಿನ್ನ ಒಂದೊಂದು ಶಬ್ದಧ್ವನಿಗೆ ಕರ್ಕಶವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ ಕಿವಿಗೆ, ಹೊರಡು ಪಿಶಾಚಿ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಹೆಣ್ಣಿನ ಗೌರವಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗಿ ಮಾಂಗಲ್ಯದಿಂದ ಮಾನವತಿಯಾಗಿ ಮೆರೆಯುವ ಮೊದಲು ನರೇಂದ್ರನೊಡನೆ ಸರಸವಾಡಿ ಶ್ರೀಕಾಂತನನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಕರಪಿಡಿದು, ಅವನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು ನಿಂತಿರುವ ನೀನು ಸೋಗಿನ ಮಹಾಗರತಿ.

ಕುಸುಮ— ಎಲೆ ಶಟಪಿ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ನಿನ್ನ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ, ನಿನ್ನ ಮನದ ಬಯಕೆಗೆ, ಈ ಮನೆಗೆ ಅರ್ಥಪಾಲುಗಾರನಾಗಿರುವ ಅಶೋಕ ಶ್ರೀಕಾಂತರಲ್ಲಿ, ಆ ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭೇದಹುಟ್ಟಿಸಲು ಅಶೋಕನಲ್ಲಿ ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಹೊರಿಸಿದ ನೀನು ಶಟಪಿ, ಜಾರ ಕರ್ಮಿಣಿ.

ಕುಸುಮ— ಕಂಡಿರುವಳಾವ ಬಗೆಯಿಂದ ಇವಳೆನ್ನ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವಾ.
(ಗಾಬರಿಯಿಂದ)

ನಿರ್ಮಲಾ— ಮೂಕಿಯಾದಿಯಾ ಮುಖಹೀನೆಯಾದುದೇಕೆ?

ಕುಸುಮ— ಕೇಳಲಾರೆ ನಿನ್ನ ನುಡಿಯ ನಡೆಯಿಲ್ಲಿದೆ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಪಾಪಿಣಿಗೆ ಪುಣ್ಯಶ್ರವಣ ಸಲ್ಲಲಾರದು.

ಕುಸುಮ— ನೀನು ನುಡಿಸಿದ ಶಬ್ದ ಕಿಡಿಗಳು ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿವೆ ನಡೆ ಆತ್ತ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಓ ಗರತಿ, ನರಕಸಾದ್ರಶ್ಯಮಾದ ನಿನ್ನ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾರೆ ನಾನಿನ್ನು ಬಳಸಾರುತಿದೆ ನಿನ್ನ ಬಯಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಕಾಲ. ಹಿಡಿದಿದೆ ಭೈರವಿಯ ರುದ್ರರಾಗತಾಂಡವಕೆತಾಲ, ಈ ದೃಶ್ಯ ಅದರ್ಶವೇ ಸ್ತ್ರೀಕುಲ ಜಾಗ್ರತಿಗೆ ಮೂಲ (ಹೋಗುವಳು ನಗುತ್ತ ಕುಸುಮ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ನಿಲ್ಲುವಳು ಭಯದಿಂದ. ನರೇಂದ್ರ ಬರುವನು)

ನರೇಂದ್ರ— ಕುಸುಮಾ, ಕುಸುಮಾ

ಕುಸುಮ— ಬಳಸಾರದಿರು, ಬಳಸಾರದಿರು. ಓ ರುದ್ರರೂಪಿಣಿ.

ನರೇಂದ್ರ— ಕುಸುಮಾ ಭ್ರಮೆಯೇ, ಕನಸಿನಲಿರುವಿಯಾ.

ಕುಸುಮ— ಕನಸಿನ ಕನವರಿಕೆಯಲ್ಲ ಮೌನದ ಮುಸುಕಿನೊಳ್ಲ್ಲ ಜಾಗ್ರತೆಯೊಳಿರುವೆ ಭಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಹತ್ತಿರ ಸಾರದಿರು.

ನರೇಂದ್ರ— ಕುಸುಮಾ ನಿನಗೇಕೆ ಈ ಭೀತಿ ನಾನಿರಲು?

ಕುಸುಮ— ಆರು ನರೇಂದ್ರಾ.

ನರೇಂದ್ರ— ಏನು ಕಂಡೆ ಈ ಕನವರಿಕೆ ಏಕೆ ?

ಕುಸುಮ— ನನಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ಆರಿದ ?

ಕುಸುಮ— ನನ್ನ ಬಳಿ ಸಾರಿದ ಘೋರರೂಪಿ, ನುಡಿಸಿದ ಅವಳ ಸಿಡಿಲ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಧಡಧಡನೆ ಹಾರುತ್ತಿದೆ ನನ್ನೆದೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ಹುಚ್ಚಿ ಕಲ್ಪನೆಗೆಡೆಗೊಟ್ಟರೆ ಭೀತಿ ಮನವನಾವರಿಸಿ ಮಾನವನ ಮತಿಕುಂತವಾಗುವದು.

ಕುಸುಮ— ನೀನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗದಿರು.

ನರೇಂದ್ರ— ನಿರಂತರ ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರಲು ಅದಕ್ಕೊಂದು ಆತಂಕವಿದೆ.

ಕುಸುಮ— ಯಾರಿಂದ. (ನಿರ್ಮಲಾ ಶ್ರೀಕಾಂತನಿಗೆ ತೋರಿಸುವಳು)

ನರೇಂದ್ರ— ನಿನ್ನ ಪತಿಯಿಂದ.

ಕುಸುಮ— ಅದರ ನಿವಾರಣೆ ಎಂತು.

ನರೇಂದ್ರ— ಅವನ ಕೊಲೆಯಿಂದ ನಮ್ಮೀರ್ವರ ಬಾಳು ನಿರ್ವಿಘ್ನ.

ಕುಸುಮ— ಪತಿಯಿಂದ ಪತಿಯ ಕೊಲೆ !

ನರೇಂದ್ರ— ಅಹುದಹುದು ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಕಾಂತನ ಕೊಲೆ ಯಾಗಬೇಕು.

ಕುಸುಮ— ಪತಿಯ ಕೊಲೆಗೈವ ಪಾಪಿಣಿಗೆ ರವರವ ನರಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿ.

ನರೇಂದ್ರ— ಸ್ವರ್ಗ ನರಕಗಳು ಕಲ್ಪನೆಯ ಕವನ ಸಾರಗಳು, ಧರ್ಮ ವೇದಾಂತ ತತ್ವ ಬೋಧಗಳು ಧನಪ್ರಾಪ್ತಿ ಗೈವ ಸಾಧನಗಳು, ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳು ಮಾನವನಿಗೆ ಭೀತಿಯನ್ನು ತೋರ್ಪ ಭಯ ಭೂತಗಳು, ಈ ಯುಗದೊಳಗೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಇಂಬಿಲ್ಲ. ಸ್ವರ್ಗ, ನರಕ, ಧರ್ಮ, ವೇದಾಂತ, ಪಾಪ, ಪುಣ್ಯಗಳ ಅರುವು ಮರುವಾಗಿದೆ ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ! ಅಂತೆಯೇ ಬಳಕೆಯಲಿ ಬೆಳಗುತಿದೆ ಧರ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ ರೂಪದಲಿ.

ಕುಸುಮ— ನಿರ್ಮಲಾ ಮನೋಭಾವನೆಗೆ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲಾ.

ನರೇಂದ್ರ— ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಭಾರತದ ಭಾಗ್ಯದಾತ ನೇಗಿಲ ಯೋಗಿಯ ಹೊಲಮನೆಗಳನ್ನು ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅಡವಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಬಡ್ಡಿಯ ಭಾರದಿಂದ ಬಸವಳಿದ ಅವನ ದೇಹವನ್ನೇ ತುಳಿದು ಅವನ ಅಸ್ತಿ ಪಂಜರದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಿರಾಸ್ಥಿಯ ಬಂಗಲೆಯ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಬಗೆಬಗೆಯ ಸೊಗ ವಿಲಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಲಾಡುವ ನರರಾಕ್ಷಸ ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಸಿರಿವಂತರೆದೆಯೊಳಗೆ ಟಾರ್ಚ್ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಿಗಬಲ್ಲದೇ ದಯದ ಕಣ.

ಕುಸುಮ— ನರೇಂದ್ರಾ! (ಗಾಬರಿಯಿಂದ)

ನರೇಂದ್ರ— ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದ ಭಿಕ್ಷುಕರಿಗೆ ಕೈಯತ್ತಿ ನೀಡದ ಲಕ್ಷಾಧೀಶರು, ಅಧರ್ಮ ಕೃತಿಯಿಂದ ಮನೆ ಮಠಗಳನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಿದ ರೊಕ್ಕದಿಂದಲೇ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆ ಮಾಡುವರು. ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜಗಕಾದರ್ಶತೆಯಲಿ! ಮತ್ತೆ ಕಲ್ಲು ದೇವರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯ ರೂಪ ದಲ್ಲಿ ಲಂಚವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಕಟ್ಟುವರು ಧರ್ಮಶಾಲೆ ಮಠಗಳ ಧರ್ಮ ಪ್ರವರ್ತಕರೆಂಬ ನಾಮದಲ್ಲಿ.

ಕುಸುಮ— ಮೂಢಳಾದೆ ನಿನ್ನ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ, ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣಾದ ನನಗೆ ಕೊಲೆಗೈವದು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ನರೇಂದ್ರ— ಕೋಮಲತೆಗೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದ ನಿರ್ಮಲತೆಗೆ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಶೀಲದ ಮೂಲವನ್ನೇ ತಿಳಿಯದ ಈ ನಿನ್ನ ನಡತೆಯೇ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ, ನೀನು ಜಾರಿಣಿಯೆಂದು.

ಕುಸುಮ— ನಿನಗಾಗಿ ನಾನು ಈ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೈ ನೀಡಿದೆ!

ನರೇಂದ್ರ— ನನಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಬಾಯಿಸಾಹೇಬ, ಕಾಮನಾಟದ ಸರಸ ಸಲ್ಲಾಪಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮೋಹದ ಮನ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ.

ಕುಸುಮ— ಕಪಟ, ನಿನ್ನ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತ್ರಿಕಾಂತನ ಕರ ಪಡಿದೆ, ನಿನ್ನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ದೋಷಿ ಅಶೋಕನಲ್ಲಿ ದೋಷ ಹೊರಿಸಿ ಮನೆ ಬಿಡಿಸಿದೆ, ಈ ಮೊದಲು ಈ ವಿಷಭಾವ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿರುವದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರೆ!

ನರೇಂದ್ರ— ಮಹಾ ಪತಿವ್ರತೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲವೇ? ಕುಸುಮ ಅವಿವಾಹಿತಳಾಗಿರುವಾಗ ಈ ಸುವಾಸಿನಿಯ ಕುಸುಮದ ಮಧುವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಭೃಂಗಗಳು ಹೀರಿ ಹೋಗಿರುವವೋ ಎಂಬುದು ಮನದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಸುಳಿದು ಮಿಂಚಿ ಹೋಗಿದೆ.

ಕುಸುಮ— (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ನರೇಂದ್ರಾ!

ನರೇಂದ್ರ— ಕುಸುಮಾ, ನನ್ನ ನಿನ್ನ ಅಂತರಂಗದ ನಿಜತ್ವವನ್ನು ಇಂದು ತಿಳುಹಿಸದೆ, ಏತಕ್ಕೆ ಅರಿತೆಯಾ? ಇಂದೇ ನನ್ನ ನಿನ್ನ ಜೀವನದ ಕೊನೆಯ ದಿನ! ಇನ್ನು ನನ್ನ ನಿನ್ನ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ ಈ ನಾಟಕದ ತೆರೆಯ ಮರೆಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು! ಕುಸುಮಾ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಪತಿಯ ಕೊಲೆಗೈಯದಿದ್ದರೆ, ಮೊದಲು ನೀನು ಬಲೆ ಬೀಳಬೇಕಾಗುವದು. (ಪಿಸ್ತೂಲ ತೋರಿಸುವನು ಶ್ರೀಕಾಂತ ಬರುವನು)

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಜೋಕೆ?

ನರೇಂದ್ರ— ಯಾರು ಶ್ರೀಕಾಂತಾ!

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹಾ ಶ್ರೀಕಾಂತಾ, ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದ ಜಾರಜಾರಿ ಣಿಯರ ಕಥನವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಶ್ರೀಕಾಂತಾ! ಓ ಡಾಂಭಿಕ ದೇಶಭಕ್ತಾ, ಇಂಬುಗೊಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ನಟಳಿಗೆ ನಂಬಿ ಶಾಂತಿ ಸತ್ಯ ಧರ್ಮಮೂರ್ತಿ ನೀನೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಬೇರಾವ ಭೇದವನ್ನು ತಾರದೆ ನಿನ್ನ ನುಡಿಗಳೇ ನನಗೆ ಹಿತವಚನಗಳೆಂದು ತಲೆ ದೂಗಿದೆ, ನಿನ್ನ ವಿಷಹೃದಯ ತಿಳಿಯದಾದೆ ನೀನು ಧರಿಸಿದ ಶುಭ್ರವೇಷಭೂಷಣಕೆ ಬೆರಗಾಗಿ!

ನರೇಂದ್ರ— ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚು ಜಠರಾ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಕಪಟ, ಸತ್ಯದ ನಿಜತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯದ ಸ್ವಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶದ ಹಿತವ ಬಯಸುವ ನಿಸ್ವಾರ್ಥದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜನದ ಏಳಿಗೆಯ ಮಾರ್ಗ ತೋರುವ ನಿಮ್ಮಂಥ ಕುಟಿಲ ಕಾರಸ್ಥಾನಿಗಳೇ ನಿಜವಾದ ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳು.

ಕುಸುಮ— ಕ್ಷಮಿಸೆನ್ನಪರಾಧವನು (ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳುವಳು)

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಮುಟ್ಟದಿರೆನ್ನ ಏಹಾಗರತಿ! ಎಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ, ನಿನ್ನದಾವ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ತಪ್ಪಿರುವದದು ನನ್ನಲ್ಲಿ. ಧನದ ಮದದಲ್ಲಿ ಮುದಿತನದ ಮಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ

ಹೆಣ್ಣು ನಾಳಲಾರದ ಶಕ್ತಿ ಹೀನತೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಮಗಳಂತೆ ತೋರುವ ಕುಮಾರಿಗೆ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಕಟ್ಟಿ, ಮಡದಿ ಎಂದು ಮನೆಯೊಳಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಮುದುಕರಿಗೆ ಎಂದಿನವರೆಗೆ ಜಾಗ್ರತಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲವೋ ಅಂದಿನವರೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವೆಚ್ಛಾಚಾರದ ಹಾದರದಕೊಳಚೆ ತೊಳೆದು ಹೋಗಲಾರದು ಭಾರತದಿ !

ನರೇಂದ್ರ— ಶ್ರೀಕಾಂತಾ, ಬಂದಿರುವೆ ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯಶ್ರೀಗೆ ನಿನ್ನ ಬಲೆ ಇಡುವದಕ್ಕಾಗಿ

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ದೇಶಭಕ್ತ, ದೇಶಭಕ್ತನ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಸುಲಿಗೆ ಯನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ, ಕಳ್ಳಪೇಟೆಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ, ನಿನ್ನವಳಾದ ಇವಳನ್ನು ನನ್ನ ಮನೆಯವಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ನಾದೆ. ಅಬ್ಬಾ ! ಎನಿತು ಗಾರುಡಿತನ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ ಈ ಉರುಟು ಬಟ್ಟೆಯ ಮನೆಮುರುಕರಲ್ಲಿ !

ನರೇಂದ್ರ— ಶ್ರೀಕಾಂತಾ,

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ನನ್ನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸಲು ಬಂದ, ಆಶೋಕ ನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮಾತಿಗೆ ಮನಸೋತು, ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹಾರಿದೆ. ಈ ದುಷ್ಟತ್ವಗಳಿಗೆ ನಾನೇ ಕಾರಣನಾಗಿರುವದರಿಂದ ಗುಂಡಿಕ್ಕು ಈ ದೇಹ ಇಬ್ಬಾಗವಾಗುವಂತೆ !

ಕುಸುಮ— ಇಲ್ಲ, ನಾನೇ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ವನಾಶಕ್ಕೆ ಮೂಲ. ಬಲೆ ಬೀಳಲಿ ನನ್ನ ದೇಹ, ನಿಮ್ಮ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ !

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಓ ಜಿಲುವೆ, ಆಳಬೇಡ ನಗು ! ನಾನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರೆ, ಈ ಬಂಗಲೆಯ ಭಾಗ್ಯ ನಿನ್ನದು ! ಈ ಜಾರನೊಡನೆ ರತಿಸುಖದಿ ಲೋಲಾಡಲು ನಿನಗಾರ ಆತಂಕವಿಲ್ಲ ! ಎಲೆ, ಮಲಿನ ಮನದ ನಾರಿ, ನಿನ್ನಂತೆ ಗೌರವದ ಗರತಿಯ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಬೆಳೆದು, ನೀತಿ-ಶೀಲಗಳನ್ನೇ ಆಳಿದು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿಹರು ಸತ್ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ತಾಯ್ತನವ !

ನರೇಂದ್ರ— ನೀನುಳಿದರೆ, ನನಗೆ ಜೀವಿಸಲು ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ ! ಮುಗಿ ಯಿತ್ತೆಂದಿಗೆ ನಿನ್ನ ಜೀವನ ಯಾತ್ರೆ !

ಕುಸುಮ— ನರೇಂದ್ರಾ, (ನರೇಂದ್ರ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವನು. ಕುಸುಮ ಶ್ರೀಕಾಂತನ ಮುಂದೆ ಬರುವಳು. ಕುಸುಮಳಿಗೆ ಗುಂಡು ತಾಕುವದು. ನಿರ್ಮಲಾ ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಮರೆಯಾಗುವಳು.)

ಅಶೋಕ— (ಒಳಗಿನಿಂದ) ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಾ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಾ.... (ನರೇಂದ್ರ ಪಿಸ್ತೂಲು ಒಗೆದು ಮರೆಯಾಗುವನು. ಶ್ರೀಕಾಂತನು ಕುಸುಮಳ ತಲೆಯನ್ನು ತೊಡೆಯಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅಶೋಕ ಬರುವನು)

ಅಶೋಕ— ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಾ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಾ (ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಗುವನು)

ಶ್ರೀಕಾಂತ—ಬಂದೆಯೇಕೆ ಧರ್ಮಮೂರ್ತಿ ! ಈ ಅಧರ್ಮ ಕೊಲೆ

ಅಶೋಕ— ಏನು, ಕುಸುಮಾ ತಾಯಿಯ ಕೊಲೆ ! (ಪಿಸ್ತೂಲು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಂಡು) ಕಕ್ಕಾ, ಗೈದವರಾರು ?

ನರೇಂದ್ರ— ನೀನು ! ಸದ್ಭಕ್ತ ದೇಶಭಕ್ತನೆ, ಕಂಡಿರುವೆ ನೀನು ಗುಂಡಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ! ರಾವಸಾಹೇಬ, ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಾಣೆಯಾಗಿದ್ದ ಇದೇ ಸೃಕ್ತಿ !

ಅಮರಕಾಂತ— (ನೋಡಿ) ಗುರೂಜಿ.... ನಿಮ್ಮಿಂದ....

ಅಶೋಕ— ಅಲ್ಲ ವಿಧಿಯಿಂದ ಬಂದೊದಗಿದೆ, ಮಾನವನ ಕುತಂತ್ರ ಆರೋಪದಿಂದ (ಕೈ ಮುಂದೆ ಮಾಡುವನು. ಪೋಲೀಸ ಬೇಡಿ ಹಾಕುವನು ಅಮರ ಅಳುತ್ತ ಕೆಳ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಹೋಗುವನು. ಶ್ರೀಕಾಂತ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ನೋಡುವನು. ನರೇಂದ್ರ ನಗುವನು ತೆರೆ ಬೀಳುವದು)

ಪ್ರವೇಶ ೨೪. ರಸ್ತಾ

(ಕನಕ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಫ್ಯಾನಿ ಡ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಬರುವರು. ಚಿಂತಾಮಣಿ ಶೂಟು ಕೋಟು ಹ್ಯಾಟಿನಿಂದಲೂ ಕನಕ ಬ್ಲೋಜು ಸಿಲ್ಕ್ ಸೀರೆಗಳಿಂದ ಶ್ರಿಂಗಾರವಾಗಿ ಬರುವರು.)

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಕಮಾನ್ ಮೈ ಡೀಯರ್ ಕನಕ.

ಕನಕಿ — ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಏಟು ಒತ್ತ ತಾವಿವು ಬೂಟು ಒಲ್ಲೇ
ಮಾರಾಯಾ, ಕೈಯಾಗ ಹಿಡ್ಕಂತೀನಿ. (ಬೂಟು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು
ಕೊಳ್ಳುವಳು)

ಚಿಂತಾಮಣಿ — ವಾಹ್, ಹೀಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವದು
ಇದು ಒಂದು ಘಾಶನ್. ಈಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಕನಕಿಯಂದು ಯಾರು ಗುರ್ತಿ
ಸುವರು ಪ್ಯೂಆರ್ ಲೇಡಿಸ್.

ಕನಕಿ — ಹ್ಯಾಟ ಕೋಟಾವ ಹಾಕೊಂಡು ನೀನು ಸಾಬರ ಮರಿ
ಹಂಗ ಕಾಣಸ್ತೀದಿ, ಈಗ ನಿನ್ನ ಕುಣಸಾವಂತಾ ಯಾರು ಗುರ್ತು ಹಿಡಿ
ಯಾದಿಲ್ಲಾ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ — ನೀನು ಮೆಡಮ್ ನಾನು ಜಂಟ್ಲೆಮೆನ್.

ಪದ — ಲಾವಣಿ

ಮೋಹಿಸಿ ಪತ್ತಲ್ | ಝಂಪರ ಜೋಕಿಗೆ |

ಕಾಮಿಸಿ ಪೌಡರ್ ವ್ಯಾಪ್ಲನ್ ವಾಸ್ತೆಗೆ |

ವಿಸ್ತಿಸಿ ಸೋಡಾ ಬ್ರಾಂಡಿಗೆ |

ಸೋಡ್ವೀಟಿ ನೀಡಿದೆ ಗಂಡನಿಗೆ || ೧ ||

(ಕುಣಿಯುತ್ತ ಹೇಳುವನು) ಇಂಗ್ಲೀಷರು ಇಂಥಾ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಮಂದಿಗೆ
ಹಾಕಿ ಹಾಕಿ ಕಡೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಅವರಿಗೆ ಗಾಂಧೀ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕಿ
ಕಳಿಸಿದರು ನಡು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ.

ಕನಕಿ — ಹಂಗ ನೀನೆಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಲಗಿದಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಕ್ಕೀಯ
ಅಂತೀನಿ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ — ನೊ ನೊ, ಒಂದು ಜೀವ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಜೀವ
ಉಳಿದರೆ, ಮಿಸ್ಟರ್ ಮಸಿವದನರಾವ್, ಅಂದರೆ ಆ ಯಮರಾಯನು ಹರಣ
ಮಾಡಿದ ಜೀವ ರಿಟರ್ನ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕೂಡಿ
ದ್ದೇವೋ ಹಾಗೆ ಯಮರಾಯನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತರೇ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ
ಆವನಿಗೆ ಆನಂದ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನಕಿ — ನಾನೇನ ಮಾಡೀವಿ ಅಂತಾದು ?

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಏನ್ನಾಡಿವಿ, ಜನರ ಕಿವಿಗೆ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ, ಉಗಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿವಿ.

ಕನಕ— ಇಂತಾವು ಏಟನಡದಾವೇಳು, ನಮ್ಮ ನಾವು ದುಡಿದ ತಿನ್ನಾಕ ಯಾರ್ದೇನಂಜಿಕೆ,

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ನಾವು ದುಡದದ್ದು ನಾವ ತಿಂತೀವಿ, ಮಂದಿಯಾ ರ್ಯಾರೂ ತಿನ್ನೊದಿಲ್ಲ.

ಕನಕ— ಏ ಗಾಡಿಗೆ ಹೊತ್ತಾತಂದೆಲ್ಲಾ ನಡಿಯ ಯಾರರಕಂಡಾರು ಚಿಂತಾಮಣಿ— ನಮ್ಮನ್ನಾರು ಕಂಡ್ನೊಳ್ಳಬೇಕು ಕಂಡರೆ ಪೋಲೀಸರೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(ಕಲ್ಲಪ್ಪ ಗೋಪಾಳಬುಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಶಂಖು ಹಿಡಿದು ಜಾಗಟೆಗಿ ಬಾರಿ ಸುತ್ತ ಮೂರುನಾಮಾ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬರುವನು ಶಂಖಾ ಉದುತ್ತ)

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಪದ

ಹಿಂದಿಲ್ಲೊ ಗೋವಿಂದ ಮುಂದಿಲ್ಲೊ ಗೋವಿಂದಾ ಎಂದೆಂದಿಗ ನಿನ್ನ ಪಾದವೆ ಗೋವಿಂದಾ | ಮಾಯದ ಸಂಸಾರ ನಂಬಿದೆ ಗೋವಿಂದಾ | ಮಾಯವಾಯಿತು ನಂದು ಎಲ್ಲವು ಗೋವಿಂದಾ | ನಿನ್ನ ನಾಮವನೆಂದು ಬಿಡಲಾರೆ ಗೋವಿಂದಾ | ಕೈಬಿಡದೆ ಕಾಪಾಡೊ ಬೆಟ್ಟದ ಗೋವಿಂದಾ | ತ್ರೀಮದ್‌ವ್ರಮಾರಮಣ ಗೋವಿಂದಾ ಗೋವಿಂದ (ಹೋಗುವಾಗ ಚಿಂತಾ ಮಣಿಗೆ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುವನು)

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಸೇವಿಂಗ್ ವಾಟರ್‌ಪ್ರೂಫ್ ವಾಟ್ ಅಡಸಲಾ ಬಡಸಲಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಗೋವಿಂದಾ, ಇವ ಯಾರಪ್ಪಾ ಜಲ್ಲಿಬುಟ್ಟಿ ಹ್ಯಾಟನವಾ, (ನೋಡಿ) ಅಲೇ ಇನ್ನ ಇವ ನಮ್ಮ ಹಿಮ್ಮಾಳದ ಚಿಂತಾ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಎಸ್‌ನೊ, ಎಸ್‌ನೊ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಅಹಾ, ಇಲ್ಲೇತಿ ನೋಡಿ ಹಕ್ಕಿ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಪದ ರಾಗ : ಭೀಮಸಲಾಸ್ ತಾಳ : ಏಕತಾಳ ಚಿಕ್ಕಿ ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ ನೀನು ಸೊಕ್ಕಿನಾಳಗ ಮೆರಿಯಬಾಡ | ಮಿಕ್ಕಿದ

ಹೆಣ್ಣು ನೀ ಮುಕ್ಕೆಯೇ ಮಣ್ಣು | ಕಕ್ಕುಲತೆ ಇಲ್ಲದ ಪಕ್ಕಾ ಜಾತಿಹೆಣ್ಣು
ನೀನು | ಬಿಕ್ಕೆ ಬೇಡತೀಯೆ ಮುಂದೆ | ಲಕ್ಷಕ್ಕಿರಲಿ ನಿನ್ನ ಲಕ್ಷಕ್ಕಿರಲಿ |

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಶೇಷಾಚಲವಾಸ ಗೋವಿಂದಾ ಗೋವಿಂದಾ.

ಕನಕ— ಏ ಆ ಪರ್ಮವ್ವನ ಮನ್ಯಾಗಿಂದ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲಿ ಕೊಡು ಇವಗ

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಏ ವ್ವಿಲೇಜ ಗರ್ಲ ಹಳ್ಳಿ ಪರಮವ್ವನ ಮನಿ ಅಲ್ಲಾ
ವನಿಪರ್ಸ ವನಿಪರ್ಸ, ಹೀಂಗ ಉಚ್ಚರ್ಸ, ಲೇವ್ ಸಿಂಗಲ್ ಮ್ಯಾನ್.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಉಚ್ಚರಸತೀನಿ ತಡಿಲೇ, ನಿನ್ನ ಹ್ಯಾಟು ಗೋಟೆ
ಆಗಂಗ ಹೊಡೀತೀನಿ. ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆಲಿ ಮೂಗು ಕೋದು ಉರಾಗ
ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡತೀನಿ, ಕತ್ತಿಯ ತಗಿಯೋ ಗೋವಿಂದಾ ಮೂಗು
ಕೊಯ್ಯೋ ಗೋವಿಂದಾ (ಒಳಗೆ ಓಡುವರು ಹೋಗಿ ಮೂಗು ಕೊಯ್ವು
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುವನು)

ಕನಕ— ಅಯ್ಯಯ್ಯ, ಮೂಗು ಕೊಯ್ದಲ್ಲೋ?

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಗಂಡಗ ನೀ ಹೆಂಗ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲೇ!

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಭಗ ಭಗ ಆಂತ ಉರಿತೈತಿ ಮೂಗು!

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ನೀ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕ ಭಗ ಭಗ ಅಂತೈತಿ ಹೊಟ್ಟಾಗ ಉರಿ,
ಹೊಂಡಲಣ್ಣಾ ಮುಕ್ಕಾ ಮುಕ್ಕೆ ಜೋಡಿ.

ಕನಕ— ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಉರಿತೈತಿ ಮೂಗು.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಉರಿಲೇ ಗೋವಿಂದಾ! (ಒದೆಯುವನು ಕನಕಿಗೆ)

ಕನಕ— ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಒದಿಬ್ಯಾಡಿ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಮೂಗು ಹೋತಲ್ಲೋ ಯಪ್ಪಾ.

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಬೇಶಾತೋ ಯಪ್ಪಾ (ಒದ್ದು ಚಿಂತಾಮಣಿಗೆ)

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಆಯ್ಯೋ ಪೋಲೀಸರು ಪೋಲೀಸರು!

ಕಲ್ಲಪ್ಪ— ಆಯ್ಯಯಪ್ಪಾ ಪೋಲೀಸರು (ಓಡುವನು)

ಚಿಂತಾಮಣಿ— ಬೇಷಾಯಿತು ನಡಿ ಕನಕ ಓಡಿ ಹೋಗುವಾ
(ಹೋಗುವರು)

ಪ್ರವೇಶ ೨೫. ಕೋರ್ಟ್‌ಸೀನ

ಪ್ರಾಸೀಕ್ಯೂಟರ— ದೇವರಾಣಿಯಾಗಿ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ನುಡಿಯುವೆ
ನೆಂದು ಆಣೆ ಮಾಡಿ.

ಅಶೋಕ— ದೇವರಾಣಿಯಾಗಿ ಸತ್ಯ ಹೇಳುವೆ.

ಜಜ್ಜ— ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ?

ಅಶೋಕ— ಅಶೋಕ.

ಜಜ್ಜ— ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ?

ಅಶೋಕ— ರಘುನಾಥ.

ಜಜ್ಜ— ವಯಸ್ಸು ?

ಅಶೋಕ— ಮುವತ್ತೈದು.

ಜಜ್ಜ— ಉದ್ಯೋಗ ?

ಅಶೋಕ— ಜನತಾ ಸೇವೆ.

ಜಜ್ಜ— ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರುವಿರಾ ?

ಅಶೋಕ— ಇಲ್ಲಾ.

ಜಜ್ಜ— ಹಾಗಾದರೆ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದವರಾರು ?

ಅಶೋಕ— ನಾನರಿಯೆ, ನಾನು ನಿರ್ದೋಷಿ !

ಜಜ್ಜ— ನೀವು ನಿರ್ದೋಷಿಗಳೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಆಧಾರಗಳೇನು ?

ಅಶೋಕ— ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನೇ ನಿರ್ಮಲ ಆಧಾರದ ಸಾಕ್ಷಿ !

ಪ್ರಾಸೀಕ್ಯೂಟರ— ಸತ್ಯವನ್ನೇ ನುಡಿಯುವೆನೆಂದು ಆಣೆ ಮಾಡಿ.

ನರೇಂದ್ರ— ಆಸತ್ಯವನ್ನಂತೂ ನಾನು ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ನುಡಿದಿಲ್ಲ;
ಸತ್ಯವನ್ನೇ ನುಡಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಜಜ್ಜ— ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು ?

ನರೇಂದ್ರ— ನರೇಂದ್ರಾ.

ಜಜ್— ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ?

ನರೇಂದ್ರ— ರಾಜೇಂದ್ರ.

ಜಜ್— ವಯಸ್ಸು ?

ನರೇಂದ್ರ— ೪೦.

ಜಜ್— ಉದ್ಯೋಗ ?

ನರೇಂದ್ರ— ದೇಶಸೇವೆ.

ಜಜ್— ಶ್ರೀಕಾಂತನ ಸ್ನೇಹಸಂಬಂಧವಿತ್ತಿ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಬಹು ದಿನದಿಂದ ಆಪ್ತಮಿತ್ರತ್ವದಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತ್ತು
ನನ್ನ ಅವರ ಸ್ನೇಹ.

ಜಜ್— ಕುಸುಮ-ಶ್ರೀಕಾಂತರ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಕಾರಣರಿ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಶ್ರೀಕಾಂತನ ಆಗ್ರಹದಿಂದ, ನಾನವನ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ
ಸಿದ್ಧಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ-ಕುಸುಮಳ ಬಂಧು ಪ್ರೇಮ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿತ್ತು.

ಜಜ್— ಅಶೋಕನನ್ನು ನೀವು ಬಲ್ಲಿರಾ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಬಲ್ಲೆ.

ಜಜ್— ಶ್ರೀಕಾಂತನು ಅಶೋಕನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೀಕೆ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಎರಡನೇ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನಕಾರಿಯಾದ, ಅಶೋಕನ
ಮನದ ಇಂಗಿತವನ್ನು ತಿಳಿಯದ ಶ್ರೀಕಾಂತನು, ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಲಾ
ತ್ಕರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಅಶೋಕನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರದೂಡಿದನು.

ಜಜ್— ಕುಸುಮಳ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಅಶೋಕನೇ ಮಾಡಿರುವನಲ್ಲವೇ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಕಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ಬೆಳೆದ ವೈಷಮ್ಯಕ್ಕೆ ಆಹುತಿ
ಯಾದಳು ಅಶೋಕನ ಕರದಿಂದ ಕುಸುಮಾ.

ಜಜ್— ಹಾಗಾದರೆ ನೀವೇ ಕುಸುಮಳ ಕೊಲೆಮಾಡಿರುವರೆಂದು
ಶ್ರೀಕಾಂತನು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀಕೆ.

ನರೇಂದ್ರ— ಮನಮೆಚ್ಚಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡವಳು ಮರಣ ಹೊಂದಿರು ವಳೆಂದೂ ಅಶೋಕನನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದು ವಂಶಕ್ಕೆ ಆರುದಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಗನ ಕಕ್ಕುಲತೆಯಿಂದ ಈ ಕಕ್ಕನು ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವನು ಆ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು.

ಜಜ್— ಅಶೋಕನು ಕುಸುಮಳ ಕೊಲೆಗೈದದ್ದನ್ನು ನೀವು ಕಂಡಿ ರುವಿರಾ.

ನರೇಂದ್ರ— ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ ಅಶೋಕನು ಕಕ್ಕನ ಮನೆಯೊಳಗಿಂದಾ ಹಣ ಕದ್ದೊಯ್ಯುವಾಗ ಅಡ್ಡಿಸಿದಳು ಕುಸುಮಾ ಗುಂಡಿ ಕೈದನವಳ ಎದೆಗೆ ಅಶೋಕಾ.

ಜಜ್ ಇದು ನಿಜವೇ.

ಅಶೋಕ— ಸುಳ್ಳು (ಹೋಗುವನು ಶ್ರೀಕಾಂತ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವನು)

ಪ್ರಾಸಿಕ್ಕಾಟಿರ— ಸತ್ಯವನ್ನೆ ನುಡಿಯುವೆನೆಂದು ಆಣೆಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ದೇವರಾಣೆಯಾಗಿ ಸತ್ಯ ಹೇಳುವೆ.

ಜಜ್— ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೇನು ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಶ್ರೀಕಾಂತ.

ಜಜ್— ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಸೂರ್ಯಕಾಂತ.

ಜಜ್— ವಯಸ್ಸು ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ೫೫.

ಜಜ್— ಉದ್ಯೋಗ ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಬಡ್ತಿವ್ಯವಹಾರ.

ಜಜ್— ಅಶೋಕನು ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಮಗನೇ ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹೌದು ನನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮಗನು.

ಜಜ್— ಇವನಿಗೂ ನಿಮಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿದ್ದವೆ ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ನನ್ನ ಎರಡನೇ ಲಗ್ನವಾದಂದಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ವೈಷಮ್ಯತೆ ತಲೆದೋರಿತ್ತು.

ಜಜ್— ಇವರನ್ನು ಆಗ್ಗೆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರದೂಡಿದಿರಾ ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಹೌದು !

ಜಜ್— ಹೊರದೂಡಿದಾಗ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿದ್ದನೇ ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕಾಣಲೆಂದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ.

ಜಜ್— ಇವನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯು ಬಲಾತ್ಕಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಳೇ ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಕುಸುಮ ನರೇಂದ್ರರ ಕಪಟ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಹೊರದೂಡಿದೆ ಅಶೋಕನನ್ನು.

ಜಜ್— ನಿಮ್ಮ ನರೇಂದ್ರನ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧವಿತ್ತೇ ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಮುದಿತನದ ಮಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಿಡಿದವಳ ವ್ಯಾಮೋಹದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನೊದಲು ಕಾಣದಾದೇ ಕುಸುಮ ನರೇಂದ್ರರ ಸರಸವನ್ನು ಈ ಬೇಹುಗಾರನ ದುರ್ಗುಣವನ್ನು.

ಜಜ್— ಹಾಗಾದರೆ, ಕುಸುಮಳ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಅಶೋಕನೇ ಮಾಡಿರುವನೇ ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳು ನಿಜವಾಗಿ ಇವನೇ ಕೊಲೆಗೈದವನು. ಕಪಟ ಕಾರಸ್ಥಾನಿಯಾದ ಇವನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳಿನ ಕಂತಿಯೇ ತುಂಬಿದೆ.

ಜಜ್— ನರೇಂದ್ರನೇ ಕೊಲೆ ಗೈದನೆಂಬುವದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿವೆಯೋ ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ನಾನಿರುವೆ ಇವನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಜಜ್— ಅಮ್ಮಾ ನೀನಾರು ?

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಇವಳೇ ಕುಸುಮ ನರೇಂದ್ರರ ನಿಜ ಇಂಗಿತವನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿದವಳು. (ಶ್ರೀಕಾಂತ ಇಳಿಯುವನು ಅದೇ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲಾ ನಿಂತು)

ಜಜ್— ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ನಿರ್ಮಲಾ.

ನರೇಂದ್ರ— ನಿರ್ಮಲಾ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಅಶೋಕನು ನಿರ್ದೋಷಿ, ಕುಸುಮಳ ಕೊಲೆ ಗೈದವನು ಈ ನರೇಂದ್ರನೇ ?

ಜಜ್— ನೀನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡಿರುವೆಯಾ ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ಶ್ರೀಕಾಂತನನು ವಂಚಿಸಿ ನಡೆಸಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಮ ಸಂಬಂಧದಿಂದಾ, ಅವನ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮನವಿಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಕುಸುಮಳಿಗೆ ಶ್ರೀಕಾಂತನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡೆಂದು ಕರೆ ತಂದು ತೋರಿಸಿದೆ, ಶ್ರೀಕಾಂತನಿಗೆ ಇವರ ಕಪಟ ನಾಟಕವಾ. ಇವರ ನಿಜತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದ ಶ್ರೀಕಾಂತನು ಮನ ಬಂದಂತೆ ನರೇಂದ್ರನನ್ನು ನಂದಿಸಲು ತನ್ನ ಕಪಟವು ತಿಳಿಯಿತೆಂದು ನರೇಂದ್ರನು ಶ್ರೀಕಾಂತನಿಗೆ ಗುಂಡಿಕ್ಕಲು ಅಡೈಸಿದಳು ಕುಸುಮಾ ! ಬಲೆ ಬಿದ್ದಿತವಳ ದೇಹಾ ನರೇಂದ್ರನ ಗುಂಡಿಗೆ ! ಕಕ್ಕನನು ಕಾಣಲು ಬಂದ ಅಶೋಕಾ ಸಿಲುಕಿ ಬಿದ್ದನು, ಸುಳ್ಳಿನಾರೋಪದ ತ್ಯಂಖಲೆಯಲ್ಲಿ !

ಜಜ್— ನರೇಂದ್ರನು ಇದುವರೆಗೆ ಅಶೋಕ ಶ್ರೀಕಾಂತರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ ಸಾಕ್ಷಿ ಸುಳ್ಳೇ ? ಇವನ ಪರಿಚಯವು ನಿನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಿದೆಯೇ ?

ನಿರ್ಮಲಾ— ಹೇಳುವೆನು, ಈ ನಿರ್ಮಲೆಯ ದುರಂತ ಕಥೆಯಾ, ನರೇಂದ್ರನಿಗಾಗಿ ಅಂದೊಮ್ಮೆ ಚಂದಿರನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮನ ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ ! ನಿರ್ಮಲ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ನರೇಂದ್ರನ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲೆಯ ಗರ್ಭದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿ ಬೆಳೆದ ನಿಷ್ಪಾಪಪಿಂಡವೇ ಈ ಅಮರಕಾಂತಾ ! ನನ್ನನ್ನು ಮಗುವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದನು ಈ ನರೇಂದ್ರ ! ದಿಕ್ಕುಗಾಣದೆ, ಮಗುವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ತಿರುಗಿದೆ, ಈ ಪತಿದೇವನ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ, ಈ ಹರಿಜನಳಾದ ರೇಣುಕಾ ಈ ಅಮರಕಾಂತನ ಪಾಲನತಾಯಿ. ಇವನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ, ಇವನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟವರೇ ಈ ಅಮರಕಾಂತನ ಗುರೂಜೀ ಈ ಅಶೋಕಾ.

ಜಜ್— ರೇಣುಕಾ ಅಮರಕಾಂತನನ್ನು ನೀನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜವೇ ?

ರೇಣುಕಾ— ಸರ್ಕಾರ್, ಮನೆ ಬೀಗ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಗು ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಮಗುವನ್ನು ನಾನು ಪಾಲನೆ ಗೈದದ್ದು ನಿಜ.

ಜಜ್— ನರೇಂದ್ರಾ ಇದುವರೆಗೂ ಇವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನಿಜವಷ್ಟೇ ?

ನರೇಂದ್ರ— ಸರ್ಕಾರ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿರುವದು ಸತ್ಯಸಂಗತಿ. ನಿರ್ಮಲಾ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ, ಅಮರಕಾಂತ ನನ್ನ ಮಗ, ಅಶೋಕ ಶ್ರೀಕಾಂತರು ನಿರ್ದೋಷಿಗಳು ಸತ್ಯ ದೇವತೆಯು ನಿರ್ಮಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಮಂತ ಉದ್ಭವಿಸಿ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು. ಡಾಂಭಿಕ ದೇಶಭಕ್ತನಾಗಿ ಖಲ ನಾಯಕನಾಗಿ ನಟಿಸಿದ ಈ ನರೇಂದ್ರನ ಪಾತ್ರಪರಿಚಯವ.

(ಜಜ್ ಮೆಂಟ ಬರೆದು ಟಾಕುವತ್ತಿ ಹೋಗುವನು. ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ ಓದುವನು)

ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ— ಜಂಟಿ ಮೆನ್ ಆಂಡ್ ಜೂರಿಜ, ಅಶೋಕನ ಮೇಲೆ ನರೇಂದ್ರನು ಕುಸುಮ ತಾಯಿಯ ಕೊಲೆಯ ಆರೋಪ ಹೊರಿಸಿದ್ದು ಸುಳ್ಳೆಂಬುದು ನಿರ್ಮಲಾತಾಯಿಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ನರೇಂದ್ರನು ತಾನೇ ಕೊಲೆಗೈದಿರುವನೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರಿಗೆ ಕೋರ್ಟು ಅಶೋಕ ನನ್ನು ನಿರ್ದೋಷಿಯೆಂದು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ನಂ. ೧ ನಿರ್ಮಲೆಯನ್ನು ವಂಚಿಸಿದ ಅಪರಾಧ. ನಂ. ೨ ಶ್ರೀಕಾಂತನನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದ ಅಪರಾಧ. ನಂ. ೩ ಜನಸೇವಕನೆಂದು ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧ. ನಂ. ೪ ಕುಸುಮಳನ್ನು ಕೊಲೆಗೈದ ಅಪರಾಧ. ಇವೆಲ್ಲ ಪಾಪ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಸ್ವಂತ ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿರುವದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಪಾರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಪೆನಲ್ ಕೋಡ್ ೩೦೨ ನೇ ಕಲಮಿನ ಪ್ರಕಾರ ಕೋರ್ಟು ನರೇಂದ್ರನಿಗೆ ಫಾಸಿ ಸಿಕ್ಸ್ ವಿಧಿಸಿದೆ.

(ವಕೀಲ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗುವರು. ಪೋಲೀಸರು ನರೇಂದ್ರನನ್ನು ಒಯ್ಯುವರು)

ಅಶೋಕ— ಅಮರಕಾಂತಾ, ನಿಜವಾಗಿ ನೀನು ಸತ್ಕುಲಸಂಜಾತಾ
ಅಮರಕಾಂತ— ಅಲ್ಲ ಅನೀತಿ ಅವಿವೇಕಿಗಳ ತನುಜಾತ.

ರೇಣುಕಾ— ನಿನ್ನ ಚಾರಿತ್ರಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಆನಂದವಾಯಿತು
ಈ ಸುಮಂಗಲೆಯ ಸುಕುಮಾರನಾದ ನೀನು ಈ ರೇಣುಕೆಯ ಪಾಲನೆ
ಯಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನನೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡಿ.

ನಿರ್ಮಲಾ— ಅಮರಕಾಂತಾ ಮಗೂ ಬಾ, ದಯಬಾರದೆ ನಿನಗೆ
ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ.

ಅಮರಕಾಂತ— ಕ್ರೂರ ಮೃಗ-ಪವಕ್ಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯ
ಕಂದಮ್ಮಗಳ ನೆನುವಾದೊಡನೆ ಓಡಿಬಂದು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸ್ತನಪಾನ
ಮಾಡಿಸಿ. ಸಂತೈಸುತ್ತ ಜೋಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮಾನವಿಯಾದ ನಿನ್ನ
ದೆಯೊಳಗೆ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಮಗುವಿನ ಮಮತೆ
ಇಲ್ಲದೆ, ಮಂದಿಯ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮಗುವನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿಹೋದ ತಾಯ್ತನವಿ
ಲ್ಲದ ನಿನಗೆ, ಈ ಅಮರಕಾಂತನ ಹೃದಯ ನುಡಿಸಲಾರದು ತಾಯಿ
ಎಂಬ ಪವಿತ್ರ ಶಬ್ದ.....

ಅಶೋಕ— ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತಾಳು.

ರೇಣುಕಾ— ಮಗೂ, ಹಡೆದ ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೇಕೆ ಈ ಹಟ !

ಅಮರಕಾಂತ—ನಿಜ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದಿಂದ ಭ್ರಮಣೆಗಡಲಿದೆ ಮಸ್ತಕ!
ಕುಲವಂತರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತಿದೆ ಹರಿಜನರ ಕೀಳು ನಡತೆಗಳು ! ಇಂಥ ತಾಯಿ,
ಇಂಥ ಕರ್ಮಚಾಂಡಾಲ ತಂದೆ, ಇಂಥವರ ಮಗನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ
ಪವಿತ್ರಳಾದ ರೇಣುಕಾ ತಾಯಿಯ ಮಗನೆಂದು, ಹರಿಜನನೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳು
ವದೇ ಭೂಷಣವು. (ಹೋಗುವನು.)

ಪ್ರವೇಶ ೨೬. ಅಮರಕಾಂತನ ಬಂಗ್ಲೆ

(ಮಹಾತ್ಮಾಜಿ ಫೋಟೊ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂಮಾಲೆ ಹಾಕಿದೆ. (ಅಮರಕಾಂತ
ಅಶೋಕ ರೇಣುಕೆಗೆ ನಮಿಸುವನು.)

ಅಶೋಕ— ಮಗೂ, ನಿನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸು.

ಅಮರಕಾಂತ— ಈಗ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆನಲ್ಲಾ.

ಅಶೋಕ—ನಿನ್ನ ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟ ಈ ನಿರ್ಮಲಾ ತಾಯಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸು
ಅಮರಕಾಂತ— ಗುರೂಜಿ, ಒಪ್ಪಲಾರದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯವೇಕೆ ?

ಅಶೋಕ— ಮಗುವನ್ನು ನದಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ನಾನೇ ನಿನ್ನ
ಜನ್ಮದಾತೆಯೆಂದು, ಕುಂತಿಯು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ತೊಟ್ಟಬಾಣ ತೊಡು
ವದಿಲ್ಲೆಂದು ಭಾಷೆಕೊಟ್ಟು, ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನರ್ಪಿಸಿದನು ಜನ್ಮದಾತೆಯ
ಋಣಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ಣ ! ತಂದೆಯ ವಚನವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು, ತಾಯಿಯ ಶಿರವ
ಹಾರಿಸಿದ ಗಂಡುಗೊಡಲಿಯ ಗಂಡ, ಜನಕನ ಸಂತ್ಯಸ್ತಿಯಲಿ ರೇಣುಕಾ
ಮಾತೆಯ ದೇಹವನ್ನು ಪಡೆದು, ಜನ್ಮದಾತೆಯ ಋಣ ತೀರಿಸಿದ ಪರಶು
ರಾಮ ! ಅಸುರ ಕಂಸನ ಗುದ್ದಿ, ದಾಸ್ಯಶೃಂಖಲೆಯ ಕತ್ತರಿಸಿ, ತಂದೆತಾಯಿ
ಗಳ ಬಂಧವಿಮೋಚನೆಮಾಡಿ, ಮಾತೆಯ ಋಣವನೆ ತೀರಿಸಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ !
ಅಮರಕಾಂತ, ಜಗದ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಂಡಿರುವುದು ಈ ತಾಯಿಯಿಂದ ! ಈ
ಪದವಿ ದೊರೆತಿರುವುದು ಈ ತಾಯಿಯಿಂದ ! ಕೀರ್ತಿಕಾಯನಾಗಿ ತಾಯ್ನಾ
ಡಿನ ಸೇವಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವುದು, ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟ ಈ ನಿರ್ಮಲಾ ತಾಯಿಯಿಂದ
“ ಮಾತೃದೇವೋ ಭವ ” ಎಂದು ಸಾರುತ್ತಿರುವಾಗ, ತಾಯಿಗೆ ತಾಯಿಯನ್ನ
ಲಾರದ ಕುವರನ ಹೃದಯ ಕಟುಕನೆದೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಕಲ್ಲಿದೆ !

ಅಮರಕಾಂತ— ತಾಯಿ ತಾಯಿ, (ಅಮರಕಾಂತ ನಿರ್ಮಲೆಯ
ನ್ನಪ್ಪುವನು)

ಶ್ರೀಕಾಂತ— ಈ ಸುಮಂಗಲ ಸುಪ್ರಭಾತದಲ್ಲಿ ಸುಮಂಗಲ ಸುಕು
ಮಾರರ ಸಮ್ಮಿಲನ ಧೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದವಾಯಿತು ಮನಕೆ.
ನಿರ್ಮಲಾ, ಶೀಲನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಅಮರಕಾಂತನಂತಹಾ
ಪುತ್ರರತ್ನವನ್ನು ಪಡೆದ ನಿನ್ನ ತಾಯನಕ್ಕೆ ನಮಿಸುವೆ. ಅಶೋಕಾ ಅರ್ಥ
ಸಂಪತ್ತು ನಿನ್ನನು, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ನನಗೆ ಈ ನಿರ್ಮಲೆಯನ್ನು ಮಗಳೆಂದು
ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಉಳಿದ ಅರ್ಥ ಸಂಪದವನ್ನು ಇವಳಿಗರ್ಪಿಸುವೆ. ಈ ಮಂಗಲ
ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತಾಂಜೆಯ ಮಂಗಲ ಪಾಡುವಾ (ಮಂಗಲ ಹಾಡು)

ಸ ಮಾ ಪ್ತ

